

ئىنجىلى پادشايەتى خدا

چارەسەرە!

نايا دەزانىت كە عيسا فەرموۋى كۆتايى نايەت ھەتا پادشايەتى خدا ۋەك شايەتى بۇ
جىھان رانەگەيەنرەيت؟

«گورگەكەش لەگەن بەرخەكە نىشتەجى دەبىت... لە ھەموو چىاي پىرۆزم نازار نادەن
و لەناونابەن، چونكە زەۋى پىر دەبىت لە ناسىنى يەزدان، ھەروەك چۆن ناو
دەريا دادەپۆشەيت.» (ئىشايا 11:6، 9).

لەلايەن

(Bob Thiel Ph.D)

ئىنجىلى پادشايەتى خودا چارەسەرە!

(Bob Thiel Ph.D)

Copyright ©2016/2017/2018/2019/2022/2025/2026 by Nazarene Books.
Edition 3.0. Booklet produced for the *Continuing Church of God and Successors*, a corporation sole. P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483, U.S.A. ISBN: 978-1-63660-113-7.

بۆجى مروفايەتى ناتوانىت كىشەكانى چارەسەر بىكات؟

ئايا دەزانىت كە يەكەم و دوايىن شت كە پەرتووكى پىرۆز نىشانى دەدات عىسا باسى ئىنجىلى
پادشايەتى خودا دەكات؟

ئايا دەزانىت كە پادشايەتى خودا جەختى لەسەر نىردراوان و ئەوانەى يەكەم كەس بوو كە
دواى ئەوان هاتن؟

ئايا پادشايەتى خودا كەسى عىساىە؟ ئايا پادشايەتى عىساى خودا ئىستا ژيانى خۆى لەگەل
ئىمەدا دەژىيت؟ ئايا پادشايەتى خودا جۆرىكە لە پادشايەتى راستەقىنەى داهاتوو؟ ئايا باوەر
بەو دەكەيت كە پەرتووكى پىرۆز فېرى دەكات؟

پادشايەتى چىيە؟ پادشايەتى خودا چىيە؟ پەرتووكى پىرۆز چى فېر دەكات؟ كلىساي مەسىحى
سەرەتايى چى فېر دەكرد؟

ئايا دەزانىت كە كۆتايى نايەت هەتا پادشايەتى خودا وەك شاىەت بە جىهان رانەگەيەنرەت؟

وتنەكە لەسەر بەركى بىشەووەى وتنەكە بەرخىك نىشان دەدات كە لەگەل گورگىك پالکەوتووە وەك ئەووەى
لەلایەن Burdine Printing and Graphics دانراوە. وتنەكە لەسەر بەركى بىشەووەى وتنەكە بەشېكە لە
بىناى رەسەنى كلىساي خودا لە ئۆرشەلەيم كە لە سالى 2013 لەلایەن Dr. Bob Thiel گىراوە.

ناوهړوک

1. ئايا مروځايه تي چاره سهری هه يه؟
2. عيسا چ ئينجيليکي راگه ياند؟
3. ئايا پادشايه تي خودا له پهيما ني کوندا ناسراوه؟
4. ئايا نيردراوان ئينجيلي پادشايه تيان فير کرد؟
5. سهرچاوه کاني دهره وهی پهيما ني نوې پادشايه تي خودا فير ده کهن.
6. کليسا کاني يوناني و روماني فيري نه وه ده کهن که پادشايه تي گرنگه، به لام...
7. بوچي پادشايه تي خودا؟

زانپاري به رده نگ

تيبيبي: نه م کتيبه وهرگيراننيکه له وهشاني ئينگليزي له لايه ن زيره کي ده سترده وه، پويه له وانه يه هه نديک دهربرين به ته وایي رهنګدانه وهی بنه رتي نه بن، به لام هيوادارم نزيک بن. وهشاني ئينگليزي به خوراي له ئينته رنيت به رده سته له www.ccog.org.

1. ئايا مۇۋاپىقەت چارەسەرى ھەيە؟

جىھان رووبەرووى زۆر كېشە دەپت.

خەللىكى زۆر برسېن. خەللىكى زۆر چەساونەتەو. خەللىكى زۆر رووبەرووى ھەئارى دەبنەو. زۆرىك لە نەتەوكان قەرزى گەورەيان ھەيە. مىدالان، لەوانەش مىدالانى لەدايك نەبوو، رووبەرووى ئازار دەبنەو. نەخۆشى بەرھەلستى دەرمان زۆر پزىشك نىگەران دەكات. شارە پىشەسازىيە گەورەكان ھەوايان زۆر پىسە و تەندروستيان نىيە. سىياسەتمەدارانى جۇراوچۇر ھەرەشەى جەنگ دەكەن. ھېرىشى تېرۇرىستى بەردەوامە.

ئايا سەرکردەكانى جىھان دەتوانن ئەو كېشە چارەسەر بکەن كە رووبەرووى مۇۋاپىقەت دەبنەو؟

زۆر كەس وا بېردەكەنەو.

ئەجىنداي نوپى گەردوونى

لە 25 ى ئەيلولى 2015، پاش وتارىكى سەرەكى پاپا فرانسىس لە فاتيكان، 193 ولاتى نەتەو ىە گگرتووەكان دەنگيان دا بە جىبەجىكردى "17 ئامانجى گەشەپىداني بەردەوام" كە ھەندىك جار پىي دەگوتىت ئەجىنداي نوپى جىھانى. ئەمانە 17 ئامانجى نەتەو ىە گگرتووەكانن:

ئامانجى يەكەم. كۆتاپى ھىنان بە ھەئارى بە ھەموو شىوكانى لە ھەموو شونىك

ئامانجى دووهم. كۆتاپى ھىنان بە برسېتى و بەدەستەپىنانى ئاسايشى خۆراك و باشتىركردنى خۆراك و پەرەپىداني كشتوكالى بەردەوام

ئامانجى سىيەم. دۇنيابوون لە ژيانىكى تەندروست و پەرەپىداني خۆشگوزەرانى بۆ ھەموو كەسك لە ھەموو تەمەنەكاندا

ئامانجى چوارەم. دەستەبەركردنى پەرەردەى كوالىتى گشتگىر و يەكسان و پەرەپىداني دەرەفەتەكانى فېربوون بە درىژاي ژيان بۆ ھەمووان

ئامانجى 5. بەدەستەپىنانى يەكسانى جىندەر و بەھىزكردنى ھەموو ژنان و كچان

ئامانجى شەشەم. دەستەبەربوون و بەرپەبەردى بەردەوامى ئاو و پاكخاوتى بۆ ھەمووان

ئامانجى ھەوتەم. دەستەبەركردنى دەستگەپشتن بە وزەى ھەزان، باوەرپىكراو، بەردەوام و مۆدېرن بۆ ھەمووان

ئامانجى ھەشتەم. پەرەپىداني گەشەى ئابوورى بەردەوام، گشتگىر و بەردەوام، دامەزراندنى تەواو و بەرھەمدار و كارى شايستە بۆ ھەمووان

ئامانچى 9. بىياتانى ژىرخانى نەرم و پىشەسازىي گىشتىگر و بەردەوام و پەرەپىدائى داھىتان

ئامانچى 10. كەمكردنەوھى ناھەكسانى لە نىوولاتان و لە نىوان ولاتاندا

ئامانچى 11. شار و نىشتەجىبوونى مروّف گىشتىگر، سەلامەت و خوراكراڭنە و بەردەوامى بىكەن

ئامانچى 12. دىنباوون لە شىوازەكانى بەكارھىتان و بەرھەمھىتئانى بەردەوام

ئامانچى 13. ھەنگاوى بەپەلە بۆ بەرھەنگاربوونەوھى گوراني كەش و ھەوا و كاريگەرپەھەكانى

ئامانچى 14. پاراستن و بەكارھىتانى بەردەوامى زەريكان و دەريكان و سەرچاوە دەريايىيەكان بۆ كەشەپىدائى بەردەوام

ئامانچى 15. پاراستن، گەراندىنەوھە و پەرەپىدائى بەكارھىتانى بەردەوامى سىستەمى ژىنگەپى، بەرپەردىنى بەردەوامى دارستانەكان، بەرھەنگاربوونەوھى بەبىبابانېوون، وھستاندى تىكچوونى زەھى و وھستاندى لەدەستاندى جوراوجورى جوراوجور

ئامانچى 16. برەودان بە كۆمەلگەپەكى ئاشتىخواز و گىشتىگر بۆ كەشەپىدائى بەردەوام، دەستەبەركردنى دەستگەپشتن بە دادپەرەھى بۆ ھەمووان و بىياتئانى دامەزراوھى كاريگەر، بەرپرسىار و گىشتىگر لە ھەموو ئاستەكاندا

ئامانچى 17. بەھىزكردنى ئامرازەكانى جىبەجىكردن و بوژاندنەوھى ھاوبەشى جىھانى بۆ كەشەپىدائى بەردەوام

ئەم ئەجىندايە بىرپارە تا سالى 2030 بە تەواوى جىبەجى بىكرىت و ھەرۋەھە پىي دەگوتىرت ئەجىنداي 2030 بۆ كەشەپىدائى بەردەوام. ئامانچى چارەسەركردنى ئەو نەخۆشيانەپە كە پروبەرووى مروّفايەتى دەپتەوھە لە رىگەپە ياسا و پەرۋەردە و ھاوکارى نپودەولەتى و نپوان ئايىنەكانەوھە. ھەرچەندە زورىك لە ئامانجەكانى باشن، بەلام ھەندىك لە مېتود و ئامانجەكانى خراپن (پەيدابوون 3:5). ئەم ئەجىندايەش ھاوتايە لە گەل پەيامى Laudato Si پاپا فرانسىس كۆچكردو . پاپا لىۋى چواردەھەم ھەرۋەھە لىدوانى بۆ پىشتىوانى لەم ئەجىنداي 2030 دا.

ئەجىنداي جىھانى نوئ دەتوانىرت بە ئەجىنداي كاسۋلىكى نوئ ناوبىرت چۈنكە وشەپى كاسۋلىكى بە ماناى جىھانى دەگەپەنىت. پاپا فرانسىس بە پەسەندىكردنەكەى ناوبرد بۆ ئەم ئەجىندايە نىشانەپەكى گىرنگى ھىواپە.

وهك به دوداچوونيك بۇ ريڭكهوتنى نەتەوہ يەگگرتووهكان، له كانوونى يەكهەمى 2015 له پاريس كۆبوونهويهك بهرئيهچوو (به فهرى ناوى 21 مين كؤنفرانسى لايەنەكانى ريڭكهوتنى چوارچيوەى نەتەوہ يەگگرتووهكان بۇگوراني كەشوہەوا). پاپا فرانسيس ھەروەھا ستايشى ئەو ريڭكهوتنە نئودەولەتبيەى كرد و ئامۆزگارى ولاتانى كرد "به ورياييهوہ ريڭگى داھاتوو بگرنەبەر و به ھەستى ھاوسۆزييهوہ بەردەوام گەشە بکەن."

نزيكەى ھەموو ولاتانى جيهان رازى بوون به ريڭكهوتنى پاريس كە ئامانجى ژينگەبى و پابەندبوونى دارابى ديارىكراوى ھەبوو. (سەرۆكى ئەوكاتى ئەمەريكا باراك ئوباما له سالى 2016 بەنگەنامەيەكى واژو كرد بۆ پابەندبوونى ئەمەريكا بەم ريڭكهوتنە، بەلام له سالى 2017 سەرۆكى ئەمەريكا دۆنالد ترەمپ رايگەياندا كە ئەمەريكا ريڭكهوتنى پاريس قبول ناكات و ئەمەريكا كىشاندەوہ. ئەمەش بووہ ھۆى تورەيى نئودەولەتى و يارمەتيدەر بوو بۆ دابرابانى ئەمەريكا له ھوروپا و زۆربەى بەشەكانى ديكەى جيهان). پاپا فرانسيس گوئى مرؤفايەتى "دەرۆخيت" ئەگەر گۆرانكارىيەكانى پەيوەست بە كەشوہەوا نەكات.

له كاتيكدا ھيچ كەسك نايەويت ھەواى پيس ھەلمژيت، برسى بېت، ھەزار بېت، مەترسى لەسەر بېت و ھتد، ئايا ھەولەكانى مرؤف بۆ گەيشتن بە ئامانجەكانى ئەجپىنداى 2030 ى نەتەوہ يەگگرتووهكان و/يان ريڭكهوتنى پاريس ئەو كيشانە چارەسەر دەكات كە رووبەرپرووى مرؤفايەتى دەبنەوہ؟

تۆمارى نەتەوہ يەگگرتووهكان

نەتەوہ يەگگرتووهكان له 24 ى تشرينى يەكهەمى 1945 دامەزرا دواى جەنگى جيهانى دووہم بۆ ريڭگرتن له ململانبيەكى ترى لەو شپۆبە و ھەولدان بۆ بەرھەويشبردنى ئاشتى له جيهاندا. له كاتى دامەزراندنيدا نەتەوہ يەگگرتووهكان 51 ولاتى ئەندامى ھەبوو. ئىستا 193 ولاتى ھەيە.

له سەرەتاي دامەزراندنى نەتەوہ يەگگرتووهكانەوہ سەدان و ھەزاران ناكوڤى له سەرانسەرى جيهاندا روويداو، بەلام ھىشتا شەرى جيهانى سينيەم رووينەداو.

ھەندىك لەو باوہرەدان كە ھاوكارى نئودەولەتى وەك نەتەوہ يەگگرتووهكان بانگەشەى بۆ دەكات، لەگەل ئەو جۆرە ئەجپىنداى نىوان ئايين و جيهانى كە پاپا ليوئى چواردەھەم و زۆرىك له سەركردە ئاينبيەكانى تر ھەول دەدەن پەرى پيبدەن، ئاشتى و خۆشگوزەرانى دەھيتيت.

لەگەل ئەوہشدا، تۆمارى نەتەوہ يەگگرتووهكان بۆ ئەنجامدانى ئەم كارە باش نەبووہ. سەرەپاى چەندىن ململانبيى چەكدارى لەوہتەى نەتەوہ يەگگرتووهكان دامەزراندووہ، مليؤنان كەس برسى، پەناہەر و/يان زۆر ھەزارن.

دەيان سال لەمەوبەر، نەتەوہ يەگگرتووهكان ئامانجى گەشەپيدانى ھەزارەى خۆى جيبەجى كرد. ھەشت ئامانجى گەشەپيدانى ھەبوو، بەلام سەرکەوتوو نەبوو، تەنانەت بە گوڤرەى خودى نەتەوہ

یە گەرتوووە کان. بۆیە لە سالی 2015، "17 ئامانجی گەشەپێدانی بەردەوام" پەسەند کرا. هەندیکیان گەشبین. هەندیکیان بە خەیاڵیکی یۆتۆپیا دادەنێن

سەبارەت بە یۆتۆپیا، لە 6 ی ئایاری 2016، پاپا فرانسیس گوتی خەون بە یۆتۆپیا یەکی مەرفانە ی ئەوروپا دەبێت کە کلێساکە ی بتوانێت یارمەتی ئەو کیشوهرە بدات بە دەستی بەییت. لە گەل ئەو هەشدا، ئەو خەونە ی پاپا دەبێتە مۆتیک ناخۆش (بینین 18).

لەوانە یە هەندیک هاوکاری و سەرکەوتن هەبێت، بەلام ...

فەرھەنگی مێریام و ئیستەر دەلێت یۆتۆپیا شوێنێکی خەیاڵیە کە حکومەت و یاسا و هەلومەرجی کۆمەلایەتی تێدا تەواون. پەرتووکی پیرۆز فیژی ئەو دەکات کە مەرفانە ی ناتوانێت کێشەکانی خۆی بە تەنیا چارەسەر بکات:

²³ ئە ی بەزدان، مە دەزانم رێگای مەرف لە خۆیدا نییە. مەرف نییە کە هەنگاوەکانی خۆی ئاراستە بکات. (یەرمیا 10:23، NKJV) لە سەر تاسەری مەگەر ئامازە ی (بینە کراییت)

پەرتووکی پیرۆز فیژی ئەو دەکات کە هاوکاری نیودەولەتی شکست دەهێنێت:

¹⁶ وێرانکاری و بەدبەختی لە رێگایانە. ¹⁷ رێگای ئاشتی کە نەیانناسیو. ¹⁸ لە بەرچاویان ترس لە خودا نییە. (رۆما 3:16-18).

لە گەل ئەو هەشدا، زۆرێک لە مەرفەکان کار دەکەن بۆ تێروانیی خۆیان بۆ کۆمەلگایەکی یۆتۆپیا و تەنانەت هەندیک جار هەول دەدەن ئایین تێوگلاون. بەلام نێکە ی هیچیان ئامادە نین شوێن رێگای تاکە خودای راستەقینە بکەون. ئەو نییە کە هیچ پێشکەوتنێک بەرەو ئامانجەکانی نەتەو یە گەرتوووەکان یان فاتیکان نابێت. هەندیک (و زۆرێک لە ئامانجەکان باشن)، هەر وەها هەندیک کۆسپ و تەگەرە دەبێت.

لە راستیدا، و لەوانە یە پاش مەملانییەکی گەورە، جۆرێک لە رێکەوتنی ئاشتی نیودەولەتی پەسەند بکێت و پەسەند بکێت (دانیاڵ 9:27). کاتیک رۆودەدات، زۆر کەس بە هەلە باوەر دەکەن کە مەرفانە ی کۆمەلگایەکی ئاشتیخوازتر و یۆتۆپیا دەهێنێت کایەو.

زۆر کەس سەر سام دەبن بەو پێشکەوتنە جیهانییە (حزقیال 13:10) و هەر وەها بە نیشانە و پەرجوووەکانی جۆراوجۆر (2 سالۆنیک 2-9:12). بەلام پەرتووکی پیرۆز دەلێت ئەم ئاشتی یە بەردەوام نابێت (دانیاڵ 9:27؛ 11:31-44)، سەرەرای ئەو ی سەرکردەکان بانگەشە ی ئەو دەکەن (1 سالۆنیک 5:3؛ ئیشیا 59:8).

ئەو بیرۆکە یە کە بێجگە لە عیسا (یۆحەننا 15:5؛ مەتا 22-24:21)، مەرفانە ی دەتوانێت یۆتۆپیا لەم سەردەمی خراپە ی ئێستادا بەییتە کایەو، ئینجیلیکی هەلە یە (گەلاتییەکان 1:3-10).

ئەگەر مرقۇياھەتى بەتەنیا نەتوانىت يۆتۇپيا بەئىنئىتە كايەو، ئايا ھىچ جۆرە يۆتۇپياھەك دەگونجىت؟

بەلى

پادشاھەتى خودا ئەم ھەسارەيە و دواتر، ھەموو ھەتاھەتايى، بە شىۋەيەكى خەيالى باشتر دەكات.

2. عیسا چ ئینجیلیکی مرگینی دا؟

په رتووی پیرۆز فیزی ئه وه ده کات که کۆمه لگایه کی یۆتۆپیا که یتیی ده وترت پادشایه تی خودا، جیگهی حکومه ته کانی مروّف ده گرته وه (دانیا ل 2:44؛ ئاشکراکردن 11:15؛ 19:1-21).

کاتیک عیسا دهستی به خزمه تی گشتی کرد، به ئینجیلی پادشایه تی خودا دهستی بیکرد. ئه مه ئه و شتانه یه که مه رقۆس باسی کرد:

¹⁴ پاش ئه وه ی یۆحه ننا خرایه زیندانه وه، عیسا ها ته جه لیل و ئینجیلی پادشایه تی خودا راگه یاند، ¹⁵ و فه رمووی: «کات ته واو بوو، پادشایه تی خودا نزیکه. تۆبه بکه ن و باوه ر به په یامی ئینجیل بکه ن.» (مه رقۆس 15:1-14).

دهسته واژه ی ئینجیل له وشه ی یۆنانی ها تووه که به *euangelion* وه رگیراوه و به مانای په یامی باش یان هه وایی خۆش ده گه یه نیت. له په یمانی نوڤدا، وشه ی ئینگلیزی "kingdom" که په یوه ندی به پادشایه تی خودا وه هه یه، نزیکه ی 149 جار له NKJV و 151 جار له په رتووی پیرۆزی *Douay Rheims* ها تووه. له وشه ی یۆنانی وه رگیراوه که به *باسیلیا وه رگیراوه* که مانای فه رمانه وایی یان شانشی پادشایه تی ده گه یه نیت.

شانشینه کانی مروّف و پادشایه تی خودا، پادشایه کیان هه یه (ئاشکراکردن 17:14)، ناوچه یه کی جوگرافییان گرته وه (ئاشکراکردن 11:15)، یاسایان هه یه (ئیشایا 4:2-3؛ 30:9)، و ژێرده سته یان هه یه (لۆقا 13:29).

ئه مه یه که م فیکردنی ئاشکرایه له عیسا وه که مه تتا تۆماری ده کات:

²³ عیسا به هه موو جه لیل گه را و له که نیسه کانیان فیزی ده کرد، ئینجیلی پادشایه تی ده دا (مه تتا 4:23).

ماتیو هه روه ها تۆماری ده کات:

³⁵ ئینجا عیسا به ناو هه موو شار و گونده کانددا ده گه را و له که نیسه کانیان وانه ی ده گوته وه و ئینجیلی پادشایه تی ده دا (مه تتا 9:35).

په یمانی نو ی نیشانی ده دات که عیسا بۆ هه تاهه تایه فه رمانه وایه تی ده کات:

³³ هه تاهه تایه پادشایه تی بنه ماله ی یاقوب ده کات و پادشایه تی کۆتایی نابیت. (لۆقا 1:33).

لۆقا ده نووسیت که مه بهستی نێردراوی عیسا ئینجیلی پادشایه تی خودا بوو. سه رنج بده ن عیسا چی فیکرد:

⁴³ پیتی گوتن: «دەبن پادشایەتی خودا بۆ شارەکانی دیکەش رابگەیهنم، چونکە بۆ ئەم مەبەستە نێردراوم.» (لۆقا 4:43).

ئایا تا ئیستا گویت لەو مرگینیەیه بوو؟ ئایا هەرگیز زانیت کە مەبەستی عیسا لە ناردنی ئینجیلی پادشایەتی خودا بوو؟

لۆقا هەروەها دەنوسێت کە عیسا چوو و ئینجیلی پادشایەتی خودا دا:

¹⁰ کاتیک نێردراوەکان گەرانهو، هەموو کارەکانیان پێ راگەیان. ئینجا ئەوانی برد و بە نەپتی چوو بۆ شوێنیکی چۆل، کە خەلکی شارەکه بوو بە ناوی بیتسەیدا. ¹¹ بەلام کاتیک خەلکەکه زانیان، بەدوایدا هاتن. ئەویش پێشوازی لێکردن و دەربارەی پادشایەتی خودا قسەی لەگەڵدا کردن. (لۆقا 9:10-11).

عیسا فێری کرد کە پادشایەتی خودا دەبێت ئەولەویەتی ئەوانە بیت کە بەدوایدا دین:

³³ بەلام سەرەتا داوای پادشایەتی خودا و راستدروستیەکهی بکەن (مەتا 6:33).

³¹ بەلام داوای پادشایەتی خودا بکەن، هەموو ئەم شتانه بۆتان زیاد دەکری. ³² ئەو میگەلی بچووک مەترسن، چونکە باوکتان خۆشحاله کە پادشایەتیتان پێ ببەخشیت. (لۆقا 12:31-32).

مەسیحییەکان دەبێت سەرەتا بەداوای پادشایەتی خودا بگەرێن. ئەوان ئەمە دەکەن بەوەی کە ئەمە دەکەن ئەولەویەتی خۆیان و بەو شتێوەیە دەژین کە مەسیح دەیهویت بژین و چاوهرپی گەرانهو و پادشایەتی بکەن. لەگەڵ ئەوەشدا، زۆریە ئەوانە دان بە مەسیح دەنن ئەک تەنها یەكەم جار بەداوای پادشایەتی خودا ناگەرێن، بەلکو تەنانەت نازانن چیه. هەروەها زۆر کەس بە هەلە بریوان وایە کە تیوهگلان لە سیاسەتی دنیایی ئەو شتێوە کە خودا لە مەسیحییەکان چاوهروانی دەکات. بە تیگەیشتن لە پادشایەتی خودا، ئەوان نایزانن

ئێستا وەک پێویست بژین یان تێبگەن کە بۆچی مەروفایهتی ئەوەندە کەموکورییه.

هەروەها سەرنج بدەن کە پادشایەتییه کە دەدریت بە میگەلێکی بچووک (رۆما 11:5). بێفیزی دەویت بۆ ئەوەی بتهویت بەشیک بیت لە میگەلی بچووکی راستەقینە.

هیشتا پادشایەتی خودا لەسەر زەوی جیگیر نەبوو

عیسا فێری کرد کە شوێنکەوتووای بپارێنەوه بۆ پادشایەتی داهاوو، لەبەر ئەوە ئەوان خاوەنی ئەو پادشایەتییه نین:

⁹ باوکمان لە ئاسمان، ناوی تۆ پیرۆزه. ¹⁰ پادشایەتی تۆ دیت. خواستی تۆ جێبەجێ دەبێت (مەتا 6:9-10).

نەتەوہ کان لەبەردەم ئەو کۆدەبنەوہ، ئەو یەکیان جیا دەکاتەوہ، وەک چۆن شوان مەرەکانی لە گیسکەکان جیا دەکاتەوہ. ³³ مەرەکان لەلای راستی دادەنێت، بەلام گیسکەکانیش لەلای چەپی. ³⁴ پاشا بە دەستە راستی دەنێت: "ئەو بەرەکەتداری باوکم، وەرن ئەو پادشایەتیە بێنە میراتگری کە لە بنچینە جیھانەوہ بۆتان ئامادە کراوە. (مەتا 25:31-34)

لەبەر ئەوەی پادشایەتی خودا لێرە نییە، بۆتۆپیایەکی راستەقینە نابینن هەتا دواى دامەزراندنی نەبێت. چونکە زۆربەیان لە پادشایەتی خودا تێناگەن، ناتوانن تێبگەن کە حوکمی خۆشەویستی خودا چۆن کار دەکات.

پادشایەتی خودا نایەت «هەتا تەواوی نەتەوہکان نەهاتنە ناوہ» (رۆما 11:25) و هیشتا ئەمە رووی نەداوہ.

عیسا گوتی پادشایەتی چۆن بوو؟

عیسا چەند ڕوونکردنەوہیەکی بۆ پادشایەتی خودا پێشکەش کرد:

²⁶ فەرمووی: «پادشایەتی خودا وەک ئەوہ وایە مرۆف تۆنیک لەسەر زەوی بڵاو بکاتەوہ، ²⁷ و بە شەو بخەوێت و بە ڕۆژ هەلدەستێت، تۆوہ کە دەرویت و گەشە دەکات، خۆی نازانێت. ²⁸ چونکە زەوی خۆی بەروبووم بەرھەم دەھێنێت: سەرەتا تیغەکە، پاشان سەر، پاشان دانەوێلە پێ لە سەر. ²⁹ بەلام کاتێک دەنکە پێدەگات دەستبەجی داسە کە دەکات، چونکە دروێنە هاتوہ» (مەرقۆس 4:26-29).

¹⁸ ئینجا فەرمووی: «پادشایەتی خودا چۆنە؟ لەگەڵ چی بەراوردی بکەم؟ ¹⁹ وەک تۆوی خەردەلە وایە کە پیاوێک هەلیگرت و لە باخچەکەى داينا. گەشەى کرد و بوو بە درەختێکی گەورە، بۆلەندەکانی ئاسمان لە لاقەکانی هێلانەیان کرد.» ²⁰ دیسان گوتی: «پادشایەتی خودا بە چی بەراورد بکەم؟ ²¹ وەک هەویرترە وایە کە ژنێک بردی و لە سێ پێوانەى ژەمدا شارەدبوویەوہ هەتا هەمووی هەویر بوو.» (لوقا 13:18-21).

ئەم نمونەیانە ئامازە بەوہ دەکەن کە لە سەرەتادا، پادشایەتی خودا زۆر بچووکە، بەلام گەورە دەبێت—لە کۆتاییدا بەسەر گەردوونیکى بێسنووردا دەبێت.

لوقا هەرەوہا نووسیویەتی:

²⁹ لە ڕۆژەلەت و ڕۆژئاواوہ و لە باکوور و باشوورەوہ دێن و لە پادشایەتی خودا دادەنیشن. (لوقا 13:29).

بەم شێوہیە، پادشایەتی خودا خەلک لە سەرانی جیھانەوہ دەبێت. تەنھا بۆ ئەوانە نابێت کە ڕەچەلەک ئیسرائیلیان هەبێت. خەلک لە هەموو لایەکەوہ لەم پادشایەتیەدا دادەنیشن.

لوقا 17 و پادشایه تی

لوقا 17:20-21 هه ندیک کهس سه رسام ده کات. به لام پیش ئه وهی بگهینه ئه و بابته، سه رنج بدهن که خه نک له پادشایه تی خودا نان دهخون:

¹⁵ «خۆزگه دهخواری بهو کهسه ی له پادشایه تی خودا نان بخوات!» (لوقا 14:15).

له بهر ئه وهی خه نک (له داهاتوودا) له پادشایه تی خودا نان دهخون، ئه مه ته نها شتیک نییه که ئیستا له دلیاندا وهلاوه نرابیت، سه ره رای هه له وه رگپران و هه له تیگه یشتنه کانی لوقا 17:21 که پیچه وانه ی ئه وه درده خهن.

وه رگپران ئه ی ئیف فی لوقا 17:20-21 له وانه یه یارمه تی هه ندیک کهس بدات بۆ تیگه یشتن:

²⁰ کاتیک فریسییه کان پرساریان لیکردن که ی پادشایه تی خودا دیت، خودا وه لامی دایه وه و فه رموی: «پادشایه تی خودا به چاودیری نایه ت. ²¹ ههروه ها نالین: "ئه وه تا لیره یه!" یان: "ئه وه تا له ویه!" چونکه ئه وه تا پادشایه تی خودا له نیوتاندا وه ستاوه.» (لوقا 17:20-21، AFV؛ ههروه ها سه یری وه رگپرانه کانی NASB و ESV بکه)

سه رنج بدهن که عیسا قسه ی له گه ل فریسییه نه گۆراوه کان، جهسته یی و دووړووه کان ده کرد. عیسا «وه لامی دایه وه»، فریسییه کان بوون که پرسیاره که یان له عیسا کرد. ئه وان ره تیان کرده وه که عیسا بناسین.

ئایا ئه وان له کلێسا بوون؟ نه خیر!

عیسا باسی کلێسایه کی نه ده کرد که به م زووانه ریک ده خرت. ههروه ها باسی ههسته کانی دل و میشک نه کرد.

عیسا باسی پاشایه تییه که ی ده کرد! فریسییه کان ده رباره ی کلێسایه ک پرساریان لی نه کرد. هیچ شتیکان ده رباره ی هیچ کلێسایه کی په یمانی نوئ نه ده زانی که به م زووانه ده ست پیده کات. پرساریان ده رباره ی جوریک له ههستی جوان نه کرد.

ئه گه رکه سیک پی وابت پادشایه تی خودا کلێسایه و پادشایه تی خودا له نیو فریسییه کاند بوو، ئایا کلێسا له ناو فریسییه کاند بوو؟ بینگومان نه خیر!

ئه م ده رئه نجامه تاراده به ک پیکه نیناویه، وانیه؟ له کاتیکدا هه ندیک له وه رگپرانه کانی پرۆتستانت به شیک له لوقا 17:21 وه رده گپرن وه ک «پادشایه تی خودا له نیو تۆدایه» (NKJV/KJV)، ته نانه ت په رتووی پیرۆزی کاسۆلیکی رۆمانی ئورشلیم به دروستی ئه وه وه رده گپرت وه ک «پادشایه تی خودا له نیوتاندا یه.»

عیسا له نیتو فریسییه کاندای بوو، ده بوو بېتته پاشای ئه و پادشایه تی. ئیستا، فریسییه کان وایان ده زانی که چاوه رپي پادشایه تی خودا ده کهن. به لام به هه له لئیان تیگه یشتن. عیسا روونی کرده وه که ئه مه پادشایه تییه کی ناو خۆی و سنووردار نابیت ته نها بۆ جوله که کان، وه ک ئه وان بیران لیده کرده وه (ههروه ها کلتیسه ک نییه، وه ک هه ندیک ئیستا باوه ریان بیه تی). پادشایه تی خودا ته نها به کیک نابیت له چه ندین پادشایه تی مروّف و بیزاو که خه لک بتوانن ئاماژه یان پیکهن یان بیبینن، و بلین: «ئه مه لیره یه» یان «ئه وه پادشایه تییه، له وئ.»

عیسا خۆی له دایک بووه بۆ ئه وه ی بېتته پاشای ئه و پادشایه تی، وه ک به ئاشکرا به پیلاتوسی گوت (یۆحه ننا 36:18-37). تېگه که په رتووی پیرۆز زۆرجار ده سته واژه ی «پاشا» و «پادشایه تی» به جیگورکی به کارده یه نیت (بۆ نمونه دانیا 17:7-23:18). پاشای پادشایه تی داها تووی خودا له و کاته دا له تنه یشت فریسییه کان وه سته بوو. به لام ئه وان ئه و یان وه ک پاشای خۆیان نه ناسییه وه (یۆحه ننا 21:19). کاتیک ئه و ده گه رتته وه، جیهان په تی ده کاته وه (ئاشکرا کردن 19:19).

عیسا له ئایه ته کانی خواره وه له لوقا 17 باسی هاتی دووه می خۆی کرد، کاتیک پادشایه تی خودا فه رمانه رپای هه موو زه وی ده کات:

22 به قوتابییه کانی گوت: «رۆژانیک دین که زۆر به په رۆش ده بن بۆ ئه وه ی یه ک رۆژیش له کوری مروّف به بن. 23 خه لک ده لین: "ئه وه تا!" "ئه وه تا!" به لام مه رۆنه ده ره وه و رامه کهن، 24 چونکه وه ک بروسکه یه ک که له ئاسمانه وه بۆ ئه و دیو ده ره وه شته وه، کوری مروّفیش له رۆژی خۆیدا ده بیت. 25 به لام سه ره تا ده بیت به رگه ی ئازاریکی گه وه بگریت و له لایه ن نه وه ی ئیستا وه په ت بگریته وه. (لوقا 22:17-25، موفات).

عیسا ئاماژه ی به بریسه که ی هه وه بروسکه کرد، هه ره وه که له مه تا 27:24-31 باسی هاتی دووه می بۆ فه رمانه رپایه تی هه موو جیهان ده کات. عیسا ناییت که گه له که ی ناتوانن ئه و بیبین کاتیک ده گه رتته وه به لکو ده بیبین (کردار 1:11).

له گه ل ئه وه شه دا، زۆریه ی خه لک ئه و وه ک پاشای خۆیان ناسنه وه (ئاشکرا کردن 15:11) و له دژی ئه و ده جه ننگن (ئاشکرا کردن 19:19)! زۆر که س وایر ده که نه وه که عیسا نوته رپایه تی دژه مه سیحه. عیسا نه یگوت که پادشایه تی خودا له نا و ئه و فریسیانه دایه، به لکو له شوینیکی تر پی گوتن که ئه وان به هۆی دوو روویانه وه له پادشایه تیدا نابن (مه تا 13:23-14). عیسا نه یگوت که کلتیسه ده بیتته پادشایه تی.

پادشایه تی خودا شتی که که مروّف رۆژیک ده توانیت بچیتته ناوه وه، وه ک هه سته ناوه ی راستو دروستان! له گه ل ئه وه شه دا، ته نانه ت ئیبراهیم و باوکه کانی دیکه ش هیشتا له وئ نین (عیبرانییه کان 13:40-11).

قوتابییه کان ده یان زانی که پادشایه تی خودا له و کاته دا به تایبه تی له نیوانیاندا نییه، ده بوو به م شیوه یه ده ربکه ویت، که له دوا ی لوقا 21:17 هاتوه:

¹¹ کاتیک گوئیان لہم شتانه بوو، نمونہ یه کی تری گیرایه وه، چونکه له ئورشه لیم نزیك بوو، چونکه پئیان وابوو پادشایه تی خودا ده سته جی دهرده که ویت. (لوقا 19:11).

شانشیننه که به پروونی له داهاتوودا بوو

چۆن ده توانیت بزانیته پادشایه تی نزیکه؟ عیسا پرووداوه کانی پیغه مبهری خسته پروو (لوقا 21:8-28) و پاشان فیری کرد:

²⁹ سهیری دار هه نجیر و هه موو دره خته کان بکه ن. ³⁰ کاتیک چه که ره ده که ن، ده بین و ده زانن که هاوین نزیك بووه ته وه. ³¹ که واته ئیوه ش کاتیک ئەم شتانه ده بین، بزانه که پادشایه تی خودا نزیکه. (لوقا 21:29-31).

عیسا ده بیوست گه له که ی شوین پرووداوه کانی پیغه مبهر بکه ون بو ئه وه ی بزانی که ی پادشایه تی دیت. عیسا له شوین پی تر به گه له که ی گوت که سهیری پرووداوه کانی پیغه مبهر بکه ون و سه رنجیان بده ن (لوقا 21:36؛ مرقس 13:33-37). سه ره پای قسه کانی عیسا، زور که س سهیری پرووداوه کانی جیهان ده که ن که به پیغه مبهر به ستراون.

له لوقا 22 و 23، عیسا دووباره نیسانی دا که پادشایه تی خودا شتی که که له داهاتوودا به دی دیت، کاتیک فیری کرد:

15 «به ئاره زوویه کی زوره وه هزم ده کرد ئەم جه ئنی په سخه له گه ل ئیوه بخۆم پیش ئه وه ی ئازار بجیژم. ¹⁶ چونکه پیتان ده ئیم، چیتر لی ناخۆم، هه تا له پادشایه تی خودا ته واه نه بیت.» ¹⁷ جامه که ی هه لگرت و سوپاسی کرد و گوتی: «ئهمه بیه و به سه ر خۆتاندا دابه شی بکه ن. ¹⁸ چونکه پیتان ده ئیم: هه تا پادشایه تی خودا نه یه ت، له به رو بوومی میو ناخۆمه وه.» (لوقا 18:22-15).

³⁹ به لام یه کیک له و به دکارانه ی له گه لیدا له خاچ درابوو کفری کی پی دها و گوتی: «ئه گه ر تو مه سیحیت، خۆت رزگار بکه و ئیمه ش رزگار بکه.» ⁴⁰ یاوه ره که ی سه رزه نشتی کرد و پی گوت: «ئایا له خودا ناترسیت؟ چونکه تۆش له گه لیدا نه فره ت لیکراویت. ⁴¹ ئیمه به دادپه روه ری واده که ی ن، چونکه شایسته ی ئه وه ی ن، چونکه به گویره ی کرده وه کانمان پاداشتمان ده رتینه وه، به لام ئەم هه یچ خراپه یه کی نه کردوه.» ⁴² به عیسا ی گوت: «گه وره م، کاتیک هاتینه ناو پاشایه تی هه ت.» ⁴³ به لام عیسا پی گوت: «ئامین، پیت ده ئیم ئەمرو له به هه شت له گه ئەم ده بیت.» (لوقا 23:39-43، ئارای به ئینگلیزی به ساده)

پادشایه تی خودا هه ر که عیسا کوژرا نه هات، وه ک مرقس و لوقا نشانمان ده ده ن:

⁴³ یوسفی ئه رماتیا، ئەندامی دیاری ئه نجومه ن، که خۆی چاوه ری پادشایه تی خودا بوو، هات و ئازایه تی وه رگرت... (مرقس 15:43).

⁵¹ خەلکی ئەریماتیا بوو، شاری جولە کەکان، کە ئەویش چاوەڕێی پادشایەتی خودا بوو. (لوقا 23:51).

پاش ھەستانەو ھە (1 کۆرنسۆس 15:55) مەسیحییەکان دووبارە لەدایک دەبنەو ھە بۆ چوونە ناو پادشایەتی خودا، وەک یۆحەننا دەنوسیت:

³ عیسا وەلامی دایەو ھە و پێی گوت: «بە دُنیا یی ھەو پێت دەلێم، ئەگەر مرۆف دووبارە لەدایک نەبێتەو، ناتوانیت پادشایەتی خودا ببینیت.» ⁴ نیکودیماۆس پێی گوت: «چۆن مرۆف لە پیریدا لەدایک دەبێت؟ ئایا دەتوانیت جارێکی تر بچیتە ناو سکی دایکی ھەو ھە لەدایک ببیت؟» ⁵ عیسا وەلامی دایەو ھە: «بە دُنیا یی ھەو پێت دەلێم، ئەگەر مرۆف لە ئاو و رۆچی پیرۆز لەدایک نەبێت، ناتوانیت بچیتە ناو پادشایەتی خودا. (یۆحەننا 3:3-5).

تەنھا گەلی خودا شانیشینی کۆتایی دوا ھەزارە ی خودا دەبینن.

تکایە زیاتر لەو تێبگەن کە پاش ئەو ھە عیسا ھەستایەو دیسان دەربارە ی پادشایەتی خودا فێری کرد:

³ ھەروەھا پاش ئازارەکانی بە بەلگە ی بۆ ھەلە خۆی بە زیندووی نیشان دا، بۆ ماو ھە چل رۆژ لەلایان بینرا و باسی ئەو شانە ی کرد کە بەیو ھەستن بە پادشایەتی خودا. (کردار 1:3).

یە کەم و دوا یین وتاری عیسا دەربارە ی پادشایەتی خودا بوو! عیسا وەک نێردراو ھات بۆ ئەو ھە دەربارە ی ئەو پادشایەتی یی فێر بکات.

ھەروەھا عیسا داوای لە یۆحەننا کرد کە دەربارە ی پادشایەتی ھەزارە ی خودا بنووسیت کە لەسەر زەوی دەبێت. سەرنج بدەن کە وای لە یۆحەننا کرد چی بنووسیت:

⁴ رۆچی ئەوانەم بینی کە لە پیناوی شا یەتیدانیان بۆ عیسا و وشە ی خودا سەربەردابوون، ئەوانە ی دڕندە کە و پەیکەرە کە یان نەپەرستبوو، نیشانە ی ئەویان لەسەر ناوچەوان و دەستیان نەبوو. ھەزار سال لەگەل مەسیح ژیاون و فەرمانەرەوا یەتیان کرد. (ئاشکراکردن 20:4).

مەسیحییە سەرەتاییەکان فێریان دەکرد کە پادشایەتی ھەزارە ی خودا لەسەر زەوی دەبێت و چینگە ی حکومەتە کانی جیھان دەگرێتەو ھە وەک پەرتووکی پیرۆز فێری دەکات (بینین 5:10، 11:15).

بۆچی، ئەگەر پادشایەتی خودا ئەو ھەندە گرنگە، زۆربە یان زۆر لەبارە ی ئەو ھە نەبیستوون؟

بەشیک ی لەبەر ئەو ھە عیسا ئەمە ی بە نھیتی ناو برد:

¹¹ پېی فەرموون: «نهنی پادشایەتی خودا بە ئیوه دراوه. بەلام بۆ ئەوانە ی لە دەرەو، هەموو شتیک بە نموونە دیت. (مەرڤۆس 4:11).

هەتا ئەمڕۆش پادشایەتی راستەقینە ی خودا بۆ زۆربەیان نهنییە و زۆربە ی پلانەکانی خودا (هەرەها سەیری پەرتووکی خۆراییمان بکە، لەسەر ئینتەرنێت لە www.cocog.org بەناو نیشانی: نهنی یلانی خودا بۆچی خودا شتیک ئافران دوو؟ بۆچی خودا تۆی دروستکرد؟).

هەرەها سەرنج بدەن کە عیسا فەرمووی کۆتایی دیت پاش ئەو ی ئینجیلی پادشایەتی لە هەموو جیهاندا وەک شایەت رادەگە یە نریت:

¹⁴ ئینجیلی پادشایەتی لە هەموو جیهاندا وەک شایەتی بۆ هەموو نەتەوێکان رادەگە یە نریت، ئیتر کۆتاییە کە ی دیت. (مەتا 24:14).

راگە یاندنی ئینجیلی پادشایەتی خودا گرنگە و لەم کۆتاییەدا بەدی دیت. ئەمە بە یامێکی باشە چونکە هیوای راستەقینە بۆ نەخۆشییەکانی مرقۆفایەتی دەبەخشیت، سەرەرای ئەو ی سەرکردە سیاسییەکان فیری دەکەن.

ئەگەر وشەکانی عیسا لەبەرچاو بگرین، دەبیت روون بیت کە کلێسای مەسیحی راستەقینە دەبیت ئیستا ئینجیلی پادشایەتی رابگە یە نریت. ئەمە دەبیت ئەو لەو یەتی کلێسا بیت. بۆ ئەو ی ئەم کارە بە دروستی ئەنجام بدەن، دەبیت چەند زمانیک بە کار بهێنریت. ئەمە ئەو شتە یە کە کلێسای بەردەوامی خودا هەوێ بۆ دەدات. لەبەر ئەو ئەم نامیلکە وەرگێردراو بۆ دەیان زمان.

عیسا فیری کرد کە زۆربەیان رینگای ئەو قبۆل ناکەن:

¹³ «لە دەروازە تەسکەو بەچۆرە ژوورەو. چونکە دەروازە کە فراوانە و رینگاکە ی بەرەو لەناوچوون دەروات، خەلکیکی زۆر هەن کە لێیەو دەچنە ژوورەو. ¹⁴ چونکە دەروازە کە تەسکە و رینگاکە ی زیان سەختە، کەم کەس دەیدۆزیتەو. (مەتا 14:7-13)».

ئینجیلی پادشایەتی خودا بەرەو زیان دەبات!

لەوانە یە سەرنج راکیش بیت کە هەرچەندە زۆربە ی مەسیحییەکان بیتاگ دەردەکەون لەو ی کە جەختی مەسیح لەسەر ئینجیلی پادشایەتی خودا بوو، بەلام ئایینناسان و مێژووناسان زۆر جار لەو تێگە یشتوون کە پەرتووکی پیرۆز ئەمە فیری دەکات.

لەگەل ئەو هەشدا، عیسا خۆی چاوەرپی ئەو دەکرد کە قوتاییەکانی ئینجیلی پادشایەتی خودا فیر بکەن (لوقا 9:2، 60). لەبەر ئەو ی پادشایەتی داهااتو لەسەر بنەمای یاساکانی خودا دەبیت، ناشتی و خۆشگوزەران دەهینیت و گوێرایی ئەو یاسایانە لەم سەردەمەدا دەبیتە هۆی ناشتی راستەقینە (زەبوور 172، 165، 119؛ ئەفەسۆس 2:15).

ئەم ھەوالە خوشەى پاشايەتییە كە لە پەرتووکی پیرۆزی پەیمانی كۆندا ناسراوە.

3. ئايا پادشايه تي له پهيماني كوندا ناسراوه؟

يه كه كم و دوايین وتاری تۆماركراوی عيسا بریتی بوو له راگهياندى ئينجيلی پادشايه تي خدا (مەرقۆس 1:14-15؛ كدرار 1:3).

پادشايه تي خدا شتيكه كه جووله كه كاني سهرده مي عيسا ده بوو شتيك بزائن وهك ئه وهی له په رتووكی پيروزياندا باسكراوه، كه ئیستا پی ده ئین پهيماني كۆن.

دانیال دهرباره ی شانیشینی وتۆته وه

دانیالی پیغه ممبر نووسیویه تی:

40 پاشايه تي چوارهم وهك ئاسن به هیز ده بێت، وهك ئاسن پارچه پارچه ده بێت و هه موو شتيك ده شكینیت. وهك ئاسن كه ورد و خاش ده كات، ئه و پاشايه تیه پارچه پارچه ده بێت و هه موو پاشايه تیه كانیش ورد و خاش ده كات. 41 كاتيک قاچ و په نجه كاننان بیی، به شیکي له قوری گلکار و به شیکیش له ئاسن، پاشايه تیه كه دابهش ده بێت. به لام هیزی ئاسن تیندا ده بێت، هه روهك چۆن ئاسنه كه تان بیی كه به قوری سیرامیکی تیکه ل کرابوو. 42 هه روهك په نجه ی پییه کان به شیکي له ئاسن و به شیکي له قور بوون، پاشايه تیه كه به شیکیان به هیز و به شیکي ناسک ده بێت. 43 وهك بینیتان ئاسن له گه ل قوری سیرامیکی تیکه ل بوو، له گه ل نه وهی مرۆف تیکه ل ده بن، به لام په کتر نانووسن، هه روهك چۆن ئاسن له گه ل قور تیکه ل نابیت. 44 له سهرده می ئه م پاشایانه، خودای ئاسمان پاشايه تیه ک داده مرزینیت كه هه رگیز له ناوناچیت، پاشايه تیه كه بۆ گه لانی دیکه نه هیلتته وه، پارچه پارچه ده بێت و هه موو ئه م پاشايه تیانه ده سووتینیت و هه تاهه تایه ده مینیتته وه. (دانیال 2:40-44).

18 به لام پیرۆزه كانی خودای هه ره به رز پادشايه تي وه رده گرن و بۆ هه تاهه تایه خاوه ندارتی ده كه ن. " (دانیال 7:18).

21 «من سه یرم ده كرد. هه مان شاخ له دژی پیرۆزه کان ده جه نگا و به سه ریاندا زال ده بوو، 22 هه تا سهرده می كۆن هات، حوكم له به رژه وهندی پیرۆزه كانی خودای هه ره به رز درا، ئیتر كاتی ئه وه هات كه پیرۆزه کان ببه خاوه نی پاشايه تیه كه. (دانیال 7:21-22).

له دانیاله وه فیڕ ده بین كه ئه و كاته دیت كه پادشايه تي خودا شانیشینه كانی ئه م جیهانه له ناو ده بات و بۆ هه تاهه تایه ده مینیتته وه. هه روه ها فیڕ ده بین كه پیرۆزه کان به شی خوین ده بێت له وه رگرتی ئه م پادشايه تیه.

به شیکي زۆری پيشبینیه كانی دانیال بۆ سهرده می ئیمه یه له سه ده ی بیست و په كدا.

سهرنجی هه‌ندیک برێگه له په‌یمانی نوی بدهن:

¹² «ئهو ده‌شاخه‌ی که بینیت ده‌ پاشا بوون که هه‌شتا پاشایه‌تیان وهرنه‌گرتوو، به‌لام بۆ ماوه‌ی یه‌ک کاتژمێر وه‌ک پاشا له‌گه‌ڵ درنده‌که ده‌سه‌لاتیان وهرگرتوو. ¹³ ئه‌مانه‌ یه‌ک بیرن و هه‌یز و ده‌سه‌لاتیان ده‌دنه‌ درنده‌که. ¹⁴ ئه‌مانه‌ له‌گه‌ڵ به‌رخه‌که ده‌جه‌نگن و به‌رخه‌که به‌سه‌ریاندا زāl ده‌بێت، چونکه ئه‌و گه‌وره‌ی گه‌وره‌کان و پاشای پاشایه‌، ئه‌وانه‌ی له‌گه‌ڵیدا ده‌بن بانگ ده‌کری‌ن و هه‌لبێژدراون و دئسۆزن.» (ئاشکراکردن 14-17:12).

که‌واته‌، ئیمه‌ له‌ هه‌ردوو په‌یمانی کۆن و نوێدا ئه‌و بیرۆکه‌یه‌ ده‌بینین که پادشایه‌تی کۆتایی زه‌مان له‌سه‌ر زه‌وی ده‌بێت که ده‌ به‌ش پیکدیت و خودا له‌ناوی ده‌بات و پادشایه‌تی خۆی داده‌مه‌زێنێت.

ئیشایا ده‌رباره‌ی پادشایه‌تی فیری کرد

خودا ئیله‌های ئیشایا دا که ده‌رباره‌ی به‌شی یه‌که‌می پادشایه‌تی خودا بنووسیت، فه‌رمانه‌روایی هه‌زار ساڵه‌ که به‌ هه‌زاره‌ ناسراوه‌، به‌م شێوه‌یه‌:

¹ گۆچانیک له‌ قه‌دی یه‌سا دێته‌ ده‌روه‌ و لقنیک له‌ ره‌گه‌ کانیه‌وه‌ ده‌رده‌که‌ویت. ² رۆچی یه‌زدان له‌سه‌ری داده‌نیشیت، رۆچی دانایی و تیگه‌یه‌شتن، رۆچی راویژ و توانا، رۆچی زانین و ترسی یه‌زدان.

³ دئخۆشی له‌ ترسی یه‌زدایه‌ و به‌ چاوی خۆی حوکم نادات و به‌ گوێی خۆی بریار نادات. ⁴ به‌لام به‌ راستدروستی حوکمی هه‌زاران ده‌دات و دادپه‌روه‌رانه‌ بریار ده‌دات

بۆ دئسۆزانی زه‌وی، به‌ گۆچانی ده‌می له‌ زه‌وی ده‌دات و به‌ هه‌ناسه‌ی لێوه‌کانی خراپه‌کاران ده‌که‌وتیت. ⁵ راستدروستی پشیتی پشتی پشتی ده‌بێت و دئسۆزی پشیتی ناوقه‌دی ده‌بێت.

⁶ «گورگه‌که‌ش له‌گه‌ڵ به‌رخه‌که‌ نیشته‌جی ده‌بێت، پلنگه‌که‌ش له‌گه‌ڵ گیسکه‌که‌ و گوێره‌که‌ و شیره‌ بچووکه‌که‌ و قه‌له‌وه‌که‌ پیکه‌وه‌ راده‌کشیت. مندالێکی بچووکه‌ش پێشه‌نگایه‌تیان ده‌کات. ⁷ مانگا و ورچه‌که‌ ده‌له‌وه‌ری‌ن، بچووکه‌کانیان پیکه‌وه‌ پالده‌که‌ون. شیره‌که‌ش وه‌ک گا پووش ده‌خوات. ⁸ منداله‌ شیرده‌ره‌که‌ له‌لای کونی کۆبرا یاری ده‌کات، منداله‌ له‌ شیر براوه‌که‌ش ده‌ستی ده‌خاته‌ ناو چالێ ماره‌که‌. ⁹ له‌ هه‌موو چایای پیرۆزم ئازار ناده‌ن و له‌ ناوانه‌بن، چونکه‌ زه‌وی پر ده‌بێت له‌ زانیی یه‌زدان، هه‌روه‌ک چۆن ئاو ده‌ریا داده‌پۆشیت.

¹⁰ «له‌و رۆژه‌دا ره‌گی یه‌سا ده‌بێت، که وه‌ک ئالایه‌ک بۆ گه‌ڵ راده‌وه‌ستیت. چونکه‌ نه‌ته‌وه‌کان به‌دوای ئه‌ودا ده‌گه‌ری‌ن و شوێنی حه‌وانه‌وه‌که‌ی شکۆدار ده‌بێت.» (ئیشایا 10-11:1).

ھۆكاری ئەۋەى كە من ئەمەم بە بەشى يەكەم يان قۇناغى يەكەمى پادشاھىتى خودا ئاۋىرد، ئەۋەىە كە ئەمە كاتىكە كە جەستەپى دەپىت (پىش ئەۋ كاتەى شارى پىرۋز، ئۆرشەلىم نۆى، لە ئاسمانەۋە دادەبەزىت، ئاشكراردن 21) و ھەزار سال دەخاىەننىت. ئىشايالايەنى جەستەپى ئەم قۇناغى پىشتراستكردەۋە كاتىك بەردەۋام بوو:

¹¹ لەو رۆژەدا يەزدان بۇ جارى دوۋەم دەستى دادەننېتەۋە بۇ ئەۋەى پاشماۋەى گەلەكەى رىگار بگات، لە ئاشور و مىسر، لە پاترۇس و كوش، لە ئىلام و شىنار، لە ھەمات و دوورگەكانى دەريا.

¹² ئالايەك بۇ نەتەۋەكان دادەننىت و دەركرانى ئىسرائىل كۆدەكاتەۋە، پەرتەۋازەى يەھودا لە ھەر چوار گۆشەى زەۋىيەۋە كۆدەكاتەۋە. ¹³ ھەرۋەھا ئىرەپى ئەفراىم نامىننىت و دوژمىنانى يەھودا دەبردېتن. ئەفراىم ئىرەپى بە يەھودا ئابات، يەھودا ئەفراىم ھەراسان ناكات. ¹⁴ بەلام لەسەر شانى فەلەستىيەكان بەرەو رۆژئاۋا دەفرن. پىكەۋە گەلى رۆژھەلات تالان دەكەن. دەستىان بۇ ئەدۆم و مۇئاب دىژ دەكەن. گەلى عەمۇنىش گوتراپەلىان دەبن. ¹⁵ يەزدان زمانى دەرياي مىسر بە تەۋاۋى لەناۋدەبات. بە باى بەھىزى خۆى مستى بەسەر روۋبارەكەدا دەلەرنىننىت و لە ھەوت جۆگەكە دەدات و خەلك بە پىلاۋى وشك دەپەرتەۋە. ¹⁶ رىگايەك دەپىت بۇ پاشماۋەى گەلەكەى كە لە ئاشورەۋە دەمىننەۋە، ھەرۋەك چۆن بۇ ئىسرائىل بوو لەو رۆژەى كە لە خاكى مىسرەۋە ھاتە دەرەۋە. (ئىشايالايە 16-11:11)

ھەرۋەھا ئىشايالايە ۋەرگرت بۇ ئەۋەى بنووسىت:

² ئىستاش لە رۆژانى دواتردا كىۋى مالى يەزدان لەسەر لووتكەى چىكان جىگىر دەپىت و لەسەر چىكان بەرز دەپىتەۋە. ھەموو نەتەۋەكان بەرەو ئەۋ كىۋە دەرۋن. ³ خەلكىكى زۆر دىن و دەلن: «ۋەرن با سەرىكەۋىن بۇ كىۋى يەزدان، بۇ مالى خوداى ياقوب. ئەۋ فېرى رىگاكانى خۆى دەكات، ئىمەش بە رىگاكانى ئەۋ دەرۋن.» چونكە تەۋرات و فەرمايشتى يەزدان لە ئۆرشەلىمەۋە لە سىيۋنەۋە دىتە دەرەۋە. ⁴ لەنىۋان نەتەۋەكان دادۋەرى دەكات و خەلكىكى زۆر سەرزەنشت دەكات. شمشىرەكانىان دەكەن بە گاسن و رەمەكانىان دەكەنە قولاپ. نەتەۋە شمشىر لە دژى نەتەۋە بەرز ناكاتەۋە، چىتر فېرى جەنگ نابن. ¹¹ روۋخسارە بەرزەكانى مروڧ نزم دەپىتەۋە، لووتبەرزى خەلك كرنۇش دەبات، لەو رۆژەدا تەنەپا يەزدان بەرز دەپىتەۋە. (ئىشايالايە 2:2-4، 11)

كەۋاتە، كاتىكى يۆتۈپىي ئاشتى لەسەر زەۋى دەپىت. لە كۇتايدا، ئەمە بۇ ھەتاهەتايە دەپىت، عىسا فەرمانەۋاپى دەكات. بە پىشتەبەستىن بە پەرتوۋكى پىرۋزى جۆراۋجۆر (زەۋور 4:90؛ 1:92؛ ئىشايالايە 2:11؛ ھوش 6:2)، تەلمودى جۈلەكە فېرى ئەۋە دەكات كە ئەمە 1000 سال دەخاىەننىت (تەلمودى بابلى: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

ئىشايالايە ۋەرگرت بۇ نووسىنى ئەمەى خوارەۋە:

⁶ چونکه مندائیکمان بۆ له دایک ده بێت، کوریکمان پێ ده به خشریت. فرمانه وایی له سهر شانی ده بێت. ناوی نایاب و راوێژکار و خودای هه ره بهرز و باوکی هه تا هه تایی و شازاده ی ئاشتی ده بێت. ⁷ زیاده بونی حوکمرانی و ئاشتی کۆتایی نابێت له سهر ته ختی داود و پاشایه تییه که ی، فرمان بدات و به دادوه ری و دادبه روه ری جیگی ری بکات له و کاته وه به داووه، هه تا هه تا هه تاییه. دڵگه رمی یه زدانی له شکر ی ئه مه ده کات. (ئیشایا 6:7-9).

سه رنج بدن که ئیشایا فره مو ی عیسا دیت و پادشایه تییه ک به حکومه تیک داده مه زرینیت. له کاتیکدا زۆریک له وانه ی که دان به مه سیح ده نین ئه م برگه یه ده گیر نه وه، به تاییه تی له مانگی کانوونی یه که می هه موو سائیکدا، به لام ئه وه پشتگو ی ده خه ن که پیشبیری ده کات زیاتر له وه ی که عیسا له دایک ده بێت. په رتووی پرۆز نیشانی ده دات که پادشایه تی خودا حکومه تیک هه یه که یاسا به سهر خه لکدا هه یه، عیسا ده بێته پاشای ئه و. ئیشایا و دانیال و ئه وانی تر پیشبیریان کرد.

یاساکانی خودا ریگای خۆشه و یستین (مه تا 22:37-40؛ یۆحه ننا 15:10) و پادشایه تی خودا له سهر بنه مای ئه و یاسایانه به ریۆه ده چیت. له بهر ئه وه پادشایه تی خودا، سه ره رای ئه وه ی زۆر کهس له جیهاندا ده بیینن، له سهر خۆشه و یستی دامه زراوه.

زه بوور و زیاتر

ته نها دانیال و ئیشایا نه بوون که خودا ئیلهامی دا بۆ نووسین ده رباره ی داها تووی پادشایه تی خودا.

حزقیال ئیلهامی وه رگرت بۆ ئه وه ی بنووسی ت که هه موو هۆزه کانی ئیسراییل (نه ک ته نها جوله که کان) که له کاتی ته نگانه دا په رته وازه بوون، له شانیشینی هه زاره دا کۆ ده بنه وه:

¹⁷ له بهر ئه وه بلین: "یه زدانی په روه ردگار ئاوا ده فره مویت: "له نێو گه لان کۆتان ده که مه وه، له و خاکنه ی که تینیدا په رته وازه بوون، کۆتان ده که مه وه، خاکی ئیسراییلتان پێ ده به خشم." ¹⁸ ئه وان ده چنه ئه و ی و هه موو شته قیزه ون و قیزه ونه کانی له و ی لاده بن. ¹⁹ ئینجا به ک دنیان پێ ده به خشم و رۆحیک نوێیان ده خه مه ناوه وه، دله به ردینه که له جهسته یان ده رده هینم و دلیکی گۆشتیان پێ ده به خشم، ²⁰ تا کو به گوێره ی یاساکانم پهیره ی بکه ن و حوکمه کانم جیبه جی بکه ن، ئه وانیش ده بنه گه لی من، منیش ده بمه خودایان. ²¹ به لام ئه وانه ی دنیان ئاره زووی شته قیزه ون و قیزه ونه کانیان ده گرێته وه، من له سهر سه ری خۆیان پاداشتی کرده وه کانیان ده ده مه وه. » (حزقیال 21:11-17).

ئه وه ی هۆزه کانی ئیسراییل چیت په رته وازه نابن، به لکو گوێریه ئی یاساکانی خودا ده بن و واز له خواردنی شته قیزه ونه کان ده هینن (لافی 11؛ دواو تاری موسا 14).

سه رنجی ئه م شتانه ی خواره وه بدن که له زه بووردا ده رباره ی هه وایی پادشایه تی خودا ها تووه:

²⁷ ھەموو ئەوپەرى جیھان یەزدان بەبیر دینەو و ڕوو دەکەنە لای یەزدان، ھەموو بنەمالەى نەتەووەکان لەبەردەمت کړنۆش دەبەن. ²⁸ چونکە پادشایەتی ھى یەزدانە، ئەو فەرمانرەوايەتی نەتەووەکان دەکات. (زەبوور 28:22-27).

⁶ ئەى خودایە، تەختی تۆ بۆ ھەتاهەتایە و ھەتاهەتایە دەبێت. گۆچانی راستودروستی گۆچانەکەى پادشایەتییە کەتە. (زەبوور 45:6).

¹ ئای، سروودیکی نوێ بۆ یەزدان بێ! ھەموو زەوى بۆ یەزدان گۆرانی بێن. ² گۆرانی بۆ یەزدان بێن، ناوی بەرەکەتدار بکەن، ڕۆژ بە ڕۆژ مژدەى ڕرگارى ئەو رابگەيەنن. ³ شکۆمەندى خۆى لەنیو نەتەووەکاندا، سەرسورھێنەرەکانى لەنیو ھەموو گەلان رابگەيەنن. (زەبوور 3:96-1؛ ھەروەھا 1 مېژوو 24:16-23).

¹⁰ ئەى یەزدان، ھەموو کارەکانى ستایش دەکەن، پێرۆزەکانى بەرەکەتدار دەکەن. ¹¹ باسى شکۆمەندى پادشایەتییە کەت دەکەن، باسى ھێزى دەکەن، ¹² بۆ ئەوێ کردارە مەزنەکانى بە ڕۆلەکانى مەرۆف و شکۆمەندى پادشایەتییە کەى بزائن. ¹³ پادشایەتە کەت پادشایەتییە کى ھەتاهەتایى و دەسلەتە کەت بە درێژایى نەووەکان دەمینیتەو. (زەبوور 13-145:10).

ھەروەھا نووسەرانی جۆراوجۆر لە پەیمانى کۆندا دەربارەى لایەنەکانى پادشایەتییە کە نووسیویانە (بۆ نموونە حزقیال 20:33؛ عوبەدیا 21؛ مېخا 4:7).

کەواتە، کاتیک عيسا دەستى کرد بە فێرکردنى ئینجیلی پادشایەتی خودا، گونگراى نزیکى ئاشنایان بە چەمکە بنچینەییە کە ھەبوو.

4. ئايا نېردراوان ئىنجىلى پادشاھىيەتتىن ئايرىلدى؟

لە كاتىكدا زۆر كەس ۋا رەفتار دەكەن كە ئىنجىل تەنھا ھەۋائىكى خۆشە دەربارەى كەسايەتى عيسا، بەلام راستىيە كە ئەۋەپە كە شوپىنكەۋتوۋانى عيسا ئىنجىلى پادشاھىيەتى خودايان ئايرىلدى. ئەمە ئەۋ پەيامەنە كە عيسا ھىنەى.

پۇلىسى نېردراۋ دەربارەى پادشاھىيەتى خودا ۋ عيسا ئايرىلدى:

⁸ چوۋ بۇ ناۋ كەنەسە كە ۋ بۇ ماۋەى سى مانگ ئازايانە قسەى كىرد، دەربارەى كارەكانى پادشاھىيەتى خودا قسەى كىرد. (كىردار 19:8).

²⁵ لە راستىدا، ئىستىدا دەزانم كە ئىۋە ھەموۋتان، كە لەنئوۋاندا چوۋم بۇ ئىنجىلى پادشاھىيەتى خودا. (كىردار 20:25).

²³ كاتىك رۇژىكىيان دىيارى كىرد، زۆر كەس ھاتنە لاي بۇ لاي ۋ بە فەرمى شاھىيەتى لەسەر پادشاھىيەتى خودا بۇ گىراپەۋە ۋ لە بەيانى ھەتا ئىۋارە دەربارەى عيسا ئايرىلدى. ³¹ بە دۇنياپەۋە ئىنجىلى پادشاھىيەتى خودا ۋ ئايرىلدى ئەۋ شتەنەى كە پەيۋەندى بە عيسا مەسىھى خاۋەن شىۋە ھەپە، كەس رىگىرى لى ناكات. (كىردار 28:23، 31).

سەرنج بەدن كە پادشاھىيەتى خودا تەنھا دەربارەى عيسا نىيە (ھەرچەندە ئەۋ بەشىكى سەرەكىيەتى)، چونكە پۇلىس بە جيا دەربارەى عيسا ئايرىلدى كە لەۋەى دەربارەى پادشاھىيەتى خودا ئايرىلدى.

ھەرۋەھا پۇلىس ناۋى لىنا ئىنجىلى خودا، بەلام ئەۋە ھىشتا ئىنجىلى پادشاھىيەتى خودا بوۋ:

⁹ ... ئىنجىلى خودامان پىراگەياندىن ... ¹² تاكو شاھىستەى خودا بىرۇن كە بانگتان دەكات بۇ پادشاھىيەتى ۋ شىۋى خۇى. (1 سالۋىنىكى 2:9، 12).

پۇلىس ھەرۋەھا ناۋى لىنا ئىنجىلى مەسىھ (رۇما 1:16). پەيامى باشى عيسا، ئەۋ پەيامەى كە عيسا ئايرىلدى.

ئەۋە لەبەرچاۋ بىگرن كە ئەمە تەنھا ئىنجىلىك نەبوۋ دەربارەى كەسايەتى عيسا مەسىھ يان تەنھا دەربارەى رىگارى كەسى. پۇلىس گوتى ئىنجىلى مەسىھ گوتىراپەلى عيسا ۋ گەرانەۋەى ۋ ھوكمى خودا بوۋ:

⁶ ... خودا بە تەنگانە ۋەلامى ئەۋانە بەداتەۋە كە بىزارتان دەكەن، ⁷ ھەرۋەھا ئەۋانەى نىگەرەنن لەگەلمان بەسپنەۋە، كاتىك عيسا خاۋەن شىۋ لەگەل فرىشتە بەھىزەكانى لە ئاسمانەۋە دادەبەزىت، ⁸ لە ئاگرى گىرگىتوۋدا تۆلە لەۋانە دەكاتەۋە كە خودا ناناسن ۋ ئەۋانەى گوتىراپەلى ئىنجىلى عيسا مەسىھى خاۋەن شىۋمان نابن. ⁹ ئەمانە بە لەناۋچوۋنى ھەتاهەتاپى لەبەردەم مەسىھى خاۋەن شىۋ ۋ شىۋى ھىزەكەيدا

سزا دهرن،¹⁰ کاتیک ئەو رۆژه دیت تاكو له لای پیرۆزه کانیوهوه شکۆدار بێت و له نێو هه موو باوه رداراندا سه رسامی بکرتیت، چونکه شایه تی ئیمه له نێو ئیوه دا باوه ری پیکراوه. (2 سالۆنیکي 10:6-1).

په یمانی نوێ نیشانی ده دات که پادشایه تی شتیکه که ئیمه وه ریده گرین، نه ک ئەوه ی که ئیستا به ته وای خاوه ندارتی بکه ین:

²⁸ ئیمه پادشایه تیبه ک وه ریده گرین که ناله رزیت. (عیبرانییه کان 12:28).

ئیمه ده توانین ئیستا بینه به شیک له پادشایه تی خودا، به لām هیشتا به ته وای نه چووینه ته ناوه وه.

پۆلس به تایبه تی دووباتی کرده وه که مرۆف به ته وای ناچیته ناو پادشایه تی خودا وه ک مرۆفیکي مردوو، وه ک ئەوه ی دواي هه ستانه وه که رووده دات:

⁵⁰ برایان، ئیستا ئەمه ده ئیم، گوشت و خوین ناتوان بینه میراتگری پادشایه تی خودا. گهنده لیش نابیته میراتگری گهنده لی.⁵¹ ئەوه تا نه ئینیه کتان بۆ باس ده که م: هه موومان ناخه وین، به لکو هه موومان ده گۆرین،⁵² له یه ک ساتدا، له چاو تروکاندنیکدا، له دوا یین که ره نادا. چونکه که ره نا لیده دریت و مردووون به بێ گهنده لی هه لده ستیندرینه وه، ئیمه ش ده گۆرین (1 کۆرنسۆس 15:50-52).

¹ له بهر ئەوه له بهرده م خودا و عیسا ی مه سیحی خاوه ن شکۆ فره ماننان بێ ده که م، که زیندووون و مردووون له ده رکه وتن و پادشایه تیبه که ی حوکم ده دات.

(2 تیمۆساوس 4:1).

پۆلس نه ک ته نها ئەمه ی فێرکرد، به لکو ئەوه ی که عیسا پادشایه تی به خودای باوک ده گه یه نیت:

²⁰ به لām ئیستا مه سیح له نێو مردووون هه ستا وه ته وه و بووه به یه که م به ره ه می ئەوانه ی که خه وتوون.²¹ چونکه له بهر ئەوه ی مردن به مرۆف ها تووه، به مرۆف هه ستانه وه ی مردوو انیش ها تووه.²² چونکه هه ره وه ک چۆن هه مووان به یه کبوون له گه ل ئاده م ده مرن، به یه کبوون له گه ل مه سیحدا هه مووان زیندوو ده بنه وه.²³ به لām هه ریه که به ریزی خۆی: مه سیح یه که مین به ربوو مه کانه، پاشان ئەوانه ی که له ها تی مه سیح ن.²⁴ ئینجا کۆتای دیت، کاتیک پادشایه تی راده ستی خودای باوک ده کات، کاتیک کۆتای به هه موو فره مان په وای و ده سه لات و هێژیک ده هینیت.²⁵ چونکه ئەو ده بیت فره مان په وایه تی بکات هه تا هه موو دوژمنه کان ده خاته ژێر پێی خۆی. (1 کۆرنسۆس 15:20-25).

هه ره وه ها پۆلس فێری کرد که خرا په کاران نابنه میراتگری پادشایه تی خودا:

⁹ ئايا نازانن كه خراپه كار نابنه ميرانگري پادشايه تي خودا؟ هه لمه خه له تين. نه داوئنيپيس، نه بته پرست، نه داوئنيپيس، نه هاوره گه زباز، نه هاوره گه زباز، نه هاوره گه زباز، ¹⁰ نه دز، نه چاوچنوك، نه سه رخوش، نه جنيودان و نه تالانكهر نابنه ميرانگري پادشايه تي خودا. (1 كورنوس 9:6-10).

¹⁹ ئيستا كرداره كانى جهسته ئاشكران، له وانه: داوئنيپيس، داوئنيپيس، گلاوى، به درپه وشى، ²⁰ بته پرستى، جادووگه رى، رقى، ناكوكى، ئيره ي، هه لچوونى توورپى، ئاره زووى خوپه رستى، ناكوكى، كوفر، ²¹ چاوپيسى، كوشتن، سه رخوشى، خوشى و شتى له و بابه ته. پيشوه خت پيتان ده ليم، ههروهك چون له رابردوودا پيم گوتن، ئه وانه ي ئه م جوړه كارانه ده كه ن نابنه ميرانگري پادشايه تي خودا. (گه لاتييه كان 19:5-21).

⁵ له بهر ئه وه ده زانن كه هيچ داوئنيپيس و گلاو و چاوچنوكيك كه بته پرست بيت، هيچ ميرانيكى له شانشيني مه سيح و خودا نيه. (ئه فه سوس 5:5).

خودا پتيوانه ي هه به و داواى توبه كردن له گونا ده كات تاكو بتوانيت بجيته ناو پادشايه تيه كه به وه. گوپرايه لى خودا بو وه رگرتنى روى پيروز و رزگارى پتيويسته:

²⁹ ... به تروس و نيردراوان ... گوتيان: «ئيمه ناچارين گوپرايه لى خودا بين نه ك مروف. ... ³² ئيمه شايه تي ئه وين له سهر ئه م شتانه، ههروه ها روى پيروز، كه خودا به ئه وانه به خشيوه كه گوپرايه لى ئه و بوون.» (كردار 29:5، 32)

⁵ مه سيح ... ⁸ هه رچه نده كور بوو، به لام گوپرايه لى فير بوو به هوى ئه و شتانه ي كه چه شتوويه تي. ⁹ پاش ته و او بوونى، بوو به داهينه رى رزگارى هه تاهه تاي بو هه موو ئه وانه ي گوپرايه لى بوون، (عيبرانيه كان 8، 5:9-9).

پولسى نيردراو هو شدارى دا كه هه نديك كه س فيرى ئه وه ناكه ن كه ئينجيلي عيسا وه لامه، به لام ريگيه كى تر به سه نده:

³ نعيمه ت و ئاشتى له خوداى باوك و عيساى مه سيحى خاوه ن شكومان، ⁴ ئه وه ي خوى له پيناوى گونا هه كانمان به خشى، تاكو رزگارمان بكات له م سه رده مه خراپه ي ئيستا، به گونيره ي خواستى خودامان و باوكمان، ⁵ كه هه تاهه تايه شكومه ندى بو ئه وانه بيت. ئامين. ⁶ من سه رسامم كه ئيه به م زووانه له و كه سه هه لده كه ون كه به نعيمه تي مه سيحه وه بانگى كردن، بو ئينجيليكى جياواز، ⁷ كه ئينجيليكى تر نيه. به لام كه سانيك هه ن يزارتان ده كه ن و ده يانه وت ئينجيلي مه سيح لابه دن. ⁸ به لام ئه گه ر ئيمه يان فريشته يه ك له ئاسمانه وه جگه له وه ي كه پيمان راگه ياندوون، مرگينيتان پي رابگه يه نين، با نه فره ت ليبركيت. ⁹ وهك پيشتر گوتمان، ئيستاش ده ليم، ئه گه ر كه سيك جگه له وه ي كه پيتان گه يشتووه ته ئينجيليكى ديكه تان پي راگه ياند، با نه فره ت ليبركيت. (گه لاتييه كان 3:1-9).

³ به لّام دترسم نه وهک ماره که به فیلبازی حهواى هه لّخه له تاند، میشتکان گه ندهل بیت لهو ساده بی که له مه سیحدا هه یه. ⁴ چونکه نه گهر نه وهی دیت عیسایه کی دیکه مزگینی بدات که ئیمه مزگینیمان نه داوه، یان رّوحیکی جیاوازان وه رگرت که وه رتان نه گرتووه، یان ئینجیلیکی جیاواز که وه رتان نه گرتووه، ئهوا له وانه یه به رگه ی نه وه بگرن! (2 کورنوس 3: 11-4).

ئینجیلی «ئهوانی تر» و «جیاواز» چی بوو؟

ئینجیلی درّو چه ند به شیکی جیاوازی هه یه.

به شیوه یه کی گشتی، ئینجیلی درّو باوه رکردنه به وهی که پیویست ناکات گوپرایه لی خودا بیت و هه ولّ بدیه ت به راستی به رّیگی خودا بژیت و بانگه شه ی ناسینی بکه یت (مه تا 21: 7-23). ئه مه خو په رستانه ئاراسته ده کات.

ماره که حهواى فریودا بۆ نه وهی نزیکه ی 6000 سالّ له مه وه به ر بیته خو شه ویستی ئینجیلیکی درّو (به یدابوون 3) و مرّو فّه کان باوه ریان وابوو که ئهوان له خودا باشت رده زانن و ده بیت بریاری چاکه و خراپه بۆ خو یان بدن. به لّی، دواى هاتنی عیسا، ناوی نه و زور جار به ئینجیلی درّوی جوراوجوره وه ده به سترّا، ئه مه ش به رده وام بوو و هه تا سه رده می دژه مه سیح به رده وام ده بیت.

ئیسّا له سه رده می پۆلسی نیردراودا، ئینجیلی درّو له بنه رهدا تیکه له یه کی گنۆستیک و سو فیه گری بوو له راستی و هه له. گنۆستییه کان له بنه رهدا باوه ریان وابوو که زانیی تایه ت نه و شته یه که پیویسته بۆ گه یشتن به تیگه یشتنی رّوحی، له وانه رزگاری. گنۆستییه کان باوه ریان وابوو که نه وهی جه سته ده یكات هیچ کاریگه ریه یی کی تایه تی نییه و دژی گوپرایه لی خودا بوون له باب ته کانی وهک رۆژی شه ممه ی حه وته م. به کتیک له و سه رکرده درّوزانه شیمۆن مه جووس بوو، که له لایه ن په ترۆسی نیردراوه وه سه رزه نشت کرابوو و ئاگادار کرایه وه (کردار 18: 8-21).

به لّام ئاسان نییه

په یمانی نو ی نیشانی ده دات که فیلیپ پادشایه تی خودا فیر ده کات:

⁵ ئینجا فیلیپ هاته خواره وه بۆ شاری سامیره و ئینجیلی مه سیحی بۆ راگه یاندن. ¹² باوه ریان به فیلیپ هیئا، هه ره که چۆن نه و ئینجیل ده رباره ی پادشایه تی خودا ده دا... (کردار 5: 8، 12).

له گه لّ نه وه شدا، عیسا و پۆلس و قوتابییه کان فیریان کرد که چوونه ناو پادشایه تی خودا ئاسان نییه:

²⁴ کاتیک عیسا بیی زور خه مبار بووه، گوئی: «چهند قورسه بۆ دهوله مهنده کان بچنه ناو پادشایه تی خودا!»²⁵ چونکه وشر به کونی دهرزیدا تیده په ریت له دهوله مهنه دیک که بچیته ناو پادشایه تی خودا.»

²⁶ ئهوانه ی گوئیان لیبوو گوئیان: «کهواته کی پرگاری ده بیت؟»

²⁷ به لام فهرمووی: «ئهو شتانه ی که لای مروف مه حالن، لای خودا ده گونجیت.» (لوقا 27-18:24)

²² «دهی به کوسپیکی زور بچینه ناو پادشایه تی خودا.» (کردار 14:22)

³ برایان، ئیمه هه میسه سوپاسی خودا ده کهین، چونکه باوه رتان زور گه شه ده کات و خۆشهویستی هه مووتان بۆ یه کتری زوره، 4 تاکو خۆمان له ئیو کلیساکی خودا شانازیتان بپوه بکهین بۆ ئارامگرتن و باوه رتان به هه موو چه وساندنه وه و ناخۆشییه کانتان،⁵ ئه مه به لگه ی ئاشکرایه له سه ر حوکی راستودروستی خودا، تاکو شایسته ی پادشایه تی خودا بن که ئیوه ش ئازاری پیده چیژن. ⁶ له بهر ئه وه ی لای خودا کارێکی راستودروسته که به ته نگانه وه لای ئهوانه بده نه وه که بیزارتان ده کهن،⁷ و ئهوانه ی نیگه رانن له گه ئمان به سه ئنه وه، کاتیک عیسا ی خاوه ن شکۆ له گه ل فریشته به هیژه کانی له ئاسمانه وه داده به ریت (2 سالوئیکی 7-1:3)

به هۆی سه ختییه کانی ئه م سه رده مه، ئیستا ته نها هه نه دیکیان بانگ ده کړن و هه لده بژێردین بۆ ئه وه ی ببنه به شیک له و سه رده مه (مه تتا 14-22:1؛ یۆحه ننا 6:44؛ عییرانییه کان 6-6:4) . ئه وانی تر دواتر بانگ ده کړن، چونکه په رتووی پیرۆز نیشانی ده دات که «ئهوانه ی له رۆی پیرۆزا گومرا بوون تیده گه ن و ئهوانه ی گله ی ده کهن فیری فیرکردن ده بن» (ئیشایا 29:24)

په ترۆسی نێردراو فیری ئه وه ی کرد که پادشایه تی هه تاهه تایی و ده بیت به دلسۆزی گوئیایه لی ئینجیلی خودا بگه ریت ئه گینا حوکم ده دریت:

¹⁰ له بهر ئه وه برایان، زور ورده کاربن بۆ ئه وه ی بانگه وازتان و هه لپژاردنتان دنیا بکه نه وه، چونکه ئه گه ر ئه م کارانه بکهن هه رگیز ناکه ونه خواره وه. ¹¹ له بهر ئه وه ی به م شپۆیه چوونه ژووره وه ی که زورتان بۆ شانیشینی هه تاهه تایی عیسا ی مه سیحی خاوه ن شکۆ و رزگارکه رمان دا بین ده کړیت. (2 په ترۆس 11-1:10)

¹⁷ چونکه کاتی ئه وه هاتوو که دادوه ری له مالی خودا ده ست پێبکات. ئه گه ر سه ره تا له ئیمه وه ده ست پێبکات، ئه ی ئهوانه ی گوئیایه لی ئینجیلی خودا نین چی ده بیت؟ (1 په ترۆس 4:17)

دوا بین په رتووکه کانی په رتووی پیرۆز و پادشایه تی

پەرتووکی پیرۆز فیری ئەو دەکات که «خودا خۆشه‌ویستییه» (1 یۆحه‌ننا 16، 4:8) و عیسا خودایه (یۆحه‌ننا 1:1، 14) — پادشایه‌تی خودا پاشایه‌کی ده‌بیت که خۆشه‌ویستییه و یاساکی پشگیری خۆشه‌ویستی ده‌کەن، نه‌که رق (بینین 14:22-15).

هه‌روه‌ها پەرتووکی پیرۆز نیشانی ده‌دات که خودا فریشته‌یه‌ک ده‌نێرت بۆ ئەو‌ی ئینجیلی هه‌تاهه‌تای پادشایه‌تی خودا رابگه‌یه‌نێت (ئاشکراکردن 6:14-7) و پاشان فریشته‌یه‌کی تر بۆ ئەو‌ی ئاماژه به‌وه بکات که سه‌ره‌رای ده‌رکه‌وتی مه‌زن، به‌لام بابل ده‌که‌وێت (ئاشکراکردن 8:14-9). ئەم په‌یامانه پشتراستکردنه‌وه‌ی سه‌رووی سروشتی ئەو په‌یامه‌ مرگینیه‌ن که جیهان پێشتر وه‌ک شایه‌تی وه‌ریگرتوه‌ و وا ده‌رده‌که‌ون که ببنه‌ هۆکاریک بۆ ئەو خه‌لکه‌ زۆره‌ی که له‌ کۆتاییدا دێنه‌ لای خودا (ئاشکراکردن 9:7-14). به‌ پێچه‌وانه‌ی دوايين هێزی بابلی که سه‌ره‌لده‌دات و ده‌روات (بینین 1:18-18)، قۆناغی کۆتای پادشایه‌تی خودا بۆ هه‌تاهه‌تایه‌ ده‌مێنێته‌وه‌ :

¹⁵ ئینجا فریشته‌ی چه‌وته‌م ده‌نگی لێدا و له‌ ئاسمانه‌وه‌ ده‌نگێکی به‌رز هه‌بوو، گوته‌یان: «شانشینە کانی ئەم جیهانه‌ بوونه‌ شانیشینی گه‌وره‌مان و مه‌سیحه‌که‌ی، ئەو بۆ هه‌تاهه‌تایه‌ پاشایه‌تی ده‌کات!» (ئاشکراکردن 11:15).

عیسا له‌ پادشایه‌تیدا فه‌رمانه‌روایه‌تی ده‌کات! پەرتووکی پیرۆز دوو نازناوی ئاشکرا ده‌کات:

¹⁶ له‌سه‌ر که‌واکه‌ی و رانی ناوێکی نووسراوه‌: پاشای پاشاکان و گه‌وره‌ی گه‌وره‌کان. (ئاشکراکردن 16:19).

به‌لام ئایا عیسا تاکه‌ که‌سه‌ که‌ فه‌رمانه‌روایه‌تی ده‌کات؟ سه‌رنجی ئەم بره‌گه‌یه‌ بده‌ن:

⁴ ته‌خته‌کانم بونی و له‌سه‌ریان دانیشتبوون و حوکم به‌سه‌ریاندا درا. ئینجا رۆجی ئەوانه‌م بینی که له‌ پیناوی شایه‌تیان بۆ عیسا و وشه‌ی خودا سه‌ربرداریبوون، ئەوانه‌ی درنده‌ و په‌یکه‌ره‌که‌یان نه‌په‌رستبوو، نیشانه‌ی ئەویان له‌سه‌ر ناوچه‌وان و ده‌ستیان نه‌بوو. هه‌زار ساڵ له‌گه‌ڵ مه‌سیح ژیاون و پاشایه‌تییان کرد... ⁶ خۆزگه‌ ده‌خوازی و پیرۆزه‌ ئەو که‌سه‌ی که له‌ هه‌ستانه‌وه‌ی یه‌که‌مدا به‌شداریوو. مردنی دووهم ده‌سه‌لاتی به‌سه‌ر ئەوانه‌دا نییه‌، به‌لکو ده‌بنه‌ کاهینی خودا و مه‌سیح و هه‌زار ساڵ له‌گه‌ڵیدا پاشایه‌تی ده‌کەن. (ئاشکراکردن 4:20، 6:20).

مه‌سیحیه‌ راسته‌قینه‌کان زیندوو ده‌کێنه‌وه‌ بۆ ئەو‌ی هه‌زار ساڵ له‌گه‌ڵ مه‌سیح فه‌رمانه‌روایه‌تی بکەن! پادشایه‌تییه‌که‌ بۆ هه‌تاهه‌تایه‌ ده‌مێنێته‌وه‌ (ئاشکراکردن 11:15)، به‌لام پاشایه‌تی له‌گه‌ڵ یه‌که‌م پیرۆزه‌ زیندووکراره‌کان که له‌ بینین 6:20 باسکراوه‌ ته‌نها هه‌زار ساڵ بوو. له‌به‌ر ئەوه‌ پێشتر ئاماژه‌م به‌وه‌ کرد که قۆناغی یه‌که‌می پادشایه‌تییه‌که‌ که قۆناغی جه‌سته‌یی و هه‌زاره‌یه‌، به‌ پێچه‌وانه‌ی قۆناغی کۆتایی، رۆحیت.

چەند رووداوێک له‌ پەرتووکی بینیندا تۆمار کراون که له‌ نیوان قۆناغی هه‌زاره‌ و قۆناغی کۆتایی پادشایه‌تی خودا رووده‌ده‌ن:

7 کاتیک هزار سال به سهرده چیت، شهیتان له زیندانه که ی نازاد ده کریت⁸ و ده چیتته دهره وه بۆ هه لئه تانندی نهو گه لانه ی که له ههر چوار گوشه ی زهون، گوگ و مه گوگ، بۆ نه وه ی کو یان بکاته وه بۆ جهنگ، که ژماره یان وه ک لمی دهریایه. 11 ئینجا تهختیکی سپی گهره م بین و نه وه ی له سهری دانیشتیوو، زهوی و ئاسمان له رووی نهو هه لاتن. هیچ شویتیکیان بۆ نه دۆزرایه وه. 12 بینیم مردووه کان، بچووک و گه وره، له بهرده م خودا راوه ستابوون، په رتووکه کان کرانه وه. په رتووکی دیکه ش کرایه وه، نهویش په رتووکی ژایانه. مردووه کان به گویره ی کاره کان یان حوکم دهران و به پیتی نهو شتانه ی که له په رتووکه کاند نووسراون. 13 دهریا مردووه کانی له ناویدا بهردا و مردن و هادیس مردووه کان یان که له ناویندا بوون رزگاریان کرد. ههریه که یان به گویره ی کاره کانی حوکم درا. 14 ئینجا مردن و دۆنه یس فریدرانه ناو دهریاچه ی ئاگره وه. نه مه مردنی دووه مه. 15 ههرکه سیک له په رتووکی ژایاندا نه دۆزرایه وه فریدراییه ناو دهریاچه ی ئاگره وه. (ئاشکراکردن 8-20:7، 15-11).

په رتووکی بینین نیشانی دهادات که قوناغیکی دواتری پادشایه تییه که دیت، که له دوا ی هزار سال پاشایه تی و مردنی دووه می نهوانه دیت که به هه تاهه تای تۆبه و ینگکانی خودا رهنده که نه وه:

1 ئیستا ئاسمانیکی نو ی و زهوییه کی نو یم بین، چونکه ئاسمانی یه که م و یه که م زهوی به سه رجوون. ههره وه دهریا نه مابوو. 2 ئینجا من بینیم شاری ئورشه لیم نو ی، له ئاسمانه وه له خودا وه دپته خواره وه، وه ک بووک بۆ میژده که ی ئاماده کرابوو. 3 گو یم له دهنگیکی بهرز بوو له ئاسمانه وه ده یگوت: «نه وه تا چادره که ی په رستی خودا لای خه لکه، له گه لیان نیشه جی ده بیت و نهوانیش ده بن به گه له که ی. خودا له گه لیان ده بیت و ده بیته خودایان. 4 خودا هه موو فرمیسکیک له چاویان دهر پته وه، ئیتر مردن و خه م و گریان نابیت. ئیتر ئازار نامینیت، چونکه شته کانی پيشوو به سه رجوون.» (ئاشکراکردن 4-21:1).

1 رووبارنکی پاک له ئاوی ژیان نیشانم دا، روون وه ک کریستال، له تهختی خودا و بهرخه که وه هه لده قولیت. 2 له ناوه راستی کۆلانه که ی، له ههر دوو لای رووباره که، درهختی ژیان هه بوو، دوازه میوه ی هه بوو، ههر درهختیک مانگانه به رو بوومی دهادا. گه لاکانی درهخته که بۆ چاکبوونه وه ی نه ته وه کان بوو. 3 ئیتر نه فره ت نابیت، به لکو تهختی خودا و بهرخی تیدا ده بیت و بهنده کانی ده یه رستن. 4 روخساری ده بین و ناوی له سه ر ناوچه وانیان ده بیت. 5 له و ی شه و نابیت، نه چرایان هه یه و نه رووناکی خۆر، چونکه یه زدانی پهروه رداگر رووناکییان دهادتی. نهوان بۆ هه تاهه تایه و هه تاهه تایه فه رمان په وایه تی ده که ن. (ئاشکراکردن 5-22:1).

سه رنج بدن که نه م پاشایه تییه، که باش هه زار ساله، بهنده کانی خودا ده گر پته وه و بۆ هه تاهه تایه ده مینیتته وه. شاره پیروژه که، که له ئاسمان ئاماده کراوه، ئاسمان به جی ده هیلیت و دپته سه ر زهوی. نه مه سه ره تای قوناغی کۆتایی پادشایه تی خودایه. کاتی ئازار و ئازار نه ماوه!

دلفيز دەبىتە مىراتگرى زەوى (مەتتا 5:5) و ھەموو شتىك (ئاشكراکردن 21:7). زەوى، بە شارە پىرۆزەكەشەو ھەلەسەرى دەبىت، باشتەر دەبىت، چونكە رىگاكانى خودا جىبەجى دەكرىن. ئەو ھە بزانن:

7 زىادبوونى ھۆكمرانى و ئاشتى كۆتايى ناپىت (ئىشاي 9:7).

بە روونى دوای دەستپىکردنى قۇناغى كۆتايى پادشاھىتى خودا گەشە دەكات چونكە ھەمووان گوتىرايەلى فەرمانرەوايى خودا دەبن.

ئەمە كاتتىكى زۆر شكۆدار دەبىت:

9 بەلام ھەك نووسراوھ: «ئەو شتانەى كە خودا بۆ ئەوانە ئامادەى كىردووه كە ئەويان خۆش دەوئەت نەبىنيوھ، گوئى نەبىستووھ، نەچووھ ناو دلى مرؤفەوھ.»¹⁰ بەلام خودا بە پۇجى خۆى بۆمان دابەزاندووھ. (1 كۆرنسۇس 2:9-10).

ئەمە كاتى خۆشەويستى و خۆشى و ئاسوودەي ھەمىشەيە. كاتتىكى ناياب دەبىت! پادشاھىتى خودا ئەبەدى زۆر باشتەر دەكات. ئايا ناتەوئەت پۇلى خۆت تىدا ھەبىت؟

5. سەرچاوه کانی دهره وهی پهیمانی نوی پادشایه تی خودا فیږ ده کهن

ئایا باوه رداره سهره تاییه کانی مه سیح وایان ده زانی که ده بیت ئینجیلی پادشایه تی خودا رابگه یه نن؟

به ئی

سالنیک له مه وه بهر، پروفیسور بارت ئیرمان له زانکوی نورث کارولینا له وتاریکیدا که پیشکشی کرد، دووباره ی کرده وه و به دروستی جهختی له وه کرده وه که به بیجه وانه ی زوریه ی مه سیحیه کانی ئه مرۆ، عیسا و شوینکه وتووایی پادشایه تی خودا راده گه یه نن. هه رچه نده تیگه یشتنی گشتی دکتور ئیرمان بۆ مه سیحیه ت زۆر جیاوازه له گه ل تیگه یشتنی کلێسای به رده وای خودا، به لام ئیمه هاویراین له سهر ئه وه ی که ئینجیلی پادشایه تی ئه و شته یه که عیسا خۆی رابگه یاندوو و شوینکه وتوو کانی باوه ریان یی هه یه. ههروه ها هاویراین له سهر ئه وه ی که زۆریک له وانه ی ئه مرۆ بانگه شه ی مه سیحیه ت ده کهن له وه تیناگه ن.

کۆنترین نووسین و وتاری پاش پهیمانی نوی که پارێزراوه

پادشایه تی خودا به شیکی گرنگ بوو له وه ی که بانگه شه ی ئه وه ده کرت که «کۆنترین وتاری مه سیحی ته واکه ماونه ته وه» (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). ئه و وتاره مه سیحیه کۆنه ئه م لیدوانانه ی سه به رت به پادشایه تی له خو ده گرت:

5:5 ههروه ها برابان، ئیوه ده زانن که مانه وه مان له جیهانی جه سته دا بیبا به خه و کاتییه، به لام به ئینی مه سیح مه زن و سه رسور هینه ره و له پادشایه تی داها توو و ژیا نی هه تاهه تا پی پشوو بدهن.

ئه م وتاره ی سه ره وه نیشانی ده دات که پادشایه تی ئیستا نییه، به لکو دیت و هه تاهه تا پی ده بیت. له گه ل ئه وه شه دا، ئه م وتاره کۆنه ده لیت:

6:9 ئیستاش ئه گه ر ته نانه ت پیاوایی راستدروستی وه ک ئه مانه نه توان به کرده وه ی راستدروستی خو یان منداله کانیا ن رزگار بکه ن، چ دنیاییه کمان هه یه له چونه ناو پادشایه تی خودا ئه گه ر له ئا وه لکیشانمان پاک و پاک نه هیلینه وه؟ یا ن کێ پارێزهرمان ده بیت، ئه گه ر نه دۆزرایه وه که کرداری پیرو ز و راستدروستمان هه یه؟ 9:6 که واته با یه کترمان خوشبو ی، تا کو هه موومان بجینه ناو پادشایه تی خودا. 11:7 که واته، ئه گه ر بزاین چ له لای خودا راسته، ده چینه ناو پادشایه تییه که و ئه و به ئینانه وه رده گرین که «گو ی و چا و نه ییینه وه و دی مرو ف خه یالی نه کردوو.»

12:1 کهواته با کاترمپر به کاترمپر چاوه‌رئ بکه‌ین بۆ پادشایه‌تی خودا به خۆشه‌ویستی و راستودروستی، چونکه ئیمه رۆزی ده‌رکه‌وتنی خودا نازانین. 12:6 فرمووی: پادشایه‌تی باوکم دیت.

ئهم وتانه‌ی سه‌روهه‌ ئه‌وه‌ ده‌رده‌خه‌ن که خۆشه‌ویستی له‌ رینگه‌ی ژبانیکه‌ی گونجاوه‌وه‌ پێویسته‌، که ئیمه‌ هه‌شتا نه‌چووینه‌ناو پادشایه‌تی خودا، ئه‌مه‌ش له‌ دوا‌ی رۆزی ده‌رکه‌وتنی خودا رووده‌دات، واته‌ پاش گه‌رانه‌وه‌ی عیسا. پادشایه‌تی باوک و پادشایه‌تی ته‌نها عیسا نییه‌.

سه‌رنج راکتیشه‌ که کۆنترین وتاری مه‌سیحی که خودا رینگه‌ی پێداوه‌ بمینیتته‌وه‌ هه‌مان پادشایه‌تی خودا فی‌ر ده‌کات که په‌یمانی نو‌ی فی‌ری ده‌کات و کلێسای به‌رده‌وامی خودا ئیستا فی‌ری ده‌کات (ده‌شیت له‌ کلێسای راسته‌قینه‌ی خودا بیت، به‌لام زانیاری سنوورداری یۆنانی توانای من بۆ راگه‌یانندنیکه‌ به‌هێزتر سنووردار ده‌کات).

سه‌رکه‌رده‌کانی کلێسای سه‌ده‌ی دووهم و ئینجیلی پادشایه‌تی

پێویسته‌ ئاماژه‌ به‌وه‌ بک‌رت که له‌ سه‌ره‌تای سه‌ده‌ی دووهمدا پاپیاس، گوئیگری جۆن و هاو‌رپی پۆلیکارپ بوو و له‌لایه‌ن کاسۆلیکه‌کانی رۆمانه‌وه‌ به‌ قه‌شه‌ داده‌نریت، شانشین هه‌زاره‌ی فی‌ر کرد. یوسابیوس تۆماری کرد که پاپیاس فی‌ری ده‌کرد:

... هه‌زاران سال پاش هه‌ستانه‌وه‌ی مردووان ده‌بیت، کاتیک فه‌رمانه‌وایی تایبه‌تی مه‌سیح له‌سه‌ر ئهم زه‌ویه‌ جینگیر ده‌بیت. (پارچه‌کانی پاپیاس، VI. هه‌روه‌ها بروانه‌ یوسابیوس، میژووی کلێسا، په‌رتووک 3، 12، XXXIX)

پاپیاس فی‌ری کرد که ئهمه‌ کاتیک زۆر فراوان ده‌بیت:

به‌هه‌مان شێوه‌، ده‌نکه‌ گه‌نمیک ده‌ به‌رهم ده‌هینیت

هه‌زار گوئه‌ (گه‌نم)، و هه‌ر گوئه‌یه‌ک ده‌ هه‌زار ده‌نک ده‌بیت، و هه‌ر ده‌نکیک ده‌ پاوه‌ند ئاردی پاک و پاک به‌رهم ده‌هینیت؛ سیو و تۆو و گژوگیا به‌ هه‌مان رێژه‌ به‌رهم ده‌هین؛ هه‌موو ئاژه‌له‌کان، که ئه‌و کاته‌ ته‌نها له‌ به‌رهمی زه‌وی ده‌خۆن، ئاشتیخواز و هاونا‌هه‌نگ ده‌بن، و به‌ ته‌وا‌ی ملکه‌چی مرۆف ده‌بن. » [پاپیاس، بیاوئیک کۆن، که گوئی له‌ یۆحه‌ننا و هاو‌رپی پۆلیکارپ بوو، له‌ چواره‌مین په‌رتووکه‌ که‌یدا شایه‌تی ئهم شتانه‌ ده‌نوو‌ست؛ چونکه‌ پینج په‌رتووک له‌لایه‌ن خۆیه‌وه‌ نووسراوه‌...] (پارچه‌کانی پاپیاس، چواره‌م)

پۆستی په‌یمانی نو‌ی بۆکۆرنسۆس ده‌لێت:

3-42:1 نێردراوان ئینجیلیان له‌ عیسا‌ی مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆوه‌ بۆ ئیمه‌یان وه‌رگرت. عیسا‌ی مه‌سیح له‌لایه‌ن خوداوه‌ نێردرا. که‌واته‌ مه‌سیح له‌ خوداوه‌ و نێردراوه‌کانیش له‌

مەسىحەۋەن. كەۋاتە ھەردوۋوكيان بە خىۋاستى خۇدا و بە پىزىبەندى دىيارىكراۋ ھاتىن. لەبەر ئەۋە راسپاردەيەك ۋەرگىرا و بە ھەستانەۋى عىساي مەسىحى خاۋەن شىكۋمان دىنپا بۈۈن و بە وشەى خۇدا بە دىنپاي تەۋاۋ لە رۇچى پىرۋزەۋە چەسپىنران، بە مۇدەدانى ھاتىن پادشاھى تى خۇدا بە پىكەۋتەن.

پۇلىكارپى سىمىرنا سەركردەيەكى مەسىحى سەردەتاپى بۈۈ، ھەروھە قۇتاپى يۇھەننا بۈۈ، كە دۋاىين نىردراۋە رەسەنەكان بۈۈ كە مرد. پۇلىكارپ ج. 120-135 ز فىركرا:

خۇزگە دەخۋازى بە ھەژاران و ئەۋانەى لە پىناۋى راستودروستىدا دەچەۋسپىرنەۋە، چونكە پادشاھى تى خۇدا بۇ ئەۋانە. (پۇلىكارپ. نامەيەك بۇ فلىپپەكان، بەشى دوۋەم. لە باۋكانى پىش نىقىا، بەرگى 1 كە لەلەين ئەلىكساندەر رۇپىرتس و جەيمس دۇنالدسۇن دەستكارى كراۋە. چاپى ئەمىرىكى، 1885)

كەۋاتە بە زانىنى ئەۋەى كە «گالتە بە خۇدا ناكىرت»، دەپ شايستەى فەرمان و شىكۋمەندى ئەۋ بىرۋىن... چونكە باشە كە ئەۋان لە ئارەزوۋەكانى جىھان دابىردىن، چونكە «ھەموۋ ئارەزوۋىك لە دىرى رۇچ دەجەنگىت» و «نە داۋىنپىس، نە ئافرەت، نە دەستىرنىرى كىردنە سەر خۇيان لە گەل مۇۋف، نابنە مىراتگىرى پادشاھى تى خۇدا»، نە ئەۋانەى كارى نارپىك و ناشايستە دەكەن. (ھەمان سەرچاۋە، بەشى پىنجەم)

كەۋاتە با بە ترس و پىزەۋە بىپەرستىن، ھەروەك چۈن خۇى فەرمانى پى كىردىن، ھەروھە ۋەك ئەۋ نىردراۋانەى كە مىزگىنپان بۇ راگەياندىن و ئەۋ پىغەمبەرانەى كە پىشۋەخت ھاتىن مەسىحى خاۋەن شىكۋيان راگەياندىن. (ھەمان سەرچاۋە، بەندى شەشەم)

ۋەك ئەۋانى تر لە پەيمانى نۆپىدا، پۇلىكارپ فىرى كىرد كە راستودروستان، نەك راسپاردەكان دەبنە مىرانگىرى پادشاھى تى خۇدا.

ئەمەى خۋارۋە ھەروھە بانگەشەى ئەۋە كراۋە كە پۇلىكارپ فىرى كىردۋە:

لە رۇژى شەممەى دۋاتىدا فەرمۋى: "ئەى رۇلە خۇشەۋىستەكانى خۇدا، گۈى لە ئامۇزگارپىيەكەم بىگرن. كاتىك قەشەكان ئامادە بۈۈن، مىن سۈپىندم پىندان، ئىستاش ئامۇزگارپى ھەموۋتان دەكەم كە بە جوانى و شايستەپى لە رىگى مەسىحى خاۋەن شىكۋدا بىرۋىن... تەماشا بىكەن و دوۋبارە ئامادە بىن، با دىلتان قورس نەبىت، راسپاردە نۆپەكە سەبارەت بە خۇشەۋىستى يەكىرى بۇ بەكىرى، ھاتىن ئەۋ لەناكاۋ ۋەك بىروسكە دەردەكەۋىت، ھۈكى گەۋرە بە ئاگر، ژيانى ھەتاھەتاپى، شانشىنى ئەمر. ھەموۋ ئەۋ شتانەى كە لە خۇدا فىردەكىرن دەيزانن، كاتىك بە پەرتۈۋى پىرۋزدا دەگەرتىن، بە قەلەمى رۇچى پىرۋز لەسەر دىلتان ھەلگۈلن، تاكو راسپاردەكان لە ئىۋەدا نەسرانەۋە." (ژيانى پۇلىكارپ، بەشى 24. جەى بى لايتفوت، باۋكە نىردراۋەكان، بەرگى 3.2، 1889، لاپەرە 506-488)

میلیتوی ساردیس، که رابه‌ری کلیسای خودا بوو، نیزیکه‌ی سالی 170 زایی، فیری کرد:

چونکه به‌راستی ئەو تهراته‌ی له ئینجیلدا دەرچوو، کۆن له نوێ، هەردووکیان له سییۆن و ئۆرشەلیمەوه پیکەوه هاتنە دەرەوه؛ راسپاردەکه به نیعمەت دەرچوو، جۆرەکه‌ی به‌رهه‌می تەواوکراو، به‌رخه‌که له کورەکه‌دا، مەر له مەرۆفدا، پیاوه‌که له خودا...

به‌لام ئینجیل بوو به لیکدانەوه‌ی شه‌ریعەت و

به‌ده‌یه‌یان، له کاتیکدا که‌نیسه بوو به کۆگای راستی...

ئەمه ئەو که‌سه‌یه که ئیمه‌ی له کۆیلایه‌تی رزگار کرد بۆ ئازادی، له تاریکی بۆ رووناکی، له مردن بۆ ژیان، له سته‌مکاری بۆ شانشینی هه‌تا هه‌تایی. (میلیتۆ. وتاری جه‌زنی به‌سخه . ئایه‌ته‌کانی 7، 40، 68 . وه‌رگیزان له کپروکس: گو‌فاری ئایزانی ئۆنلاین. <http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

که‌واته، پادشایه‌تی خودا شتیکی هه‌میشه‌یی بوو، نه‌ک ته‌نها کلیسای مه‌سیحی یان کاسۆلیکی رۆمانی ئیستا، و شه‌ریعەتی خودای له‌خۆ گرتبوو.

نووسینیکی تری ناوه‌راستی کۆتایی سه‌ده‌ی دووهم هانی خه‌لک ده‌دات که سه‌یری شانشینه‌که بکه‌ن:

له‌به‌ر ئەوه، با هیچ که‌سیک له ئیوه‌ چیت‌ر خۆی هه‌لنه‌داته‌وه و ئاورێک له دواوه‌ نه‌دات، به‌لکو به‌ ئاره‌زووی خۆی نزیک ببیت‌ه‌وه له ئینجیلی پادشایه‌تی خودا. (رۆمان کلیمینت. ناسینه‌وه‌کان، په‌رتووکی X، به‌شی XLV. وه‌رگیزاوه له باوکانی پێش نیقیه، به‌رگی هه‌شته‌م. ده‌ستکاری کراوه له‌لایه‌ن ئەلیکسانده‌ر رۆبیرتس و جه‌یمس دۆنالدسن. چاپی ئەمریکی، 1886)

له‌گه‌ل ئەوه‌شدا، هه‌رچه‌نده وادیاره له‌لایه‌ن یه‌کیک له کلیسای راسته‌قینه‌وه نه‌نوسراوه، به‌لام نووسینی ناوه‌راستی سه‌ده‌ی دووهم به‌ ناوێشانی *شوانی هیزماس* له وه‌رگیزانی رۆبیرتس و دۆنالدسۆن چواره‌ جار ده‌سته‌واژه‌ی "پادشایه‌تی خودا" به‌کاره‌ێناوه.

مه‌سیحیه راسته‌قینه‌کان، ته‌نانه‌ت زۆرێک له‌وانه‌ی که ته‌نها دانیان به مه‌سیحدا ده‌دا، له سه‌ده‌ی دووهمدا هه‌ندیک شتیان ده‌رباره‌ی پادشایه‌تی خودا ده‌زانی.

ته‌نانه‌ت کاسۆلیکی رۆمانی و قه‌شه‌ی ئۆرسۆدۆکسی رۆژه‌لاتی ئیرینایۆس تیگه‌بشتبوو که دوا‌ی زیندوو بوونه‌وه، مه‌سیحیه‌کان ده‌چنه‌ ناو پادشایه‌تی خودا. سه‌رنج به‌دن که ئەو نووسیه‌تی، نیزیکه‌ی سالی 180 زایی:

چونکه باوه‌پداران ئاوايه، چونكه رۆجى پيرۆز به بەردەوامى لەناوایندا دەمىتتەوه كه له ئاو هەلکێشاندا پێدراوه و وەرگره‌كه دەپارێزێت، ئەگەر به راستى و پیرۆزى و راستودروستى و ئارامگرتن بروات. چونكه ئەم رۆحه هەستانه‌وهى هەيه له‌وانه‌ى كه باوه‌ريان هەيه، جەسته دووباره رۆح وەرده‌گرێتەوه، له‌گەڵ ئەوه‌شدا، به هێزى رۆجى پيرۆز، هەل‌دەستىتەوه و دەجێتە ئاو پادشایه‌تى خودا. (ئیريناپۆس، قەشه، قەشه‌ى لیۆن. وەرگیردراو له ئەرمەنیه‌یه‌وه له‌لایەن ئارمیتاژ رۆبنسن. نیشاندانى مژگینی نێردراو، بەشى 42. وێلز، سۆمەرست، تشرینی یه‌كه‌ى 1879. وه‌ك له كۆمه‌لگه‌ى به‌ره‌وپێشبردنى زانیاری مه‌سیحى بلاو كراوه‌ته‌وه. نیویۆرك: كۆمپانیای ماك‌میلان، 1920)

تیۆفیلوسى ئەنتاكى فېرى كرد:

من تەنها باسى چاكه‌ى ئەوم دەكەم؛ ئەگەر من پێى دەلێم پادشایه‌تى، تەنها باسى شكۆى ئەو دەكەم... چونكه ئەگەر له سەرەتاوه نەمرى كردبا، دەیکرده خودا. ... كه‌واته نه نەمرى و نه هێشتا نەمرى دروستى نه‌كردوو، به‌لكو، وه‌ك له‌سەر‌هه‌ گوتمان، توانای هەردووکیان هەيه. تاكو ئەگەر ئارەزووى نەمرى بکات و فەرمانه‌كانى خودا جێبه‌جێ بکات، ئەوا پاداشتى نەمرى له خودا وەرده‌گرێت و دەبێتە خودا. (تیۆفیلوس، بۆ ئۆتۆلیکۆس، 1:3، 2:27)

قەشه‌ى کاسۆلیکی رۆمانى، هېیۆلیتۆس، له سەرەتای سەده‌ى سییه‌مدا، نووسیبوه‌تى:

ئەى ئێوه كه له‌م ژيانهدا نىشته‌جێ بوون، پاشای ئاسمان دەناسى. ئێوه دەبنه‌ هاوه‌لى خوداوه‌ند، و میراتگرى مه‌سیح، چيتر كۆيله‌ى ئارەزوو و ئارەزوو نابن، هه‌رگیز به‌هۆى نه‌خۆشیه‌یه‌وه به‌فیرۆ ناچن. چونكه تۆ بوویته خودا، له‌بەر هەر ئازاریك كه له‌ مرۆفایه‌تیدا توشى بوویت، پێیبه‌خشین، چونكه ئێوه له‌ قالى مرۆف بوون، به‌لام ئەوه‌ى كه خودا پێى ده‌به‌خشیت، خودا به‌لێنى داوه‌ پێت به‌به‌خشیت، چونكه تۆ خواوه‌ند بوویت و بۆ نەمرى له‌دايك بوویت. (هېیۆلیتۆس . به‌درۆخستنه‌وه‌ى هه‌موو هه‌لبه‌سته‌كان، په‌رتووکی ده‌یه‌م، به‌ندى 30).

ئامانجى مرۆف ئەوه‌یه كه له پادشایه‌تى داها‌تووى خودا، وه‌ك رۆله‌ى خودا ببنه‌ خودا.

ها‌تى پادشایه‌تى خودا فێركردنێكى كلیسای كاسۆلیکی ره‌سه‌ن بوو (هه‌روه‌ها سه‌یری ك‌تیبى ئەلیك‌ترۆنى خۆراییمان بکه، له ccog.org به‌رده‌سته، به‌ناو‌نیشانی [باوه‌ره‌كانى ك‌لیسای كاسۆلیکی ره‌سه‌ن: ئایا گروپێكى یاشماوه‌ ده‌توانیت به‌دوادا‌چوونى به‌رده‌وامى نێردراوى هه‌بێت؟](#)).

كێشه‌كانى سەده‌ى دووهم و سییه‌م

سەر‌ه‌رای په‌سه‌ند‌کردنى فراوانى شان‌شینه‌كه، له سەده‌ى دووهمدا، سەر‌کردیه‌كى د‌ژه یاسا به‌ ناوى مارس‌یۆن سەر‌ه‌ل‌دا. مارس‌یۆن د‌ژى یاسای خودا و شه‌مه‌مه و شان‌شینى راسته‌قینه‌ى خودا فێرى

دەکرد. ھەرچەندە لەلایەن پۆلیکارپ و ئەوانی ترەو تاونبار کرا، بەلام ماوەیەکی زۆرە پەيوەندی لەگەڵ کلتیسی رۆما ھەبوو و پێدەچوو کاریگەرییەکی زۆری لەسەر کلتیسی رۆم ھەبێت.

لەسەدەکانی دووھەم و سێھەمدا، ھێماکان لەئەسکەندەریە (میسر) دامەزراندن. زۆریک لەھێماکان دژی بیروباوەری شانشینی وشەیی خودا بوون. سەرنجی راپۆرتەکە بەدەن دەربارەی ھەندیک لەو ھێمایانە:

دیۆنسیوس لەخیزانیک بێتەرست و دەولەمەند لەئەسکەندەریە لەدایک بوو و لەفەلسەفەیی ئەوان پەرورەدە بوو. ئەو قوتابخانە بێتەرستەکانی جێھێشت بۆ ئەو بێتەر قوتابی ئۆریگن، کە جینگە گرتەو لەبەرپرسی قوتابخانەی ئایینی ئەسکەندەریە...

کلیمێنت و ئۆریگن و قوتابخانەی گنۆستیک رێبازەکانی فالجیکارە پێرۆزەکانیان گەندەل دەکرد بە لیکدانەوێ خەیاڵی و ھێمایەکانیان... ئەوان ناوی "ھێماکان" بۆ خۆیان پەیدا کرد. نیپۆس بە ئاشکرا بەرەنگاری ئەلیگۆریسەکان بوو، و سوور بوو لەسەر ئەوێ کە فەرمانرەوایەتی مەسیح لەسەر زەوی دەبێت...

دیۆنسیوس مشتومری لەگەڵ شوێنکەوتوانی نیپۆس کرد، و بەگوێرەی قسەکانی... «دۆخیکی ئاوا کە ئیستا لە پادشایەتی خودا ھەیە.» ئەمە یەكەم باسکردنە بۆ بوونی پادشایەتی خودا لە دۆخی ئیستای کلتیساکاندا...

نیپۆس ھەلەیی ئەوانی سەرزنەشت کرد، نیشانی دا کە شانشینی ئاسمان ھێمای نییە، بەلکو شانشینی ھاتنی مەسیحی گەرەمانە لە ھەستانەوێ ژیاڵی ھەتاهەتاییدا...

کەواتە بێرۆکەیی ھاتنی پادشایەتی لە دۆخی ئیستای شتەکاندا لە قوتابخانەی گنۆستیک لە میسر، 200 بۆ 250 زایینی، سەدەیی کی تەواو پێش ئەوێ قەشەکانی ئیمپراتۆریەتەکە وەک داگیرکەری تەخت تەماشای بکێن.

کلیمێنت بێرۆکەیی پادشایەتی خودا وەک ھالەتێکی ناسینی عەقڵی راستەقینە بۆ خودا دانا. ئۆریگن وەک مانایەکی پۆخی شاردارووتەو کە لە نووسراوی سادەیی پەرتووکی پێرۆزدا شاردارووتەو (وارد، ھێنری دانا. ئینجیلی پادشایەتی: پادشایەتیەکی کە ھی ئەم جیھانە نییە؛ نەک لەم جیھانە؛ بەلکو بۆ ھاتن لە ولاتی ئاسمانی، ھەستانەوێ مردووان و گەراندنەوێ ھەموو شتێک. بلاقراوتەو لەلایەن کلاکتۆن، ریمس و ھافلینگەر، 1870، لاپەرە 124-125)

کەواتە، لەکاتێکدا کە قەشە نیپۆس ئینجیلی پادشایەتی خودا فێر دەکرد، ھێماکان ھەولیان دا تێگەشتنێکی ھەلە و کەمتر وشەیی بۆ ئەو بەدۆزەو. قەشە ئەپۆلیناریس لە ھیراپۆلیسیش ھەولێ دا لە ھەمان کاتدا بەرەنگاری ھەلەکانی ھێماکان بێتەرست. ئەوانەیی بەراسەیی لە کلتیسی خودا بوون بە درێژایی میژوو پشگێری راستی پادشایەتی خودا دەکەن.

هېرېرت ده بلیو ئارمسترونګ ئینجیلی پادشاهی تی وتوتهوه، ههروهه

له سدهی بیسته مەدا، هېرېرت ده بلیو ئارمسترونګ کۆچکردوو، یه کهم سەرکردهی سەردهی فیلادلفیای هاوچه رخى کلیسای خودا (ناشکرکردن 3:7-13)، نووسیویه تی:

له بهر ئه وهی ئینجیلی مه سیحیان رنکرده وه، جیهان ده بوو شتیکی تر له جینگه ی ئه و بگوریت. پتویست بوو ساخته یه ک دابهینن! که واته گوتمان له پادشاهی تی خودا بوو که ته نها قسه یه کی جوان بوو، هه ستیکی جوان له دلی مرؤفدا، که کورتی ده کاته وه بۆ هېچ شتیکی ئاسمانی و ناراسته قینه! هه ندیکی تر به هه له باسی ئه وه یان کردوه که «کلیسا» پادشاهی تییه... دانایلی پیغه مبه ر، که 600 سال پېش مه سیح ئیا، ده یزانی که پادشاهی تی خودا پادشاهی تییه کی راسته قینه یه، حکومه تیک فه رمانه وایی خه لکی سهر زهوی ده کات...

لېره دا ... روونکردنه وهی خودا بۆ پادشاهی تی خودا چیه: «له سهردهی ئه م پاشایانه دا...» لېره دا باس له ده په نجه ی په نجه ده کات، که به شیک له ئاسن و به شیکیش له قوری ناسک بوو. ئه مه، به به ستنه وهی پیشینییه که به دانیال 7 و بینین 13 و 17، ئاماژه یه بۆ ویلایه ته یه کگرتووه کانی نوپی ئه وروپا که ئیستا دروست ده بیت... له پېش چاوتدا! ناشکرکردن 17:12 ئه و ورده کارییه روون ده کاته وه که یه کیتی ده پاشا یان شانشینه که ئیمپراتۆریه تی رۆمی کۆن زیندوو ده کاته وه...

کاتیک مه سیح دیت، وه ک پاشای پاشاکان دیت و فه رمانه وایه تی هه موو زهوی ده کات (بینین 11:16-19). و پادشاهی تی ئه و، پادشاهی تی خودا، دانیال فه رمووی، هه موو ئه م شانشینه جیهانیانه له ناوده بات. ناشکرکردن 11:15 به م وشانه ده فه رمویت: «شانشینه کانی ئه م جیهانه بوونه شانشینیه گه وره مان و مه سیح، ئه و بۆ هه تاهه تایه فه رمانه وایه تی ده کات!» ئه مه پادشاهی تی خودایه. ئه مه کۆتایی حکومه ته کانی ئیستایه، به ئی، ته نانه ت ویلایه ته یه کگرتووه کان و نه ته وه کانی به ریتانیا. ئینجا ده بنه پاشاهی تی عیسی مه سیحی خاوه ن شکۆ، پاشان پاشای پاشاکانی هه موو زهوی. ئه مه ئه و پاستیه به ته واوی روون ده کاته وه که پادشاهی تی خودا حکومه تیکی وشه ییه. ههروهک چۆن ئیمپراتۆریه تی کلدانی شانشین بوو—ته نانه ت وهک ئیمپراتۆریه تی رۆم شانشین بوو— به هه مان شپۆه پادشاهی تی خودا حکومه ته. بۆ ئه وهی ده ست به سه ر حکومه تی نه ته وه کانی جیهاندا بگریت. عیسی مه سیح له دایک بووه بۆ ئه وهی ببیته پاشا— فه رمانه و!...

هه مان عیسی مه سیح که زیاتر له 1900 سال له مه وه بهر به سه رگرده کان و دۆله کانی خاکی پیرۆز و شه قامه کانی ئۆرشه لیم پیاسه ی کرد، دووباره دیته وه. ئه و گوتی که دووباره دیته وه. پاش ئه وهی له خاچ درا، خودا پاش سێ رۆژ و سێ شه وه له مردوووان هه لپستانده وه (مه تا 12:40؛ کردار 2:32؛ 1 کۆرنا 3:15-4). ئه و له سه ر ته ختی

خودا سەرکەوت. بارەگای ھوکمرانی گەردوون (کردار 1:9-11؛ عیبرانییەکان 1:3؛ 8:12؛ 10:12؛ بێنێن 3:21).

ئەو «خانەدان»ی نموونەکیە، کە چوو سەر تەختی خودا کە «ولاتی دوور» بوو، تاکو ھەک پاشای پاشاکانی ھەموو نەتەوکان تاجی لەسەر دابنرێت، پاشان بگەرێتەو سەر زەوی (لوقا 12:19-27).

دیسان ئەو لە ئاسمانە ھەتا «کاتی قەرەبووکردنەو ھەموو شتێک» (کردار 3:19-21). قەرەبووکردنەو واتە گەراندنەو بۆ دۆخێکی پێشوو. لەم ھالەتدا گەراندنەو ھەموو ھوکمرانی خودا لەسەر زەوی، بەمەش گەرانەو ھەموو شتێکی جیھان و بارودۆخی یۆتوپیا.

ئازاوەی ئیستای جیھان و جەنگ و ناکۆکیەکان لە تەنگەییەکی جیھانیدا دەگاتە لوتکە کە ئەگەر خودا دەستیوەردان نەکات، هیچ مەسحێک بە زیندووێی رزگاری نابێت (مەتا 24:22). لە لوتکەدا، کاتێک دواکەوتن دەبێتە ھۆی لەناوبردنی ھەموو ژيانیک لەسەر ئەم ھەسارە، عیسا مەسح دەگەرێتەو. ئەمجارە ھەک خودای پیرۆز دێت. ئەو بە ھەموو ھێز و شکۆمەندی ئافەریدگاری فەرمانرەوای گەردوونەو دێت. (مەتا 24:30؛ 25:31). ئەو ھەک «پاشای پاشاکان و گەورە گەورەکان» دێت (بێنێن 19:16)، تاکو ھوکمرانی جیھانی دابمەزرێنێت و فەرمانرەوایی ھەموو نەتەوکان بکات «بە گۆچانیک لە ئاسن» (بێنێن 19:15؛ 12:5).

مەسح بەخێر نەھاتوو؟

بەلام ئایا مەسحیەتی بە خۆشییەو ھاوار دەکات، و بە جۆش و خروشتیکی شێتانی پێشوازی لێدەکات— ئایا تەنانەت کڵیساکی مەسحییە تەقلیدیەکانیش دین؟

ئەوان نایکەن! ئەوان باوەر دەکەن، چونکە خزمەتکارە درۆزنەکانی شەیتان (2 کۆرنسا 11:15-11) ھەڵیانخە ئەتاندوو کە ئەو دژە مەسحە. کڵیساکان و نەتەوکان بە ھاتنی توورە دەبن (بێنێن 11:15 لەگەڵ 11:18)، ھێزە سەربازییەکان ھەول دەدەن شەری لەگەڵ بکەن بۆ لەناوبردنی (بێنێن 17:14)!

نەتەوکان لە جەنگی لوتکە جەنگی جیھانی سییەمدا بەشدار دەبن، لەگەڵ بەرە جەنگ لە ئۆرشەلیم (زەک. 1:14-2) و پاشان مەسح دەگەرێتەو. بە ھێزێکی سەررو سروشتی «لە دژی ئەو نەتەوانە دەجەنگێت» کە لە دژی ئەو دەجەنگن (ئایەتی 3). بە تەواوی دیانە زینتی (بێنێن 17:14) «پێیەکانی لەو پۆژەدا لەسەر کێوی زەیتون پادەوستێن»، کە دوورە لە پۆژەلانی ئۆرشەلیم (زەک. 4:14). (ئارمسترونگ ئێچ دەبلیو. نەپتی سەردەمەکان، 1984)

پەرتووکی پیرۆز ڕایدەگەیەنێت کە عیسا دەگەرێتەو و سەردەکەوت، بەلام زۆر کەس لە گەرانەو ھەموو عیسا لە دژی دەجەنگن (ئاشکراکردن 19:19). زۆر کەس دەلێن (لەسەر بنەمای

ههله تيگەيشتن له پيشبينييه كانى پەرتووكى پېرۆز، بەلام بەشيكى بەهۆى پىغەمبەر و سۆفيگەرە درۆنەكانەوه) كه عيساى گەراوه دژە مەسيحە!

ئەمەى خوارەوه له هيزيرت ئارمسترونگ هاتوو:

ئايىنى راستەقىنە—راستى خودا بەهيز كراوه بە خۆشهويستى خودا كه پېرۆز پىي
بەخشىووه... خۆشى باس ناكريت له ناسينى خودا و عيساى مەسيح—له ناسينى
راستى—و گەرمى خۆشهويستى خودايى خودا! ...

فېركردنەكانى كلئيساى راستەقىنەى خودا بە سادەى ئەوانەن كه «بە هەموو وشەيهك
دەژين» له پەرتووكى پېرۆز...

مرووف له رينگى «وەرگرتن» دەروات بۆ رينگى «بەخشين» كه رينگى خۆشهويستى
خودايە

شارستانهتيكى نوئ ئيستا زهوى دەگريت! (ibid)

شارستانهتي نوئ پادشاهيهتى خودايە. راگەياندى ئەوهى كه شارستانهتي نوئ ديت و لەسەر
بنەماى خۆشهويستى دامەزراوه، بەشيكى سەرەكيبە لەوهى كه ئينجیلی راستەقىنەى پادشاهيهتى
كه عيسا و شونكهوتوووه كانى فېريان كرد. ئەمە شتيكه كه ئيمە له كلئيساى بەردەوامى خودا مزگينى
دەدەين.

هيزيرت ئارمسترونگ بۆى دەرکهوت كه عيسا فېرى ئەوه دەكات كه كۆمەلگای مروفاهيهتى،
تەنانەت كاتيك پىي وايە دەيهويت گوترايهلى بېت، رينگە پېدانى ژيان و رينگى خۆشهويستى
پەتکردوووتهوه. وا ديارە هېچ كهسيك بە باشى له گرنگى ئەو شتانه تېناگات كه عيسا فېرى دەكرد.

رژگارى له رينگەى عيساوه بەشيكە له ئينجيل

ئىستا هەندىك لەوانەى كه تا ئىستا خوئندويانەتەوه لەوانەيه سەرسام بن دەريارەى رۆلى مردنى
عيسا له رژگارى. بەئى، مردنى ئەو بەشيكە لەو ئينجیلەى كه پەيمانى نوئ و هيزيرت دەبليو
ئارمسترونگ هەردووکیان نووسيويانە.

پەيمانى نوئ نيشانى دەدات كه ئينجيل رژگارى له رينگەى عيساوه لەخۆ دەگريت:

¹⁶ چونكه من شەرم له ئينجیلی مەسيح ناکەم، چونكه هيزى خودايە بۆ رژگارى هەموو
ئەوانەى باوەردارن، يەكەم جار بۆ جوله كه و هەروها بۆ یۆنانيه كان (رۆما 1:16).

⁴ لەبەر ئەوه ئەوانەى بەرتهوازه بوون بۆ هەموو شونتيك چوون و پەياميان راگەياند.⁵
ئینجا فیلیپ دابەزى بۆ شارى سامیره و ئینجیلی مەسیحى بۆ دا.¹² بەلام کاتیک باوەریان
بە فیلیپ هینا كه ئینجیل دەريارەى پادشاهيهتى خودا و ناوى عيساى مەسيح دەدا، ژن

و پیاو له ئاو هه لکیشران. ²⁵ کاتیک شایه تیان دا و په یامی یه زدانپان راگه یاند، گه رانه وه ئورشه لیم و له زور له گونده کانی سامیرییه کان مرکزینی ددها. ²⁶ فریشته یه کی یه زدان له گهل فیلیپ قسه ی کرد... ⁴⁰ فیلیپ له ئازوؤس دوزرایه وه. به هه موو شاره کاندایه تپه یری و مرکزینی ددها هه تا گه یشته قه یسه ریا. (کردار 4: 8، 5، 12، 25، 26، 40).

¹⁸ عیسا و هه ستانه وه ی پ راگه یاندن. (کردار 17: 18).

³⁰ ئینجا پؤلس دوو سالی ته واو له ماله به کرنگیراوه که ی خوی نیشته جی بوو، هه موو ئه وانه ی دههاته لای پشوازی لیده کرد، ³¹ ئینجیلی پادشایه تی خودا ددها و به دننیا ییه وه ئه و شتانه ی فیژ ده کرد، که په یوه ندی به عیسا ی مه سیجی خاوه ن شکووه هیه ، که س ریگری ئ نه کرد. (کردار 28: 30-31).

سه رنج بدنه که مرکزینیدانه که عیسا و پادشایه تی له خو ده گرت. به داخه وه، تیگه یشتنیک گونجاو له ئینجیلی پادشایه تی خودا له فیژ کردنه کانی کلنسا کانی یوانی و رومانیدا دیار نییه.

له راستیدا، بۆ ئه وه ی یارمه تیمان بدات ببینه به شیک له و پادشایه تییه، خودا مرؤفی ئه وه ند ه خو شویست که عیسا ی نارد بۆ ئه وه ی له پناو ماندا بمریت (یوحنا 3: 16-17) و هه روه به به نیعمه تی خوی رزگارمان کرد (ئه فه سو 2: 8). ئه مه ش به شیکه له هه واله خو شه که (کردار 20: 24).

ئینجیلی پادشایه تی ئه و شته یه که جیهان بئویستی پئییه تی، به لام ...

کارکردن بۆ ناشتی (مه تا 5: 9) و چاکه کردن ئامانجیک شایسته ن (گه لاتیا 6: 10). له گهل ئه وه شدا، زۆریک له سه رکرده کانی جیهان، به ئاینیشه وه باوهریان وایه که هاوکاری مرؤفایه تی نیوده وه له تی ناشتی و خو شگوزهرانی ده هینیت، نه ک پادشایه تی خودا. هه رچه ند ه هه ندیک سه رکه وتنی کاتیان به ده ست ده هین، به لام نه ک ته نها سه رکه وتوو نابن، به لکو هه ندیک له هه وئه مرؤیه کانپان له کو تاییدا زه وی ده گه به ننه ئه و راده یه ی که ژبان ناجیگیر ده کات ئه گه ر عیسا نه گه ریته وه بۆ دامه زراندنی پادشایه تی خوی (مه تا 22-24: 21). مرؤف زه وی به ئ خودا چاک ده کاته وه ئینجیلکی بووچ و درؤیه (زه بوور 127: 1).

زۆر که س له جیهاندا هه ول ده دهن پلانیک نیوده وه له نیمچه ئایینی بابلی دابرژن بۆ دامه زراندنی سیسته میکی نو ئی جیهان له سه ده ی بیست و یه کدا. ئه مه شتیکه که کلنسا ی به رده وای خودا له سه رته ای دامه زراندنیه وه سه رکۆنه ی کردوو و به نیازه به رده وام بیت له سه رکۆنه ی کردن. له و کاته وه ی شه یان حه وای فریودا بۆ ئه وه ی ببیته داوی ئینجیله که ی نزیکه ی 6000 سال له مه و به ر (په یدا بوون 3)، زۆریک له مرؤفه کان باوهریان وابوو که ئه وان له خودا باشت ده زانن چی ئه وان و جیهان باشت ده کات.

به گوهری په رتووی پیرۆز، کۆمه لیک سه رکرده ی سه ربازی له ئه وروپا (پنی ده ورتیت پاشای باکوور، هه روه به پنی ده ورتیت درنده ی ئاشکرا کردن 10-13: 1) له گهل سه رکرده یه کی ئایینی (پنی

دەوتریت پىغەمبەرى درۆزن، ھەرۈھە يېنى دەوتریت دژە مەسىح و درىندەى دوو شاخى ئاشىراكرىدن 13:11-17) لە شارى ھەوت گىردە كە (ئاشىراكرىدن 18:9، 17) بۇ ھىنانەدى سىستەمىكى جىھانى بابلى (ئاشىراكرىدن 17 و 18). ھەرچەندە مەرفاھەتى پىئوستى بە گەرانەۋەى مەسىح و دامەزاندنى پادشاھەتى ھەبە، بەلام زۆر كەس لە جىھاندا لە سەدەى بىست و يەكدا گوى بەم پەيامە نادەن، ئەوان بەردەوام دەبن لە باۋەركىدن بە ئىزىرئە جۆراۋجۆرەكانى ئىنجىلى درۆ و شەيتان. بەلام جىھان شاھەتى ۋەردەگىرت.

بەبىرى بەئىننەۋە كە عىسا فىرى كىرد:

¹⁴ ئىنجىلى پادشاھەتى لە ھەموو جىھاندا ۋەك شاھەتى بۇ ھەموو نەتەۋەكان رادەگەيەنرەت، ئىتر كۆتايىيە كەى دىت. (مەتتا 24:14).

سەرنج بدەن كە ئىنجىلى پادشاھەتى ۋەك شاھەتتىك دەگاتە جىھان، ئەۋكاتە كۆتايى دىت. ئەو «كۆتايىيە» سەرەتاي «تەنگانە گەۋرەكە.

چەند ھۆكارىك ھەبە بۇ ئەمە.

يەكەمىيان ئەۋەبە كە خدا دەپەۋىت جىھان گوى لە ئىنجىلى راستەقىنە بگىرت پىش دەستپىكرىدى تەنگانە گەۋرەكە (كە لە مەتتا 24:21 دەست پىدەكات). كەۋاتە، پەيامى ئىنجىل شاھەتھال و ئاگداركرىدنەۋەبە (حىقياىل 3؛ ئامۇس 3:7). پىش ئەۋەى عىسا بگەرىتەۋە، دەپىتە ھۆى ھەلگەرانەۋەى زىاتر لە نەتەۋەكان (رۇما 11:25) و ھەلگەرانەۋەى نانەتەۋەكان (رۇما 9:27).

ھۆكارىكى تر ئەۋەبە كە ناۋەرۇكى پەيامە كە پىچەۋانەى بىرۋچۈنەكانى پاشاى سەرھەلدانى ھىزى درىندەكانى باكۋور، لەگەل پىغەمبەرى درۆزنە، دژە مەسىحى كۆتايىيە. ئەو دوۋانە لە بنەرەتدا بەئىنى ئاشتى دەدەن لە رىگەى ھەۋلى مەرفاھەتى و سازانى ئايىنەۋە، بەلام ئەمە دەپىتە ھۆى كۆتايى (مەتتا 24:14-22) و لەناۋچۈن (1 سالۇنىكى 5:3).

ھەرچەندە پەرتۋوكى پىرۆز دەلتىت ملەلانى لەسەر باۋەرى راستەقىنەى بنەرەتى بگەبن (بەھوزا 3)، كە ۋشەى خدا راستىيە (پۇھننا 17:17)، ھەرۈھە مەسىحىيە راستەقىنەكان دەپت جىا بىنەۋە لەۋانەى كە سازش لەگەل بىپەرسى دەكەن (2 كۆرنسۇس 6:14-17)، بەلام زۆر كەس جەخت لەۋە دەكەنەۋە كە «ئىنجىل» (ھەۋالى خۆش) سازش دەكات بۇ ئەۋەى ئاشتى و يەكپىزى ھەبىت. بەداخەۋە، زۆرپىك لەۋانەى كە بانگەشەى ئەجىندى جىھانى و نىۋان ئايىنەكانى درىندە و پىغەمبەرى درۆزن دەكەن (دژە مەسىحى كۆتايى) ئىنجىلى راستەقىنەى خدا بە ئىنجىلىكى درۆ دادەنرەت.

بەھۆى نىشانە و پەرجوۋەكانى درۆكە پەبىۋەستە بە ئەۋان (2 سالۇنىكى 2:9)، زۆربەى خەلكى جىھان باۋەر بە درۆ دەكەن (2 سالۇنىكى 9:2-12) لە جىياتى پەيامى ئىنجىل. بەھۆى نادروستى ئىدانەى شانشىنى ھەزارسالەى خدا لەلەين كاسۆلىكەكانى رۇمان، ئۆرسۆدۆكسى رۆژھەلتى،

لوتهریه‌کان و ئەوانی تر، زۆر کەس بە ھەڵە بانگەشەیی ئەوە دەکەن کە پەیمانی ئینجیلی ھەزاران ساڵە پادشایەتی خودا ئینجیلی درۆیە کە پەیوەستە بە درندە و دژە مەسیحەو.

پیش دەستپیکردنی تەنگانە گەورە کە، مەسیحییە باوەردارەکانی فیلادلفیا (ئاشکراکردن 13-3:7) دەگەنە جیھان (مەتا 24:14) و ئینجیلی ھەزارە پادشایەتی رادەگەیەنن و بە جیھان دەلێن کە ھەندیک سەرکردەیی جیھان (لەوانە درندە و پیغەمبەری درۆزن) چی دەکەن.

ئەوان پشنگیری ئەوە دەکەن کە ئەو پەیمام بە جیھان بلێن کە درندە کە، پاشای ھیزی باکوور، لە گەل پیغەمبەری درۆزن، دژە مەسیح، لە کوتاییدا ئەمریکا و نەتەووەکانی ئینگلیز لە شانیشینی یەگرتوو، کەنەدا، ئوسترالیا و نیوزلەندا لەناو دەبن (دانیال 11:24، 39) و دواي ماوھەیی کورت کۆنفیدراسیۆنی عەرەب و ئیسلام لەناو دەبن (دانیال 11:40-43)، وەک نامرازی شەیتانەکان کار دەکەن (ئاشکراکردن 16:13-14)، و لە کوتاییدا لە کاتی گەرانیوھە عیساي مەسیح دەجەنگن (ئاشکراکردن 16:14؛ 19:19-20). فیلادلفیە باوەردارەکان (ئاشکراکردن 13-3:7) رابەدەگەیەنن کە شانیشینی ھەزارەیی خودا بەم زووانە دیت.

ئەمە لەوانە پەرومانیکی زۆر لە میدیاکان دروست بکات و یارمەتیدەر بێت بۆ بەدھێنانی مەتا 24:14. ئیمە لە کلیسای بەردەوامی خودا ئەدەبیات نامادە دەکەین (بە چەند زمانیک)، مالبەرەکان زیاد دەکەین، و ھەنگاوی تر دەگرین بەر بۆ نامادەکاری بۆ «کارە کورتەکان» (رؤما 9:28) کە یارمەتیدەر دەبێت بۆ بێاردانی خودا کە مەتا 24:14 وەک شاھەتیک بۆ کوتای داھاتوو.

رابەرانی جیھان کە بانگەشەیی ئینجیلی درۆ دەکەن (لەوانە پە سەرکردەیی ک نوێ ئەوروپا لە گەل پاپایە ک سازش کراو کە بانگەشەیی جۆریک لە کاسۆلیکی دەکات) حەزیان لەو نەییە کە بانگەشەیی ئەوە بکەن—ئەوان نایانەوێت جیھان فیری ئەوە بێت کە ئەوان بە راستی چی دەکەن (و لەوانە پە لە سەرەتادا خۆیان باوەری پینە کەن) (سەیری ئیشایا 5:10-7 بکە). ھەر وەھا ئەوان و لایەنگرانیان لەوانە پە بە ھەڵە فیری ئەوە بکەن کە مەسیحییە باوەردارەکانی فیلادلفیا لایەنگری بیروباوەریکی توندرووی دژە مەسیحی داھاتوو دەکەن. ھەر نارەزایەتیە ک ئەوان و شوێنکەوتوووەکانیان بەرامبەر باوەردارانی فیلادلفیا و کلیسای بەردەوامی خودا بکەن دەبێتە ھۆی چەوساندنەو (دانیال 11:29-35؛ ئاشکراکردن 12:13-15). ئەمە دەبێتە ھۆی کوتای، سەرەتای تەنگانەیی گەورە (مەتا 24:21؛ دانیال 11:39؛ سەیری مەتا 14:24-15؛ دانیال 11:31) ھەر وەھا 3 سال و نیو بۆ پاراستنی مەسیحییە باوەردارەکانی فیلادلفیا (ئاشکراکردن 3:10؛ 12:14-16).

درندە و پیغەمبەری درۆزن ھەولی زۆرەملی و ھەرەشەیی ئابووری و نیشانە و سەرسورھێنەری درۆ و کوشتن و فشارەکانی تر دەدەن (ئاشکراکردن 10:17-13؛ 14:16؛ دانیال 7:25؛ 2 سالوونیک 10:2-9) بۆ ئەوێ دەسەلاتیان ھەبێت. مەسیحییەکان دەپرسن:

¹⁰ «ئەي یەزدان، پیروژ و راست، ھەتا ھەتا حوکم دەکەیت و تۆلەي خۆتیمان لە دانیشتووانی سەر زەوی دەکەیتەو؟» (ئاشکراکردن 6:10).

به دريژايي سهردهمه كان، گهلي خودا سهریان سورماوه و ده پرسن: «چهندی دهخایه نیت تا عیسا ده گهر یتیه وه؟»

هه رچه نده ئیمه رۆژ و کاتژمیر نازانین، به لّام چاوه رپي گه رانه وهی عیسا ده کهین (و شانیشینی هه زاره ی خودا دامه زرا) له سهددی بیست و یه کدا به پشتبسته ستن به چه ندین په رتووی پیرۆز (بۆ نمونه مه تا 4:24-34؛ زه بوور 4:90؛ هۆشع 2:6؛ لوقا 7:21-36؛ عییرانییه کان 1:1-2؛ 4:11، 4:2 په ترۆس 3:3-8؛ 1 سالۆنیکي 4:5)، که ئیستا ده بینین هه ندیک له به شه کانیا ن به دی دین.

ئه گهر عیسا ده ست تیوه رنه دات، مرۆفایه تی هه موو ژیا ن له ناوده بات:

²¹ چونکه ئهو کاته تهنگه یه کی گه وه ره رووده دات، وهک ئه وهی له سه ره تای جیهانه وه هه تا ئهم کاته ره وی نه داوه، نه خیر و هه رگیز نابیت. ²² ئه گهر ئهو رۆژانه کورت نه کړینه وه، هه یچ جهسته یه ک پرگاری نابیت. به لّام له بهر خاتری هه لپژدراوان ئهو رۆژانه کورت ده کړینه وه. (مه تا 21:22-24).

²⁹ ده سته به جی پاش تهنگانه ی ئهو رۆژانه خۆر تاریک ده بیت و مانگ ره ووناکی نادات، ئه سته ره کان له ئاسمانه وه ده که ونه خواره وه و هه زه کانی ئاسمان ده له رزین. ³⁰ ئینجا نیشانه ی کوری مرۆف له ئاسمان ده رده که ویت، ئینجا هه موو هۆزه کانی سه ر زه وی شیوه ن ده گیرن، کوری مرۆف ده بینن که به هه ز و شکۆمه ندیه ی کی گه وه ره دیتته سه ر هه وه ره کانی ئاسمان. ³¹ فره شته کانی به دنگی که ره نایه کی به هه زه وه ده نیت و هه لپژدراوه کانی له هه ر چوار بایه که وه کۆده که نه وه، له ئه وسه ری ئاسمانه وه هه تا ئه وسه ری دیکه. (مه تا 29:24-31).

پادشایه تی خودا ئه و شته یه که جیهان پتویستی پیه تی.

بالیۆزه کانی شانیشینه که

رۆلی تو له پادشایه تییه که جیهی؟

له ئیستادا، ئه گهر تو مه سیحیه کی راسته قینه یه، ده بیت بیته بالیۆزی عیسا و پادشایه تی خودا. سه رنج بدن که بۆلسی نیردراو چی نووسیویه تی:

²⁰ ئیستاش ئیمه بالیۆزی مه سیحین، وهک ئه وهی خودا له ریگه ی ئیمه وه به یارتیه وه: له پیناوی مه سیح لیتان ده پارتینه وه، له گه ل خودا ئاشت بینه وه. (2 کۆرنسۆس 5:20).

¹⁴ له بهر ئه وه به وه سته، که مه رت به راستی به ستوه، پشتینه ی راستو دروستی له سه ر کردوه، ¹⁵ و پیه کانت به ئاماده کردنی ئینجیلی ئاشتی، ¹⁶ له سه رووی هه موو شتیکه وه، قه لغانی باوه ره له بگره و هه موو تیره ئاگرینه کانی به دکاره که ی پ بکوژنیه ته وه.

¹⁷ کلاوی پرزگاری و شمشیری رۆچی پیروژ ببه، که وشه‌ی خودایه. ¹⁸ هه‌میشه به هه‌موو پارانه‌وه و پارانه‌وه به رۆچی پیروژه‌وه ده‌پاریمه‌وه، بۆ هه‌موو دانبه‌خۆداگرتن و پارانه‌وه بۆ هه‌موو پیروژه‌کان ئاگدار ده‌بم، ¹⁹ هه‌روه‌ها بۆ من، تاکو قسه‌م پج بکرت، تاکو ئازایانه ده‌مم بکاته‌وه و نه‌پنی ئینجیل ئاشکرا بکه‌م، ²⁰ که من بآلیۆزی کۆت و زنجیرم بۆی. تاکو ئازایانه قسه‌ بکه‌م، هه‌روه‌ک پتویسته قسه‌ بکه‌م. (ئه‌فه‌سۆس 14: 20-6).

بآلیۆز چییه؟ مێریام وتیسته‌ر ئه‌م پیناسه‌یه‌ی خواره‌وه‌ی هه‌یه:

1: نێردراوی فه‌رمی؛ به‌تابه‌تی: نوێنه‌ری دیپلۆماسی به‌رزترین پله‌ که‌ متمانه‌پێدراو بێت بۆ حکومه‌تیکی بیانی یان سه‌روه‌ریک وه‌ک نوێنه‌ری نیشته‌جێی حکومه‌ت یان سه‌روه‌ری خۆی یان بۆ ئه‌رکیکی دیپلۆماسی تایبه‌ت و زۆرجار کاتی دانراوه

2 a: نوێنه‌ر یان نێردراویکی رینگه‌پێدراو

ئه‌گه‌ر تۆ مه‌سیحیه‌ی راسته‌قینه‌یت، ئه‌وا نێردراوی فه‌رمیت، بۆ مه‌سیح! سه‌رنج ده‌ن که‌ په‌تروسی نێردراو چی نووسیویه‌تی:

⁹ به‌لام ئیوه‌ نه‌وه‌یه‌کی هه‌ل‌بژێردراون، کاهینییته‌یه‌کی شاهانه، نه‌ته‌وه‌یه‌کی پیروژن، گه‌لی تاببه‌تی ئه‌ون، تاکو ستایشی ئه‌و بکه‌ن که‌ له‌ تاریکیه‌وه‌ بانگی کردن، بۆ ناو رووناکی سه‌رسوره‌ینه‌ری خۆی. ¹⁰ ئه‌وانه‌ی پێشتر گه‌ل نه‌بوون، به‌لام ئیستا گه‌لی خودان، که‌ به‌زه‌ی پێنه‌گه‌یشته‌وون، به‌لام ئیستا به‌زه‌ی پێگه‌یشته‌وون. (1 په‌ترووس 2: 9-10).

وه‌ک مه‌سیحی، ئیمه‌ ده‌بێت به‌شیک بین له‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کی پیروژ.

کام نه‌ته‌وه‌ ئیستا پیروژه؟

باشه، به‌ دنیایه‌وه‌ هه‌چ کام له‌ شانشینه‌کانی ئه‌م جیهانه‌ نین، به‌لام له‌ کۆتاییدا ده‌بنه‌ به‌شیک له‌ پادشایه‌تی مه‌سیح (ئاشکراکردن 11: 15). ئه‌وه‌ نه‌ته‌وه‌ی خودایه، پادشایه‌تی ئه‌و پیروژه.

وه‌ک بآلیۆز، ئیمه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی ئاسایی به‌شداری سیاسه‌تی راسته‌وخۆی نه‌ته‌وه‌کانی ئه‌م جیهانه‌ ناکه‌ین. به‌لام ئیمه‌ ئیستا ده‌بێت به‌ شیوازی ژیا‌نی خودا بژین (هه‌روه‌ها سه‌یری په‌رتووکی ئه‌لیکترۆنی خۆرا‌پی بکه‌ که‌ له‌ www.ccog.org به‌رده‌سته‌ به‌ ناوێشانی: مه‌سیحیه‌کان: بآلیۆزی پادشایه‌تی خودا، رێنماییه‌کانی په‌رتووکی پیروژی بۆ ژیا‌ن وه‌ک مه‌سیح). به‌ ژیا‌ن به‌ شیوازی ژیا‌نی خودا له‌ ئیستادا، با‌شتر فێرده‌بین که‌ بۆچی رینگاکانی خودا با‌شترن، تاکو له‌ پادشایه‌تی ئه‌ودا بتوانین ببینه‌ پاشا و کاهین و له‌ گه‌ل مه‌سیح له‌سه‌ر زه‌وی فه‌رمان‌پروایه‌تی بکه‌ین:

⁵ بۆ ئه‌و که‌سه‌ی ئیمه‌ی خۆشویست و گونا‌هه‌کانمان به‌ خۆپنی خۆی شوست، ⁶ ئیمه‌ی کرد به‌ پاشا و کاهینی خودای و با‌وکی، شکۆ و ده‌سه‌لات بۆ هه‌تا‌هه‌تایه‌ بێت. ئامین. (ئاشکراکردن 5: 1-6).

¹⁰ ئىمەى كرده پاشا و كاهين بۆ خودامان، ئىمەش لەسەر زەوى فەرمانرەوايەتى دەكەين. (ئاشكراردن 5:10).

يەككە لە لايەنەكانى داها تووى بوون بە پاشا و كاهين فيركردنى مروڤە كانە كە بە ڤيگاي خودا برۆن:

¹⁹ چونكە گەل لە سيبون لە ئورشەليم نيشتهجى دەبن. چيتر ناگريت. بە دەنگى هاوارەكەت زۆر ميهربانتان لە گەلدا دەبیت. كاتيك گوڤى لايەتى، وەلامتان دەداتەو. ²⁰ هەرچەندە يەزدان نانى ناخۆشى و ئاوى تەنگانەتان دەداتى، بەلام مامۆستاكانتان چيتر ناجولنيرن، بەلكو چاوەكانتان مامۆستاكانتان دەبين. ²¹ گوڤيەكانت لە پشتتەو دەبستن كە دەلتيت: «ئەمە ڤيگايە، پيى برۆ،» هەر كاتيك ئاورپ دايەو لە راست يان هەر كاتيك بەلای چەپدا ئاوردايەو. (ئيشايا 21-30:19).

هەرچەندە ئەمە پيشبينيەكە بۆ شانيشى هەزارەيە، بەلام لەم سەردەمەدا مەسيحيەكان پيويستە ئامادە بن بۆ فيركردن:

¹² ... لەم كاتەدا دەڤى مامۆستا بن (عيرانيەكان 5:12).

¹⁵ بەلام يەزدانى پەرورەدگار لە دلتاندا پيرۆز بکەن و هەميشە ئامادە بن وەلامى هەر پياويك بەدەنەو كە بە نەرمى و ترسەو پرسیارى ئەو هيوايەى لە ئيوەدا هەيە: (1 پەترۆس 3:15).

پەرتووكى پيرۆز نيشانى دەدات كە زۆريك لە مەسيحيە باوەردارەكان، پيش دەستپيكردى تەنگانە گەورەكە، زۆر كەس فير دەكەن:

³³ ئەوانەى لە گەل تيدەگەن زۆر كەس فير دەكەن (دانيال 11:33)؛

كەواتە، فيريوون و گەشە كردن لە نىعمەت و زانيندا شتيكە كە پيويستە ئىستا بيكەين. عيسا فەرمووى: «ئيوە لە ئورشەليم و لە هەموو يەهودا و ساميرە و هەتا كۆتايى زەوى شايبەتى من دەبن» (كردار 1:8). بەشيك لە ڤۆلى تۆ لە پادشايەتى خودا ئەوەيە كە بتوانيت فير بکەيت.

هەر وەها بۆ باوەردارتر، مەسيحيەكانى فيلادلفيا (ئاشكراردن 3:7-13)، ئەمە پشتگيرى شايبەتى ئينجيلى گرنگ پيش دەستپيكردى شانيشى هەزارەى خودا دەگرێتەو (مەتا 24:14).

پاش دامەزراندنى پادشايەتى خودا، گەلى خودا بە كاردەهينرين بۆ يارمەتيدانى نۆژەنكردەوى هەسارەيەكى ويران:

¹² ئەوانەى لەنيو ئيوە شوڤنە كۆنەكان بنياد دەنن، بناغەى چەندين نەوەتان بەرز دەكەنەو. بە چاككەرەوى درزەكە و چاككەرەوى شەقامەكان ناودەبرن بۆ نيشتهجيپوون. (ئيشايا 58:12).

کهواته، گهلی خودا که لهم سهردهمه دا ریگی خودا ژیاون ئاسانتر ده بن بۆ خه لک بۆ نیشته جیبوون له شاره کان (و شوینه کانی تر) لهم سهردهمی نوژه نکرده وه یه دا له هه زاره ی سالد.

جیهان به راستی شوینیکی باشر ده بیئت. ئیمه ده بیئت ئیستا بالیوژی مه سیح بین، تاکو بتوانین له پادشایه تی ئه ودا خزمهت بکهین.

په یامی ئینجیلی راسته قینه گۆرانه

عیسا فرموی: «ئه گهر به وشه ی من بمیننه وه، ئیوه به راستی قوتای من. 32 راستی ده زانن و راستی ئازادتان ده کات» (یۆحه ننا 31:8-32). زانیی راستی ده رباره ی ئینجیلی پادشایه تی خودا رزگارمان ده کات له داوی هیوا درۆزنه کانی ئه م جیهانه. ئیمه ده توانین ئازایانه پشتگیری پلانیک بکهین که سه کره وتوو بیئت، پلانی خودا! شهیتان هه موو جیهانی هه لئه تاندوو (ئاشکراکردن 12:9) و پادشایه تی خودا چاره سه ری راسته قینه یه. ئیمه پتویسته به رگری له راستی بکهین و داکوکی لی بکهین (یۆحه ننا 18:37).

په یامی ئینجیل زیاتر له رزگاری که سیه. هه وایی خوژی پادشایه تی خودا ده بی مروف لهم سهردهمه دا بگۆریت:

² له گه ل ئه م جیهانه دا مه گونجین، به لکو به نوێکرده وه ی میشکتان بگۆرن، تاکو بیسه لمینیت که خواستی باش و په سه ندرکراو و ته وای خودا چییه. (رۆما 12:2).

مه سیحیه راسته قینه کان ده گۆردرین بۆ خزمه تکردنی خودا و ئه وانی تر:

²² ئه ی به نده کان، گوێرایه لی گه وره کانتان بن له هه موو شتیکدا، به گوێره ی جهسته، نه ک به چاو، به لکو به دلسۆزی و له خودا بترسن. ²³ هه ریچی ده بکهین، به دله وه بیکهین، بۆ مه سیحی خاوه ن شکۆ نه ک بۆ خه لک، ²⁴ بزنان که پاداشتی میراته که له مه سیحی خاوه ن شکۆ وه وهرده گرن، چونکه ئیوه یه زدانی مه سیح ده په رستن. (کۆلوسی 3:22-24).

²⁸ کهواته، له بهر ئه وه ی ئیمه پادشایه تییه ک وهرده گرین که ناله رزینیت، با نیعمه تمان هه بیئت، تاکو به ریز و ترسی له خواتره وه به شیوه یه کی په سه ندرکراو خودا به رستن. (عیبرانییه کان 12:28).

مه سیحیه راسته قینه کان جیاواز له جیهان ده ژین. ئیمه پتوانه کانی خودا له سه رووی جیهانه وه قبول ده کهن بۆ راست و هه له. راستودروستان به باوه ر ده ژین (عیبرانییه کان 10:38)، چونکه لهم سهردهمه دا باوه ری ده ویت بۆ ئه وه ی ریگی خودا بژین. مه سیحیه کان زۆر جیاواز بوون له و جیهانه ی که تێیدا ده ژیان، که شیوازی ژیا نیان له په یمانی نوێدا به «ریگا» ناوده برا (کردار 9:2؛ 19:9؛ 24:14، 22). جیهان خۆپه رستانه ده ژی، له ژیر کاریگه ری شهیتان هه لئه تینراوه، به و شیوه یه ی که پتی ده گوتریت «ریگای قاینه وه» (به هوزا 11).

ئىنجىلى پادشاھىيەتى خۇدا پەيامى راستودروستى و خۇشى و ئاشتىيە (رۇما 14:17). وشەى پىغەمبەر، ئەگەر بە باشى تىبگەين، دلنەواپى دەكات (1 كۆرنسۇس 14:3؛ 1 سالۇنىكى 4:18)، بەتايىيەتى كاتىك سەيرى تىكچوونى جىهان دەكەين (لۇقا 8:21-36). شىۋازى ژيانى راستەقىنەى مەسىحى دەبىتە ھۆى فراوانى رۇچى و بەرەكەتى جەستەپى (مەرقۇس 10:29-30). ئەمە بەشېكە لەو ھۆكارانەى كە ئەوانەى دەژىن تىدەگەن كە جىهان پىۋىستى بە پادشاھىيەتى خۇدا ھەيە. مەسىحىيە كان بالىۋزى پادشاھىيەتى خودان.

مەسىحىيە كان ھىوامان بە رۇچى دادەننن نەك جەستەپى، ھەرچەندە ئىمە لە جىهانىكى فېزىكى دەژىن (رۇما 8:5-8). ئىمە «ھىۋاى ئىنجىل» مان ھەيە (كۆلۇسى 1:23). ئەمە شتىكە كە مەسىحىيە سەرەتايىيە كان تىگەيشتوون و زۆرئىك لەوانەى ئەمرو دان بە عىسا دەننن بە راستى لىي تىناگەن.

6. کَلِيساكانى يُونانى و رۆمانى فِىرى ئەوۋە دەكەن كە پادشاھىيەتى گىرنگە، بەلام...

كَلِيساكانى يُونانى-رۆمانى لەو باۋەرەدان كە ھەندىك لايەنى پادشاھىيەتى خودا فِىر دەكەن، بەلام كىشەيان ھەيە لە تىگەيشتن لە راستى پادشاھىيەتى خودا بۆ نموونە، ئىنساىكۆپىدىي كاسۆلىكى ئەمە دەربارەى پادشاھىيەتى فِىر دەكات:

ھى مەسىح... لە ھەموو قۇناغەكانى فِىر كەردنە كەيدا ھاتنى ئەم پادشاھىيەتتە، لايەنە جۆراوجۆرەكانى، ماناى دروستى، ئەو رِنگاھى كە بەدەست دەھىترىت، بىنچىنەى وتارەكانى پىكدەھىتن، بەپادەيەك كە وتارەكەى پىتى دەگوترىت «ئىنجىلى پادشاھىيەتى»... ئەوان دەستيان كەرد بە قسە كەردن لەسەر كَلِيسا ۋەك «پادشاھىيەتى خودا»؛ پىروانە كۆلۆنىك، 13، 1؛ 1 تىس، 2، 12؛ ئاپۆك، 9، 6، 1؛ 10، ۷، ھتد... واتە كَلِيسا ۋەك ئەو دامەزراۋە خودايە... (Pope, H). پادشاھىيەتى خودا. ئىنساىكۆپىدىي كاسۆلىكى، بەرگى ھەشتەم. 1910)

ھەرچەندە ئەوانەى سەرۋە ئاماژەيان بە ۋەدا «كۆلۆن، 1، 13؛ 1 تىس، 2، 12؛ ئاپۆك، 1، 6، 9؛ 10، ۷»، ئەگەر سەيرىيان بکەيت، دەبىنىت كە ھىچ كام لە ۋاھەتەنە ھىچ شتىك باس لە ۋە ناكات كە كَلِيسا پادشاھىيەتى خودايە. ئەوان فِىرى باۋەرداران دەكەن كە بەشكى دەبن لە پادشاھىيەتى خودا بان ئەوۋە پادشاھىيەتى عىساھە. بەرتوۋكى پىرۋز ھۆشدارى دەدات لە ۋەى كە زۆر كەس ئىنجىلەكە دەگۆرن يان دەگەپتەۋە بۆ ئىنجىلىكى تر، كە ناراستە (گەلاتىيەكان 3:1-9). بەداخەۋە، ژمارەيەكى زۆر كەس ئەۋەيان كەردوۋە.

عيسا فِىرى كەرد: «من رِنگا و راستىم و ژيانم. كەس نايت بۆ لای باۋك جگە لە رِنگەى منەۋە» (يۇحەننا 14:6). بەترۆس فِىرى كەرد: «رِزگارى لە ھىچ شتىكى دىكەدا نىيە، چونكە لە ژىر ئاسماندا ھىچ ناۋىكى دىكە نىيە كە لەنىو مەۋقەكاندا بە ھۆيەۋە رِزگار بکرىن» (كردار 4:12). بەترۆس بە جۈلەكەكانى گوت كە ھەموو كەسنىك دەبىت باۋەرى ھەبىت بۆ تۆبە كەردن و قىبوۋل كەردنى رِزگار بوۋنى عيسا (كردار 2:38).

بە پىچەۋانەۋە، پاپا فرانسىس فِىرى ئەۋە دەكات كە بىباۋەران بەبى عيسا دەتوانن بە كارى باش رِزگار بىن! ھەرۋەھا فِىرى ئەۋە دەكات كە جۈلەكەكان دەتوانرىت رِزگار بکرىن بەبى ئەۋەى عيسا قىبۇل بکەن! سەرەراى ئەۋەش، ئەو و ھەندىك لە يۇنانى و رۆمانەكانىش پىيان ۋاھە كە ۋەشانى ناپەرتوۋكى مەريەم كىلى ئىنجىلە و ھەرۋەھا كىلى بە كرىزى جىھانى و نىوان ئايىنەكانە. بەداخەۋە، ئەوان و ئەۋانى تر لە گىرنگى عيسا و ئىنجىلى راستەقىنەى پادشاھىيەتى خودا تىناگەن. زۆر كەس بانگەشەى ئىنجىلى درۆ دەكەن.

زۆر كەس دەيانەۋىت بە بىنن برون و باۋەريان بە جىھان ھەبىت. پەيمانى نوئى فِىرى ئەۋە دەكات كە مەسىحىيەكان دەبىت سەيرى سەرۋە بکەن:

² بیرت له شته کانی سهرهوه دابځی، نهک له سهر ئه و شتانه ی له سهر زهوین. (کولوسی 3:2).

⁷ چونکه ئیمه به باوه دهروین نهک به بینین. (2 کورنوس 5:7).

له گهل ئه وه شدا، پاپا پیوسی یازدهیم له بنه رتدا فیری رویشتن به بینینی کلنساکی کرد:

... کلنسا کاسولیکی ... شانیشینی مه سیحه له سهر زهوی. (پهایمی پیوس *Quas Primas*).

مالپه ری *Catholic Bible 101* ده لیت: «پادشاهی تی خودا له لایهن عیسی مه سیحه وه له سهر زهوی دامه زرا له سالی 33 زایی، له شتیه ی کلنساکی، به سه رکردایه تی په ترؤس ... کلنسا کاسولیک..» له گهل ئه وه شدا پادشاهی تی هه زاره ی خودا لیره نییه و کلنسا رۆما نییه. کاتیک دیت، له سهر زهوی ده بیت. هه رچه نده کلنسا راسته قینه ی خودا «کللی پادشاهی تی» ی هیه (مه تتا 16:19)، به لام ئه وانه ی ده لێن کلنسا پادشاهی تی خودایه، «کللی زانیان لیسهندووه» (لوقا 11:52).

کلنسا رۆما ئه وه نده به توندی له دژی شانیشینی هه زاره ی زهوی فیر ده کات که له بنه رتدا تاکه «فیرکردنی دژه مه سیحه» یه که له فهرمی ئایینی کلنسا کاسولیکی *تۆمار کراوه*:

676 هه لئه تاندنی دژه مه سیح له جیهاندا ده ست پنده کات هه ر کاتیک بانگه شه که ده کرت بۆ درکی پکردنی ئه و هیوا مه سیحیه له میژوودا که ته نها له ده ره وه ی میژوو له ریگه ی حوکی ئیسکه تۆلۆژیا وه به دی ده هیتریت. کلنسا ته نانه ت شتیه گۆراوه کانی ئه م ساخته کردنی پادشاهی تی په تکرده توه بۆ ئه وه ی بێته ژیر ناوی هه زاره (فیرکردنی ئایینی کلنسا کاسولیکی. *Imprimatur Potest + Joseph Cardinal Ratzinger* ده بلده ی، نیویۆرک 1995، لاپه ره 194)

به داخه وه، ئه وانه ی له گهل ئه و بۆ جوونه دا هاوران، له کۆتاییدا کیشه ی گه وره یان ده بیت له راگه یاندنی ئینجیلی پادشاهی تی خودا. هه ندیکیان هه نگاوی خراب ده گرته به ر دژی ئه وانه ی که بانگه وازی ده که ن (دانیال 7:25؛ 11:30-36). به لام له وانه یه بیرکه یته وه، ئایا هه موو ئه وانه ی عیسا به مه سیحی خاوه ن شکۆ ده زانن له پادشاهی تیدا نابن؟ نه خیر، نابن. سه رنج بده ن عیسا چی فهرموو:

21 «هه رکه سیک پیم بلیت: "یه زدان، یه زدان،" ناچیتته ناو شانیشینی ئاسمانه وه، به لکو ئه وه ی خواستی باوکم له ئاسمان جتیه جی بکات. ²² زۆر که س له و رۆژده ا پیم ده لێن: "ئه ی یه زدان، ئه ی یه زدان، ئایا ئیمه به ناوی تۆوه پشبینیمان نه کردووه، شه ی تانه کانمان به ناوی تۆوه ده رنه کردووه و زۆر سه رسوره ی نه رمان به ناوی تۆوه نه کردووه؟" ²³ ئینجا پێیان ده لیم: "من ئیوه م نه ناسیوه. ئه ی ئه و سه رپنجیکارانه ی که سه رپنجی ده که ن، لیم دوور بکه ونه وه!" (مه تتا 23:7-21).

پۆلسی نێردراو ئاماژەى بەوەدا کە «نهیئى بێ یاسای» لە سەردەمى ئەودا دەستى پیکردوو (2 سالوونیکى 2:7). ئەم سەربێجیکردنە پەيوەندى بە شتیکەووە هەیه کە پەرتووکی پیرۆز لە کۆتاییدا ئاگاداری دەکاتەووە کە پێی دەگوترێت «نهیئى، بابلی مەزن» (ئاشکراکردن 3:17-5).

نهیئى بێ یاسای پەيوەندى بە ئەو مەسیحیانەى هەیه کە باوەریان وایە پتویست ناکات هەول بەدەن یاسای دە راسپاردەى خودا جێبەجێ بکەن، هتد و/یان زۆر جیاوازی قبوڵکراو هەیه بۆ شکاندنی شەریعەتى خودا، کەواتە لەکاتیکیدا ئەوان وایە بێرەکەنەووە کە جۆریک لە شەریعەتى خودایان هەیه، بەلام جۆریک لە مەسیحیەت ناپارێژن کە عیسا یان نێردراوەکانى بە شەرى بزانن.

زۆریک لەوانەى کە بانگەشەى مەسیحیەتیان دەکەن وەک فریسییهکان وایە کە راسپاردەکانى خودا پێشێل دەکەن، بەلام دەلێن داوونەریتەکانیان ئەمەیان قبول کردوو، عیسا ئەو بۆچوونەى رەتکردوو (مەتا 3:15-9)! هەروەها ئیشایا ھۆشدارى دا لەوێ کە ئەو کەسانەى بانگەشەى ئەو دەکەن کە ھى خودان، لە شەریعەتى ئەو یاخى دەبن (ئیشایا 30:9). بەداخەووە، ئەم یاخییوونە نایاساییە شتیکە کە تا ئەمڕۆش دەیبینن.

نهیئییەکی تر لەو دەردەکەوت کە کلێسای رۆما باوەرى وایە کە ئەجێندای جیهانی و نێوان ئایینەکانى دەبێتە ھۆی ئاشتی و ھەشانیکی ناپەرتووکی پادشایەتى خودا لەسەر زەوى. پەرتووکی پیرۆز ھۆشدارى دەدات لە یەگەرتنێکی جیهانی کە فێرى دەکات بۆ چەند سالتیک سەرکەوتوو دەبێت (تییى: پەرتووکی پیرۆزى ئۆرشەلیم نوێ، وەرگێرانێکی پەسەندکراوى کاسۆلیکی رۆمانى نیشان دەراو):

4 لەبەردەم ئەژدیهاکەدا کەرنۆشیان برد، چونکە دەسەلاتى بە درندەکە داو. لەبەردەم درندەکە کەرنۆشیان برد و گوتیان: "کى بەراورد بە درندەکە دەکات؟ کى دەتوانی شەرى لەگەڵدا بکات؟" 5 درندەکە ڕینگەى پێدرا کە شانازی و کفرەکانى بکات و چل و دوو مانگ چالاک بێت. 6 کفرەکانى لە دژی خودا و ناوى و چادری ئاسمانى و ھەموو ئەوانەى لەوى بەنايان بردوو، دەمى کرد. 7 ڕینگەى پێدرا لە دژی پیرۆزەکان بێجەنگی و بەسەریاندا زال بێت، دەسەلاتى بەسەر ھەموو پەگەز و گەل و زمان و نەتەووەکدا پێدرا. 8 ھەموو خەلکی جیهان کەرنۆشى بۆ دەبن، واتە ھەموو کەسێک کە لە سەرەتای دامەزراندنی جیهانەووە ناویان لە پەرتووکی ژيانى بەرخى قوربانى نەنووسراو. 9 با ھەرکەسێک بېستیت گوى بگرت: 10 ئەوانەى بۆ دیل کردن بۆ دیلکردن؛ ئەوانەى بۆ مردن بە شمشیر تا مردن بە شمشیر. لەبەر ئەوە پیرۆزەکان دەبێت دانبەخۆداگرتن و باوەریان ھەبێت. (ئاشکراکردن 4:13-10)

پەرتووکی پیرۆز ھۆشدارى دەدات لە یەگەرتنەووەى بابیل لە کۆتایى زەماندا:

1 یەکیک لەو ھەوت فریشتەى کە ھەوت جامەکەى پێبوو، ھات بۆ ئەوێ قسەم لەگەڵ بکات و گوێ: "وەرە ئێرە و سزای ئەو لەشفرۆشە گەورەیان نیشان دەدەم کە لەتەنیش ئاوى زۆرەووە دانیشتوو، 2 ئەوێ ھەموو پاشاکانى سەر زەوى لەشفرۆشیان

له گه لدا کردووه، هه موو دانیشتوانی جیهان به شهرابی داوینپسی سهرخوش کردووه.³ به رۆحی منی برد بۆ چۆله وانیک، له وی ژنیکم بینی سواری درنده یه کی سووری سوور بوو که ههوت سهر و ده شاخی هه بوو و ناویشانی کفریان له سهر نووسرابوو.⁴ ژنه که جلی ئه رخهوانی و سووری له بهردابوو، به زیر و گه وههر و مرواری بریقه دار بوو، جامیکی ژیری پیبوو که پر بوو له پیسی قیزه وونی له شفرۆشی.⁵ له سهر ناوچه وانی ناویکی نووسرابوو، ناویکی نهینی: «بابلی مه زن، دایکی هه موو له شفرۆشه کان و هه موو نه ریته پیسه کانی سهر زه وی.»⁶ بینیم سهرخوش بوو، سهرخوش بوو به خوینی پیروژه کان و خوینی شه هیدانی عیسا. کاتیک بینیم، به ته وای سهرسام بووم. (ئاشکرکردن 1: 17-6)

⁹ "ئه مه پیتیستی به زیره کی هه یه. ههوت سهره که ههوت گردن، که ژنه که له سهری دانیشتووه...¹⁸ ئه و ژنه ی بینیت شاریکی گه وره یه که ده سه لاتی به سهر هه موو فه رمانه واکانی سهر زه ویدا هه یه." (ئاشکرکردن 18، 9: 17)

¹ پاش ئه مه فریشته یه کی دیکه م بینی له ئاسمانه وه هاته خواره وه و ده سه لاتیکی گه وره ی پیدرابوو. زه وی به شکۆی خۆی دهره وشایه وه.² به دهنگی به رزه وه هاواری کرد: "بابل کهوتووه، بابلی مه زن کهوتووه، بۆته شوینی شهیتان و شوینی نیشه جیبوونی هه موو رۆحیکی پیس و بالنده ی قیزه ون.³ هه موو نه ته وه کان له شهرابی له شفرۆشییه که ی خواردونه ته وه. هه موو پاشاکانی سهر زه وی له شفرۆشی له گه لی کردووه، هه موو بازرگانیکیش به هۆی به دره وشتی ده و له مه ند بووه." ⁴ دهنگیکی دیکه له ئاسمانه وه قسه ی کرد. گویم لیبوو ده بگوت: "ئه ی گه له که م، وه ره دهره وه و لپی دوور بکه ونه وه، تا کو به شداری تاوانه کانی نه که ن، هه روه ها هه مان دهردتان به رگه ی بگریت.⁵ گونا هه کانی گه یشتونه ته ئاسمان و خودا تاوانه کانی له میشکدایه: وه ک ئه وه ی له گه ل خه لکی دیکه هه لسوکه وتی کرد. ⁶ ده بیّت دوو هینده ی ئه و پاره یه ی که داوایکردبوو بدریت. جامیکی دوو هینده به هیز له تیکه له ی خۆی هه یه. ⁷ هه موو خۆبه زلزان و رابواردنه کانی ده بیّت له گه ل ئه شکه نجه و ئازار بگونجیت. من وه ک شارن له سهر تهخت دانراوم، ئه و ده لیت: من بیوه زن نیم و هه رگیز جه رگری نازانم. ⁸ له بهر ئه وه، له یه ک رۆژدا دهره کان به سه ریدا ده که ون: نه خۆشی و شیوه ن و قاتوقری. به ته وای ده سووتینرت. یه زدانی په روه رداگ که حوکی داوه زۆر به هیزه." ⁹ "پاشاکانی سهر زه وی شیوه ن و گریانی بۆ ده که ن که له شفرۆشییان له گه لدا کردووه و ئاههنگی رابواردنیان له گه لدا کردووه. ئه وان دوکه له که ده بین که ده سووتیت، (ئاشکرکردن 1: 18-9)

له زه که ریادا، په رتووی پیروژ هۆشدار ی دهدات له هاتی بابل و نیشانی دهدات که یه گرتنیکی گونجاو روو نادات هه تادای گه رانه وی عیسا:

¹⁰ ئاگداربه! ئاگدار به! یه هوه فه رمووی: له خاکی باکوور هه لبین، چونکه من توّم بۆ چوار بای ئاسمان په رته وازه کردووه. ¹¹ ئاگدار به! ئه ی سییۆن، هه لبی، ئیستا له گه ل کچی بابل ده ریت!

¹² چونکه يهوه ساپاوت ده‌لټ، له‌وه‌ته‌ی شکومهندي فرمانی پندراوه

من، سه‌بارت به‌و نه‌توانه‌ی که تالانیا کريدت، "هه‌رکه‌سپک ده‌ست لټيدات ده‌ست له‌تیوی چاوم ده‌دات. ¹³ ئیستاش ته‌ماشاکه‌ن، ده‌ستم به‌سهریاندا راده‌کیشم و له‌لایه‌ن نه‌وانه‌وه تالان ده‌کرتین که کوبله‌یان کردووه. "ئیتړ ده‌زانن که يه‌وه ساوت منی ناردووه! ¹⁴ گورانی بلې و دلخوش به، ئەی کچی سیپون، چونکه ئیستا دیم بۆ‌ئوه‌ی له‌نیوتاندا نیشته‌جی بم. ¹⁵ له‌و پۆزه‌دا گه‌لټی زور ده‌بنه‌ يه‌وه‌وه. به‌لې، ده‌بنه‌ گه‌لی‌ئو و له‌نیوتاندا ده‌ژین. ئیتړ ده‌زانن که يه‌وه سه‌باوت منی بۆ‌لای ئیوه ناردووه! ¹⁶ يه‌وه ده‌ست به‌سهر يه‌هودا ده‌گرت، به‌شی خوی له‌خاکي پیرۆز، و جارنکی تر‌ئورشه‌لیم ده‌کاته هه‌لټارده‌ی خوی. (زه‌کهریا NJB، 16-2:10؛ تیبینی ئوه‌و بکه‌ که‌ ئایه‌ته‌کان له‌وه‌رگیرانی KJV/NKJV دا‌تومار کراون وه‌ک زه‌کهریا 12-2:6).

هه‌رچه‌نده‌ هاوکاری له‌ هه‌ندیک بابته‌دا ده‌توانرټ باش بټ، به‌لام لایه‌نه‌کانی بزوتنه‌وه‌ی جیهانی و نیو‌ئایینی که‌ نه‌توه‌ه یه‌گرتووه‌کان و فاتیکان و زورنیک له‌ پروتستان و سه‌رکرده‌کانی ئورسودوکسی پۆزه‌لات بانگه‌شوی بۆ‌ده‌کهن به‌ ئاشکرا له‌لایه‌ن پرتووکي پیرۆزه‌وه مه‌حکوم ده‌کرتین و نابیت هانبدرین. عیسا هوشداری دا‌له‌و که‌سانه‌ی که‌ بانگه‌شوی ئوه‌و ده‌کهن که‌ شوین ئوه‌و ده‌کهن که‌ «زور که‌س هه‌لده‌خه‌له‌تین» (مه‌تا 5-24:4). زورنیک له‌ جیهانی په‌یوه‌ندی به‌ کردنه‌وه‌ی موری یه‌که‌می بینین 1-6:2 هه‌یه، که‌ به‌ «ئه‌سپسوارى سپى» ی ئاشکراکردن ناسراوه (که‌ عیسا نییه) و له‌شفروشی ئاشکراکردن ¹⁷.

پۆلسی نټردراو وه‌ک زه‌کهریا، فیړی ئوه‌وی کرد که‌ يه‌کيه‌تی باوه‌ری راسته‌قینه‌ هه‌تا دواى گه‌رانه‌وه‌ی عیسا روونادات:

¹³ هه‌تا هه‌موومان ده‌گه‌ینه‌ يه‌گرتنه‌وه‌ له‌ باوه‌ر و ناسپنی کوری خودا و مروفتیکی ته‌واو پټیک ده‌هټین و به‌ ته‌واوی به‌ ته‌واوی مه‌سیح پټیده‌گه‌ین. (ئه‌فه‌سؤس 4:13).

نه‌وانه‌ی باوه‌ریان وایه‌ ئهم يه‌گرتنه‌ پټش گه‌رانه‌وه‌ی عیسا دټ، له‌ هه‌له‌دان. له‌ راستیدا، کاتیک عیسا ده‌گه‌رتنه‌وه، ده‌بټ يه‌کټی نه‌توه‌کان تټیک بشکټنټ که‌ له‌ دژی ئوه‌و کۆده‌بنه‌وه:

^{11:15} ئینجا فریشته‌ی حه‌وته‌م که‌ره‌ناکه‌ی لټدا و ده‌نگټیک له‌ ئاسمانه‌وه‌ ده‌بټسترا که‌ هاواریان ده‌کرد، ده‌یانگوت: "پادشایه‌تی جیهان بووه‌ به‌ شانیشینی گه‌وره‌مان و مه‌سیحه‌که‌ی، ئهو بۆ‌هه‌تاهه‌تایه‌ فه‌رمانه‌روایه‌تی ده‌کات. " ¹⁶ بیست و چوار پیره‌که‌ له‌به‌رده‌م خودا له‌سهر ته‌خت دانیشتبوون، کرنۆشیان برد و به‌ ناوچه‌وانیان ده‌ستیان له‌زه‌وی دا و کرنۆشیان بۆ‌خودا ¹⁷ به‌م وشانه‌گو‌تیا: "ئه‌ی یه‌زدانی په‌روه‌ردگاری سوپاسالار، سوپاست ده‌که‌ین، ئه‌وه‌ی که‌ هه‌یه، ئه‌وه‌ی بوو، بۆ‌ئوه‌ی ده‌سه‌لاته‌ مه‌زنه‌که‌ت وه‌رگرت و ده‌ستی به‌ پاشایه‌تیت کرد. ¹⁸ نه‌توه‌کان ژاوه‌ژاویان هه‌بوو، ئیستا کاتی تۆله‌ی ئیوه‌ هاووه‌ و مردووان دادگایی بکرتین، هه‌روه‌ها خزمه‌تکاره‌کانت و

پيغمبهران و پيرۆزهكان و ئهوانه‌ی له ناوت دهترسن، بچووك و گهوره وهك يهك،
پاداشتيان بدرينهوه. كاتي ئهوه هاتوو ههوانه‌ی زهوی ويران دهكهن لهناوبهين. " (
ئاشكراكردن 18-11:15).

19:6 گوتم له دهنگي خهلكتيكي زۆر بوو، وهك دهنگي زهريا يان نه‌ري هه‌وره‌تريشقه كه
وه‌لاميان دايه‌وه: "ئه‌ليلويا! پاشايه‌تي يه‌زداني په‌روه‌ردگاري هه‌ره‌ سوپاسالارمان ده‌ستی
پيكره‌. 19 ئينجا درنده‌كه‌م بيئي له‌گه‌ل هه‌موو پاشاكاني زه‌وی و سوپاكه‌يان، كۆبوونه‌وه
بۆ شه‌ركردن له‌ سواره‌كه‌ و سوپاكه‌ی. 20 به‌لام درنده‌كه‌ به‌ ديل گيراء، له‌گه‌ل ئه‌و
پيغمبهره‌ درۆزنه‌ی كه‌ له‌ پيناوی درنده‌كه‌ موعجيزه‌ی كردبوو، به‌وانه‌ ئه‌وانه‌ی
هه‌لخه‌له‌تاندبوو كه‌ نيشانه‌ی درنده‌كه‌يان پي به‌خشبوو و ئه‌وانه‌ی كه‌ په‌يكه‌ره‌كه‌يان
ده‌په‌رست. ئه‌و دووانه‌ به‌ زيندووي فریدرانه‌ ناو ده‌رياچه‌ی ئاگري گۆگرد سووتاو. 21
هه‌موو ئه‌واني تر به‌ شمشي‌ری سواره‌كه‌ كوژران، كه‌ له‌ ده‌می هاته‌ ده‌ره‌وه‌، هه‌موو
بالنده‌كان به‌ گوشته‌كانيان خويان پر كرد. 20:4 ئينجا ته‌خته‌كانم بيئي كه‌ له‌وی
دانيشتبوون، ده‌سه‌لاتي دادوه‌ريكردنيان پي درا. رۆجي هه‌موو ئه‌وانه‌م بيئي كه‌
سه‌رپرديابوون له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شايه‌تيان بۆ عيسا دابوو و وشه‌ی خودا راگه‌ياندوو،
هه‌روه‌ها ئه‌وانه‌ی نه‌يانويس‌ت درنده‌كه‌يان په‌يكه‌ره‌كه‌ی بپه‌رستن و نيشانه‌ی
ناوچه‌وان و ده‌ستيان قبول نه‌كرد. زيندوو بوونه‌وه‌ و هه‌زار سال له‌گه‌ل مه‌سيح
پاشايه‌تي بوون. (ئاشكراكردن 19:6، 21-19؛ 20:4)

سه‌رنج بده‌ن كه‌ عيسا ده‌ب‌ت سوپای جيهان له‌ناوببات كه‌ له‌ دزی ئه‌و يه‌كه‌ده‌گرن. ئه‌و كاته‌ خۆی
و يه‌كه‌م پيرۆزی زيندوو بوونه‌وه‌ فه‌رمانه‌وايه‌تي ده‌كهن. ئه‌و كاته‌ يه‌گرتنيكي گونجاو له‌ باوه‌ردا
د‌ت. به‌داخه‌وه‌، زۆر كه‌س گوي له‌ خزمه‌تكاره‌ درۆزنه‌كان ده‌گرن كه‌ باش ده‌رده‌كه‌ون، به‌لام باش
نين، وه‌ك پۆلسی ني‌تردراو ئاگاداری كرده‌وه‌ (2 كۆرنسۆس 15-11:14). ئه‌گه‌ر زياتر به‌ راستی له
په‌رتووكي پيرۆز و ئينجیلی پادشايه‌تي خودا تيبگه‌ن، خه‌لكتيكي كه‌متر له‌ گه‌رانه‌وه‌ی عيسا ده‌جه‌نگان.

7. بۆچی پادشاهیەتی خودا؟

هەرچه‌نده مرقوف حەز دەکات وا بیریکاته‌وه که ئیمە زۆر زیرە‌کین، بە‌لام تێگە‌یشتنمان سنووری هەیه، بە‌لام تێگە‌یشتی خودا بێسنووره (زە‌بوور 147:5).

لە‌بەر ئە‌وه دەستی‌وهردانی خودا دە‌وێت بۆ چاککردنە‌وه‌ی ئە‌م هە‌ساره‌یه.

لە‌کاتیکدا زۆر کە‌س با‌وه‌ریان بە‌ خودا هە‌یه، بە‌لام زۆرینه‌ی مرقوفه‌کان نابانه‌وێت ئە‌و کاره‌ بکه‌ن که ئە‌و ده‌یلێت و به‌و شی‌وه‌یه‌ بژین که ئە‌و به‌راستی فەرمانی پێ ده‌کات. سهرنجی ئە‌مانه‌ بده:

⁸ ئە‌ی مرقوف، ئە‌و نیشانی دا‌یت که چاکه‌ چیه‌. ئە‌ی مرقوف، به‌زدان دا‌وی چی له‌ تو ده‌کات جگه‌ له‌وه‌ی دادپه‌روه‌رانه‌ بیکه‌یت، میهره‌بانی خۆش‌بو‌ی، له‌گه‌ل خوداکه‌ت به‌ بی‌فیزی برۆیت؟ (میخا 6:8).

پۆ‌یشتن به‌ بی‌فیزی له‌گه‌ل خودا شتیک نییه‌ که مرقوفایه‌تی به‌راستی ئاره‌زووی ئە‌وه بکات. له‌ سه‌رده‌ی ئاده‌م و حه‌وا (په‌یدا‌بوون 3:1-6)، مرقوفه‌کان سه‌ره‌رای راسپاردە‌کانی خودا پشت به‌ خۆیان و ئە‌وله‌ویه‌ته‌کانی خۆیان ده‌به‌ستن، له‌ سه‌رووی خودا‌وه‌ند (ده‌رجوون 17-20:3).

په‌رتو‌وکی سلیمان فیری ئە‌وه ده‌کات:

⁵ به‌ هه‌موو دڵ‌ته‌وه‌ پشت به‌ مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆ به‌ستن، و پشت به‌ تێگە‌یشتی خۆتان مه‌به‌ستن. ⁶ له‌ هه‌موو ریگاکانتاندا دانی پێدا بنێن، ئە‌و پێ‌نیشاندە‌رتان ده‌کات. ⁷ له‌به‌رچا‌وی خۆتان دانا مه‌بن، له‌ مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆ بترسن و له‌ خراپه‌ دوور بکه‌ونه‌وه. (په‌نده‌کانی سلیمان 3:5-7).

له‌گه‌ل ئە‌وه‌شدا، زۆریه‌ی خه‌لک به‌ هه‌موو دڵ‌ناه‌وه‌ پشت به‌ خودا نابە‌ستن و چا‌وه‌ری ئە‌وه ناکه‌ن که هه‌نگوه‌کانیان ئاراسته‌ بکات. زۆر کە‌س ده‌لێن ئە‌وه‌ی خودا ده‌یه‌وێت ده‌یکه‌ن، بە‌لام نایکه‌ن. مرقوف له‌لایه‌ن شه‌یتان هه‌لخه‌له‌تێنراوه (ئاشکراکردن 12:9) و که‌وتوو‌ته‌ دا‌وی ئاره‌زووی جیهان و شانازی ژیان (1 یۆ‌حه‌ننا 2:16).

لە‌بەر ئە‌وه، زۆریه‌یان دا‌بونه‌رتی ئایینی و حکومه‌ته‌ عه‌لمانییه‌کانی خۆیان دا‌رشتوو‌ه چونکه‌ پێ‌یان وایه‌ باشتەر‌ه‌زان. له‌گه‌ل ئە‌وه‌شدا، ئە‌وان تۆبه‌ ناکه‌ن (یه‌رمیا 10:23) و زۆریه‌یان به‌ راستی تۆبه‌ ناکه‌ن.

لە‌بەر ئە‌وه مرقوفایه‌تی پێ‌ویستی به‌ پادشاهیەتی خودا هە‌یه (مه‌تا 22-24:21).

په‌چا‌وی به‌خته‌وه‌ریه‌کان بکه‌

یه‌کیک له‌ به‌نا‌وبانگ‌ترین زنجیره‌ و تاره‌کانی عیسا ئە‌و به‌خته‌وه‌رانه‌ بوو که له‌ وتاری سه‌ر شاخی خۆیدا پێ‌شکه‌شی کرد.

سەرنجى ھەندىك لەو قسانە بدەن كە ئەو دەلييت:

³ «خۆزگە دەخوازى بە ھەژارانى رۆح، چونكە پادشاھىتى ئاسمان بۆ ئەوانە. ⁴ خۆزگە دەخوازى بەو كەسانەى كە شيوەنيان دەگيريت، چونكە دلئەواپى دەبن. ⁵ خۆزگە دەخوازى بە دلئەرمەكان، چونكە دەبنە ميرانگىرى زەوى. ⁶ خۆزگە دەخوازى بەو كەسانەى كە برسى و تىنوى راستودروستيان ھەبە، چونكە تير دەبن. ⁷ خۆزگە دەخوازى بە مېھرەبانان، چونكە بەزەبى پيدەبەخشن. ⁸ خۆزگە دەخوازى بە دلى پاك، چونكە خودا دەبين. ⁹ خۆزگە دەخوازى بە ئاشتىخوازن، چونكە بە رۆلەى خودا ناودەبرين. ¹⁰ خۆزگە دەخوازى بەو كەسانەى كە لە پيناوى راستودروستيدا دەچەوسپيرتەنەو، چونكە پادشاھىتى ئاسمان بۆ ئەوانە. (مەتا 5:3-10).

لە پادشاھىتى خودايە (مەرقۇس 4:30-31)، كە زۆرجار مەتا يتي دلئيت شانشىنى ئاسمان (مەتا 13:31)، ئەو شويئە ئەم بەلئەنە بەرەكەتدارانە دپنە دى. لە پادشاھىتى خودايە بەلئەنە كە دپتە دى بۆ كەسانى دلئەرم بۆ ئەوەى بنبە ميرانگىرى زەوى و پاكەكان خودا ببين. چاوەرپى ھەوالى خۆشى بەرەكەتەكانى پادشاھىتى خودا بكەن!

رېگاكاني خودا پاستن

پاستيە كە ئەو ھەبە كە خودا خۆشەويستىيە (1 يۆھەننا 4:8، 16) و خودا خۆبەرست نيبە. ياساكاني خودا خۆشەويستى بۆ خودا و خۆشەويستى بۆ دراوسپكەمان نيشان دەدەن (مەرقۇس 12:29-31؛ ياقوب 2:8-11). رېگاكاني جېھان خۆبەرستانە و بە مردن كۆتايى ديت (رۆما 8:6).

سەرنج بدەن كە پەرتووكى پيرۆز نيشانى دەدات مەسيحييە راستەقىنەكان راسپاردەكان جيبەجى دەكەن:

¹ ھەركەسپك باوەرى بەو ھەبپت كە عيسا مەسيحە، لە خوداوە لەدايك بوو، ھەركەسپك ئەو كەسەى خۆشبوپت كە لەدايك بوو، خۆشى دەوئ. ² بەمە دەزانين كە ئيمە مندا لەكانى خودامان خۆشەوئ، كاتيك خودامان خۆشەوئ و راسپاردەكانى بەجیدەھيئين. ³ چونكە ئەمە خۆشەويستى خودايە كە راسپاردەكانى بەجیدەھيئين. راسپاردەكانى قورس نين. (1 يۆھەننا 5:1-3).

ھەموو راسپاردەكانى خودا راستودروستين (زەبور 119:172). رېگاكاني ئەو پاكين (تيتۇس 1:15). بەداخەو، زۆر كەس شپوھى جوراوجۆرى «پى ياساپى» قبول دەكەن و نازانن كە عيسا نەھاتووە تەورات و پيغەمبەرەكان لەناوببات، بەلكو بۆ ھيئانەدى (مەتا 5:17)، بە پوونكردنەوھى ماناي راستەقىنەيان و فراوانكرديان لە سەرووى بيرى خەلك (بۆ نموونە مەتا 28:5-21). عيسا فپرى كرد «ھەركەسپك ئەنجامى بدات و فپرى بكات، لە شانشىنى ئاسماندا بە مەزن ناودەبريت» (مەتا 5:19) (دەستەواژەى 'پادشاھىتى خودا' و 'پادشاھىتى ئاسمان' جيگوركپتيان پيدەكرئت).

پەرتووکی پیرۆز فیزی ئەوە دەکات که باوەری بێ کردار مردوو (یاقوب 2:17). زۆر کەس بانگەشە ئەوە دەکەن که دواى عیسا دەکەون، بەلام باوەر بە فێکردنەکانى ناکەن (مەتا 7:21-23) و لاسای ئەو ناکەنەو وەک بێویست (1 کۆرسۆس 11:1). «گونا سەرپێچیکردنە لە شەریعەت» (1 یۆحەننا 3:4، KJV) و هەمووان گونا دەکەن (رۆما 3:23). بەلام پەرتووکی پیرۆز نیشانی دەدات که بەزەبی بەسەر حوکمدا زال دەبێت (یاقوب 2:13) چونکە بەراستی خودا پلانی بۆ هەمووان هەبە (لۆقا 3:6).

چارهسره کانی مروځ، بڼچه له ړنگاکنی خوا، سهرکه وتو ناین. له پادشاهی تی هزارانده، عیسا به گوچانیکی ثاسنین فرمانروایی تی ده کات (ناشکرکردن 19:15)، و چاکه سهرده که وت کاتیک خه لک به ړنگی خوا ده ین. هه مو کیشه کانی جیهان بوونیان هه به چونکه کومه لنگاکی نه م جیهانه گوڼرایه تی خوا و شهریه ته کانی ناین. میژو نیشانی ددات که مروځایه تی توانای چارهسره کردنی کیشه کانی کومه لگا نیه:

⁶ چونکه جه‌سته‌بی مردنه به‌لام رۆچی ژیان و ئاشتییه. ⁷ چونکه می‌شکی جه‌سته‌بی دوردژمنایه‌تییه له دژی خودا، چونکه یاسای خودا ناگونجیته و ناتوانی بیت. ⁸ که‌واته ئه‌ه‌وانه‌ی له جه‌سته‌دان ناتوان خودا رازی بکه‌ن. (رۆما 8:6-8).

مه‌سیحیه‌کان ده‌بیت ته‌ریز له‌سه‌ر پوچی بکه‌ن، پاش تۆبه‌کردن و له‌ ئاو هه‌لکێشان پوچی خودا پێده‌به‌خشرێن بۆ ئه‌وه‌ی لهم سه‌رده‌مه‌دا ئه‌م کاره‌ بکه‌ن (رۆما 8:9)، سه‌ره‌رای لاوازییه‌ که‌سیه‌ کانمان:

26. برائیان، چونکہ ئیوہ بانگہوازی ئیوہ دەبینن، که زور دانا بە گوێرە ی جەستە و زور بەهێز و زور بەرز بانگ ناکرێن. 27 بەلام خودا شتە گەمژەکانی جیہان ھەڵبژاردووہ تاکو دانا شەرمەزار بکات، خودا لاوازەکانی جیہانیشی ھەڵبژاردووہ تاکو مەزنەکان شەرمەزار بکات. 28 شتە نزمەکانی جیہان و ئەو شتانەی که خودا ھەڵبژاردووہ و ئەو شتانەی که سووکایەتی پیکران، بۆ ئەوێ ئەو شتانەی که ھەن بێبەش بکەن، 29 تاکو ھیچ مەرووفیک لەبەردەم ئەو شکۆمەند نەبێت. 30 بەلام ئیوہ بە یە کببون لەگەڵ عیسا ی مەسیحدا بوون، ئەوێ لە خوداوە بۆمان دانای و راستو دروستی و پیرۆزکردن و کڕینەوہ بوو، 31 که وەک نووسراوہ: «ئەوێ شکۆمەند بێت، با بە مەسیحی خاوەن شکۆ شکۆ بکات.» (1 کۆرسنۆس 26: 1-31).

مه‌سیحیه‌کان شانازی به پلانی خودا ده‌که‌ن! ئیمه ئیستا به باوه‌ره‌رۆین (2 کۆرنسۆس 5:7)، به باوه‌ره‌وه‌ سه‌یری سه‌ره‌وه‌ ده‌که‌ین (کۆلۆسی 3:2). ئیمه به‌ره‌که‌تدار ده‌بین که راسپارده‌کانی خودا به‌جێده‌هێنین (ئاشکرکردن 22:14).

بۆچی ئىنجىلى پادشاھى تى خۇدا؟

پروٽسٽانٽه کان وا هه ست دهه ڪن ڪه ڪاتيڪ عيسايان وه ڪ رزگار ڪه قبول ڪردووه، بهدواي يادشابه تي خودا دهه ڪرتن. ڪاسولبيڪه ڪاني رومان باوهريان وايه نه وانهي له ٿاو هه لکينشرون،

تەننەت لە مندا ئىشدا، ۋەك پادشاھىيەتى چوونە ناو كلىساكەيان. كاسۆلىكى رۆمانى و رۆژھەلاتى ئۆرسۆدۆكسى ۋا بىردەكەنەۋە كە لە رىگەي نەيتى پىرۆزەۋە بەدۋاى پادشاھىيەتى خودا دەگەرتىن. لە كاتىكىدا مەسىھىيەكان لە ئاۋ ھەلكىشراۋن، يۆنانى-رۆمانى-پروتىستانت دەيانەۋىت بۆ چارەسەركردنى كىشەكانى مرقۇياھىيەتى سەيرى جىھان بىكەن. ئەۋان گىرنگى بە زەۋى دەدەن (رۆما 8:6).

سەرەتا گەران بەدۋاى پادشاھىيەتى خودا (مەتا 6:33) ئامانجىكى ھەمىشەيى مەسىھىيەكانە. ئامانجىك، نەك بۆ چارەسەر سەيرى جىھان بىكەن، بەلكو بۆ خودا و رىگاكانى. ھەۋالى خۆشى پادشاھىيەتى خودا ژيانمان دەگۆرىت.

پەرتوۋى پىرۆز دەلەيت مەسىھىيەكان لە گەل عىسا فەرمانەرواھىيەتى دەكەن، بەلام ئايا دەزانىت ئەمە ماناى ئەۋەيە مەسىھىيە راستەقىنەكان فەرمانەرواى شارەكان دەكەن؟ عىسا فېرى كرد:

12 «پياۋنىكى گەۋرە چوۋ بۆ ۋلاتىكى دوور تاكو پاشايەتتەيەك بۆ خۆى ۋەرىگىرت و بگەرپتەۋە. 13 ئىنجا دە خەزمەتكارى بانگىرد و دە مېناى پىدان و پىي گوتن: "بازرگانى بىكەن ھەتا مەن دىم. 14 بەلام دانىشتوۋانەكەي رىقان لىيوۋەۋە و شاندىكى بەدۋايدا نارد و گوتيان: "ئىمە ناھىلىن ئەم پياۋە فەرمانەرواھىيەتيمان بىكات."

15 «كاتىك گەرايەۋە، كە پىشۋازى لە

ئىنجا فەرمانى بەۋ خەزمەتكارانە كرد كە زىۋەكەي دابو، بانگ بىكرىن بۆ لاي تاكو بزانىت ھەر پياۋنىك بە بازىرگانىكردن چەندى قازانجى كىردوۋە. 16 ئىنجا يەكەمىيان ھات و گوتى: "گەۋرەم، مېناى تۆ دە مېناى بەدەستەنناۋە. 17 پىي گوت: «ئافەرىن، خەزمەتكارى باش، چونكە تۆ زۆر دىلسۆز بوۋىت، دەسەلاتتە بەسەر دە شاردا ھەيە. 18 « دوۋەمىيان ھات و گوتى: "گەۋرەم، مېناكەت پىنچ مېناى بەدەستەنناۋە. 19 بە ھەمان شىۋە پىي گوت: "تۆش بەسەر پىنچ شاردا بىت. (لۇقا 19:12-19).

بەۋ كەمەي كە ئىستا ھەتتە دىلسۆز بن. مەسىھىيەكان دەرۋەتتى ئەۋەيان دەبىت كە فەرمانەرواى شارە راستەقىنەكان بىكەن، لە پادشاھىيەتتەيەكى راستەقىنەدا. عىسا ھەروەھا فەرموۋى: «پاداشتى مەن لاي مەن، بۆ ئەۋەي بە گوتىرەي كارەكەي بە ھەركەسەيىك بەدەم» (ئاشىراكرىد 22:12). خودا پىلانچى ھەيە (ئەۋب 14:15) و شوپىنچى ھەيە بۆ ئەۋانەي كە بەراستى ۋەلەي دەدەنەۋە (يۆھەننا 6:44؛ ئاشىراكرىد 17:14). پادشاھىيەتى خودا راستەقىنەيە و ئىۋە دەتۋان بەشىك بن لى!

لە سەرەتاي سالى 2016، گۇڧارى زانست ۋتارىنچى ھەبوۋ بە ناۋنىشانى "ھىزى جەماۋەر" كە ئامازەي بەۋەدا كە زىرەكى دەستىرد و كۆكردنەۋەي خەلك دەتۋان "كىشە خراپەكان" چارەسەر بىكەن كە روۋبەرۋى مرقۇياھىيەتى دەبنەۋە. لە گەل ئەۋەشدا، ۋتارەكە نەيتۋانى تىبگات كە خراپە جىيە، بەتەنيا چۆن چارەسەرى بىكات. دەرەكەۋتى دۋاترى پروگرامەكانى زىرەكى دەستىرد بە دىنىيەۋە كىشەكانى جىھان چارەسەر نەكردوۋە.

هاریکاری، بېجگه له شونځه وټې رېڼا راسټه قینه کانی خودا، له سه دهی بیست و په کدا مه حکومت به شکست وهک دواى لافاوڼیکي گه وره کاتیک مروفایه تی هاوکاری کرد بؤ بنیادنانی بورجی بابل که شکستی هیڼا (په یدابوون 9-11:1) .

کیشه کانی جیهان، له شونځیکي وهک روزه لاتی ناوه راسټ (سهره رای ده سته وه ته کاتییه چاوه روانکراوه کان، بؤ نمونه دانیا ل 9:27a؛ 1 سالونیکي 5:3)، مروف چاره سهری ناکات — ئیمه پتویستمان به ناشی پادشایه تی خودا هیه (روما 14:17) .

کیشه کانی تیروری نیوده وله تی، سهره رای ده سته وه ته چاوه روانکراوه کان، چاره سهر ناکرین (حزقیال 21:12) له لایه نه ه لځه له تیراوه کانی نه ته وه یه گگرتووه کان (بینین 12:9) — ئیمه پتویستمان به خوشی و ئاسوودې پادشایه تی خودا هیه .

کیشه کانی ژینگه به هاوکاری نیوده وله تی چاره سهر ناکرین، چونکه گهلانی جیهان یارمه تی له ناویردنی زهوی ددهن (ئاشکراکردن 11:18)، به لام به پادشایه تی خودا چاره سهر ده کرتین .

کیشه کانی به درې وشتی سیکی، له باربردن و فروشتی نه ندامه کانی جه سته ی مروف له لایه نه مریکوه چاره سهر ناکریت (ئاشکراکردن 18:13)، به لکو به پادشایه تی خودا چاره سهر ده کرتیت .

قهرزه گه وره که ی ئه مریکا و بهریتانیا و زور ولاتی دیکه له رېڼگه ی نیونه ته وه ییه وه چاره سهر ناکرین، به لکو له کوتاییدا (پاش له ناوچوون به گوږه ی حبه فوق 8-2:6) له لایه نه پادشایه تی خودا .

نه زانی و به روه رده ی هه له له لایه نه ته وه یه گگرتووه کانه وه چاره سهر ناکرین، ئیمه پتویستمان به پادشایه تی خودا هیه . ناکوکی ئایینی به هیچ بزووتنه وه یه کی جیهانی و نیو ئایینی که پازی بیت به پرگاری بېجگه له عیسای راسټه قینه ی پرتووکي پیروز چاره سهر ناکریت . گونا ه کیشه ی جیهانه و بؤ نه وه ش پتویستمان به قوربانی عیسا و گه رانه وه ی له پادشایه تی خودا هیه . زانستی پزیشکی هاوچه رخ هه موو وه لامه کانی ته ندروستی مروفی له به رده ستدا نییه، ئیمه پتویستمان به پادشایه تی خودا هیه .

کیشه ی برسی تی به زبنده وه ری ده ستکاریکراوی بؤ ماوه یی چاره سهر ناکریت که به شیک له جیهان ده خاته مه ترسی برسی تی به هو ی ئه گه ری شکستی به روبوومی زوره وه — ئیمه پتویستمان به پادشایه تی خودا هیه .

هه ژاری گه وره له به شیک له نه فریقا و ئاسیا و شونځه کانی تر، له کاتیکدا بؤ ماوه یه ک سوود له بابل وهره گرتیت (ئاشکراکردن 19-18:1)، کیشه ی هه ژاری چاره سهر ناکات، ئیمه پتویستمان به پادشایه تی خودا هیه . ئه و بیروکه یه ی که بېجگه له عیسا، مروفایه تی ده توانیت یوتوپیا به نیتیت له م سهرده می خرابه ی ئیستادا، ئینجیلیکی هه له یه (گهلانییه کان 10-1:3) . ئیمه پتویستمان به پادشایه تی خودا هیه .

قوناغی هزارهی پادشاهی تی خودا پادشاهی تییه کی راسته قینهیه که له سهر زهوی جیگیر ده بیت. له سهر بنه مای یاساکانی خو شه ویستی خودا و خودایه کی خو شه ویست وهک رابه ر. پیروژه کان هزار سال له گهل مه سیح فه رمانزه وایه تی ده که ن (ئاشکراکردن 5:10؛ 4:20-6). ئەم پادشاهی تییه ئەوانه ده گرتیه وه که به راستی له کلئسای خودان، به لام هیچ نووسراویکی پیروز نائیت که پادشاهی تی خودا له راستیدا کلئسایه (کاسۆلیکی رۆمانی یان ههر شتیکی دیکه). کلئسای رۆما دژایه تی فیگرکردنی هزارهی کردوو، و دواتر کاتیک نزیک ده بیینه وه له کوتای، به هیزتر دژایه تی په یامی ئینجیلی پرتووکی پیروز ده کات. ئەمه له وانه یه رووما ئینکی گرنگی میدیایی به ده دست بهینیت که له وانه یه یارمه تیده ر بیت بۆ به دیه یانی مه تا 24:14.

له قوناغی کو تاید، پادشاهی تی خودا «ئورشه لیم نو»، که له ئاسمانه وه له خودا وه دتیه خواره وه» ده گرتیه وه (ئاشکراکردن 21:2) و زیاده وونه که ی کوتای نابیت. ئیتر خراپه و خه م و مردنی نامینیت.

مرگینیدان و تیگه یشتن له ئینجیلی پادشاهی تی خودا بابه تیکی گرنگی پرتووکی پیروژه. نووسه رانی په یمانی کۆن فیزیان کردوو. عیسا و پۆلس و یۆحه ننا فیزیان کرد. کۆنترین وتاری مه سیحی که له ده ره وه ی په یمانی نو، مابوو وه فیری کرد. سه رکرده کانی سه ره تای سه ده ی دووه می مه سیحی وهک پۆلبیکارپ و ملبیتۆ فیزیان کرد. ئیمه له کلئسای به رده وای خودا ئەمرۆ فیری ده که بن. بیرتان بیت که پادشاهی تی خودا یه که م بابه ته که پرتووکی پیروز نیشانی ده دات عیسا مرگینی داوه (مرقۆس 15:1-14). ههروه ها دوا ی هه ستانه وه ی مرگینی دا (کردار 1:3) و پنیو یسته مه سیحیه کان سه ره تا به دوا ی ئەوه دا بگه رتن (مه تا 6:33).

ئینجیله که ته نها ده رباره ی ژیان و مردنی عیسا نییه. جهخت له سهر ئەو ئینجیله ی که عیسا و شوئیکه وتووای فیزیان کرد، هانی پادشاهی تی خودا بوو. ئینجیلی پادشاهی تی رزگاری له ینگه ی مه سیحه وه له خو ده گرت، به لام ههروه ها فیگرکردنی کوتای حوکمرانی مروؤف له خو ده گرت (ئاشکراکردن 11:15).

له بیرتان بیت، عیسا فیری کرد که کوتای نایه ته هتا ئینجیلی پادشاهی تی به جیهان پانه گه یه نریت وهک شایه تی بۆ هه مو نه ته وه کان (مه تا 24:14). ئیستاش ئەو مرگینیده ره رووده دات. حز ده که یته به شیک بیت له پالپشتیکردنی ئەو کاره ی کوتای کات؟

هه وایی خو ش ئەوه یه که پادشاهی تی خودا چاره سه ری ئەو کیشانه یه که رووبه رووی مرو فایه تی ده بنه وه. له گهل ئەوه شدا، زۆربه یان نایانه ویت پشتگیری بکه ن، نه گو تیان لئبیت، نه نایانه ویت باوه ر به راستیه که ی بکه ن. پادشاهی تی خودا هه تاهه تای (مه تا 6:13)، له کاتیکدا «ئهم جیهانه له ناو ده چیت» (1 کۆرنسۆس 7:31).

پاگه یاندنی ئینجیلی راسته قینه ی پادشاهی تی خودا شتی که که ئیمه له کلئسای به رده وای خودا جد دین له سه ری. ئیمه هه ول ده دین هه مو ئەو شتانه فی بکه ی که پرتووکی پیروز فیری ده کات (مه تا 20-28:19)، به پادشاهی تی خودایشه وه (مه تا 24:14). له کاتیکدا چاوه ری

پادشایه تییه که ده کهین، پئویسته فیږین و پهیرهوی ریځگانی خودا بکهین و دلنه وایی ئه و که سانه بکهین که ده یانه ویت باوهر به راستی بکهین.

ئایا نابیت پشتگیری له راځه یاندنی ئینجیلی پادشایه تی خودا بکهیت؟ ئایا باوهر به ئینجیلی پادشایه تی خودا ده کهین؟

به‌رده‌وامی کلیسای خودا (Continuing Church of God)

The USA mailing address of the *Continuing Church of God* is P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA; website www.cdog.org.

مالپه‌ره‌کانی کلیسای به‌رده‌وامی خودا (CCOG)

CCOG.ASIA ئەم مالپه‌ره تیشک ده‌خاته سهر ئاسیا.
CCOG.IN ئەم مالپه‌ره ئامانجی ئەوانه‌یه که به‌رچه‌لەک هیندیان هه‌یه.
CCOG.EU ئەم مالپه‌ره ئامانجی ئەوروپیه.
CCOG.NZ ئەم مالپه‌ره تایبه‌ته به‌ نیوزله‌ندا و ئەوانی تر که به‌رچه‌لەک به‌ریتانی بوون.
CCOG.ORG ئەمه مالپه‌ری سهره‌کی کلیسای به‌رده‌وامی خودایه. خزمه‌ت به‌خه‌لک ده‌کات له هه‌موو کیشوهره‌کان. وتار، به‌سته‌ر و فیدیۆ له‌خۆ ده‌گرێت. CCOGCANADA.CA
CCOGAfrica.ORG ئەم مالپه‌ره تایبه‌ته به‌ ئەوانه‌ی له‌که‌نده‌دا.
CDLIDD.ES ئەمه مالپه‌ری زمانی ئیسپانییه‌ بوۆ کلیسای به‌رده‌وامی خودا.
[PNIND. PH](http://PNIND.PH) Patuloy na Iglesia ng Diyos. ئەمه مالپه‌ری فلیپینی کلیسای به‌رده‌وامی خودایه. زانیاری به‌ زمانی ئینگلیزی و تاگالوگی تێدا‌یه.

مالپه‌ره‌کانی هه‌وال و میژوو

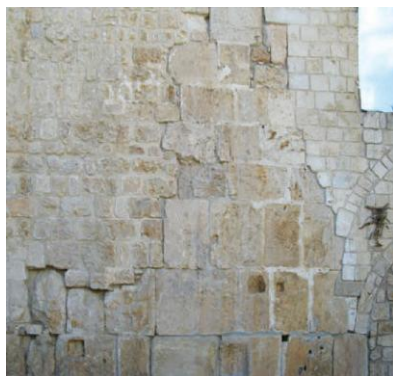
COGWRITER.COM ئەم مالپه‌ره ئامرازێکی سهره‌کی راگه‌یاندنه و هه‌وال، بیروباوه‌ر، وتاری میژووی، فیدیۆ و نوێکردنه‌وه‌ی په‌یامبه‌ری تێدا‌یه.
CHURCHHISTORYBOOK.COM ئەمه مالپه‌ری ئاسانه‌ بوۆ بیره‌ینانه‌وه‌ی وتار و زانیاری له‌سه‌ر میژووی کلیسا.
BIBLENEWSPROPHECY.NET ئەمه مالپه‌ری رادیۆیه‌ به‌ زمانی ئینگلیزی که هه‌وال و بابته‌کانی ئینجیل له‌خۆ ده‌گرێت. BNPI.NET چه‌ند زمانیکی هه‌یه.

یوتیوب و که‌ناڵه‌کانی فیدیۆی بیتجوت بوۆ وتاره‌کان و وتاره‌کان

که‌ناڵی BibleNewsProphecy. فیدیۆی وتاری CCOG.
که‌ناڵی CCOGAfrica. په‌یامه‌کانی CCOG به‌ زمانه‌ ئه‌فریقییه‌کان.

که نائی CCOG Animations بۆ فیکردنی لایه نه کانی بیروباوه یری مه سیجی.
که نائی CDLIDD Sermones په یامی به زمانی ئیسا پانی هه یه.
Continuing COG . وتاری فیدیوی CCOG.

وینه که له خوار مه هندی که له خسته که مه کانی بینایه که له نۆر شلمیم نیشان ددهات که هندی که جار به سیناکل
ناسراوه، به لام باشتی و سف ده کرت به کلنای خودا له گردی رۆژ ناوی نۆر شلمیم (نستا پیی دهوتریت چیا
سییون):

بروا وایه که نه مه شوینی کۆنترین بینای کلنای مه سیجی راسته قینه بو بیت. بینایه که 'ئینجیلی پادشایه تی خودا'
ی عیسا تئیدا مزگینی ددها. نه مه بینایه که بو له نۆر شلمیم که ئینجیلی پادشایه تی خودا فیر ده کرد.

**له بهر نه مه هویه ئیمه بی وهستان سوپاسی خودا ده که بین، چونکه ... ئیوه،
برایان، بوونه شوینکه وتوی کلنای خودا که له یه هودا له کهل
عیسای مه سیجن. (1 سالو نیکی 14-2:13).**

**به په رۆشه وه ململانی بکه ن بۆ نه و باوه رهی که بۆ هه میشه به بیرو زه کان
راکه یه نرا. (یه هوزا 3)**

**عیسا پیی گوتن: «ده بی پادشایه تی خودا بۆ شاره کانی دیکه ش
راکه یه نم، چونکه بۆ نه مه مه به سته زیر دراوم.» (لوقا 4:43).**

**به لام داوای پادشایه تی خودا بکه ن، هه موو نه مانه بۆ ئیوه زیاد ده بن.
مه تر سن، میگه لی بچوو، چونکه باوکتان خوشحاله که پادشایه تان پی
به خستیت. (لوقا 12:31-32).**

ئىنجىلى پادشايە تى لە ھەموو جىھاندا ۋەك شايە تىك بۇ ھەموو
نەتە ۋەكان رادەگە يە نرئىت، ئىنجا كۆتايى دئىت. (مەتتا 24:14).